MIASTO I GMINA DĄBIE

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- UWARUNKOWANIA -

Załącznik nr 1 do
Uchwały nr XI/63/2011 Rady Miejskiej w Dąbiu z dnia 30 września 2011r

Dąbie - Warszawa
2010 - 2011

I.1. WPROWADZENIE 6
I.2. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE 8

I.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU ORAZ ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY 9
I.3.1. PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE W GMINIE Dąbie – STAN PRAWNY 9
I.3.2. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENÓW 11

I.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO 13
I.4.1. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO - ZASOBY 13
I.4.1.1. Geomorfologia terenu 13
I.4.1.2. Budowa geologiczna 14
I.4.1.3. Hydrologia 14
I.4.1.4. Ocena warunków geotechnicznych na potrzeby budownictwa 16
I.4.1.5. Surowce naturalne - występowanie udokumentowanych złóż kopalin 17
I.4.1.6. Warunki glebowe 17
I.4.1.7. Warunki klimatyczne 18
I.4.1.8. Flora 20
I.4.1.9. Fauna 21
I.4.1.10. Powiązania przyrodnicze 21

I.4.2. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO - ZAGROŻENIA 22
I.4.2.1. Przekształcenia powierzchni ziemi i zagrożenie występowania masowych ruchów ziemi 22
I.4.2.2. Zagrożenia i stan gleb 23
I.4.2.3. Zagrożenia i stan powietrza atmosferycznego 23
I.4.2.4. Klimat akustyczny 23
I.4.2.5. Zagrożenia i stan wód 24
I.4.2.6. Zagrożenia fauny i flory 26
I.4.2.7. Zagrożenia i stan lasów 26
I.4.2.8. Inwestycje uciążliwe dla środowiska i zdrowia mieszkańców 26

I.4.3. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA 28
I.4.4. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA 31
I.4.5. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO 35

I.5. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH 36

I.6. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH 36
I.6.1. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN 36
I.6.2. ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH 36

I.7. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH 36

I.8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ 37
I.8.1. ZMIANY ADMINISTRACYJNE 37
I.8.2. WALORY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO 38
I.8.3. DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ 38
I.8.4. OBSZARY NAJWIĘKSZEGO ZAGROŻENIA ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH ORAZ DZIEDZICTWA ARCHEOLOGICZNEGO W GMINIE 39
I.8.5. OCENA PROBLEMATYKI OCHRONY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO ORAZ OPIEKI NAD ZABYTKAMI W OBOWIĄZUJĄCYCH DOKUMENTACH PLANISTYCZNYCH 39

I.9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA 41
I.9.1. POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY 41
I.9.1.1. Liczba ludności i gęstość zaludnienia 41
I.9.2. SYTUACJA NA RYNKU PRACY 45
I.9.2.1. Podmioty gospodarcze 45
I.9.2.2. Zatrudnienie 46
I.9.2.3. Bezrobocie 47
I.9.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA 48
I.9.3.1. Ochrona zdrowia 48
I.9.3.2. Oświata 48
I.9.3.3. Kultura, Organizacje społeczne 48
I.9.3.4. Sport 48
I.9.3.5. Turystyka 49
I.9.3.6. Baza noclegowa 49

I.10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA 49
I.10.1. Charakterystyka zagrożeń i stanu bezpieczeństwa 49
I.10.2. Jednostki odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa 50

I.11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY 50
I.11.1. DOKUMENTY SZCZEBLA WOJEWÓDZKIEGO 50
I.11.2. DOKUMENTY SZCZEBLA POWIATOWEGO 55
I.11.3. DOKUMENTY SZCZEBLA LOKALNEGO 56

I.12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW 60

I.13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH 60
I.13.1. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE PRZYRODY 60
I.13.1.1. Obszary Natura 2000 60
I.13.1.2. Użytek ekologiczny 60

I.13.1.3. Pomniki przyrody 61

I.13.2. OBIEKTY I OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE ZABYTKÓW 61
I.13.2.1. Rejestr zabytków 61
I.13.2.2. Ewidencja zabytków 62
I.13.2.3. Krajobraz kulturowy 63
I.13.2.4. Zabytki archeologiczne 64
I.13.2.5. Obiekty i obszary typowane do objęcia ochroną 65

I.13.3. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE WÓD 67

I.14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI 67
I.14.1. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI 67
I.14.1.1. Układ uliczno-drogowy 67
I.14.1.2. Parkowanie pojazdów 72
I.14.1.3. Kolej 72
I.14.1.4. Komunikacja publiczna 72
I.14.1.5. Ruch pieszy i rowerowy 72
I.14.1.6. Transport ładunków 73
I.14.1.7. Uwarunkowania rozwoju komunikacji wynikające z uwarunkowań zewnętrznych, dotychczasowych ustaleń planistycznych, strategii, planów rozwoju oraz wniosków do Studium. 73
I.14.1.8. Ocena funkcjonowania i możliwości rozwoju systemu transportowego gminy. 78

I.14.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA 80
I.14.2.1. Zaopatrzenie w wodę 80
I.14.2.2. Oczyszczanie i odprowadzanie ścieków 81

I.14.3. GOSPODARKA ODPADAMI 83
I.14.4. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII 84
I.14.5. ZAOPATRZENIE W GAZ 86
I.14.6. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ 86
I.14.7. TELEKOMUNIKACJA 87
I.14.8. RUROCIĄG PALIWOWY 87

I.15. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH 87

I.16. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ. 88

I. UWARUNKOWANIA

I.1. WPROWADZENIE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem planistycznym, określającym politykę przestrzenną gminy oraz lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego[1], przy uwzględnieniu uwarunkowań, celów i kierunków polityki przestrzennej państwa, województwa i powiatu. Wykonaniem polityki przestrzennej zajmuje się Plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego, poprzez wprowadzanie nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń[2]. Studium nie ma mocy prawnej.[3]

Podstawą przystąpienia do sporządzania projektu zmiany Studium jest uchwała Nr VIII/48/2007 Rady Miejskiej w Dąbiu z dnia 23 kwietnia 2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbie.

Dotychczas obowiązujący dokument, będący punktem wyjścia do opracowywanej zmiany, przyjęto uchwałą Rady Miejskiej w Dąbiu nr XIII/68/99 z dnia 20 grudnia 1999 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbie.

Postępujący rozwój gminy i zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym (w tym budowa autostrady A2 i jej węzła na terenie gminy) oraz zmiany w prawodawstwie wymagały przeprowadzenia weryfikacji ustaleń Studium z 1999 roku (m.in. zgodności z obowiązującym planem miejscowym) oraz dostosowania jego zapisów do obowiązującego prawa, potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

W zmianie Studium dokonano aktualizacji uwarunkowań, w kwestiach przyrodniczych posiłkując się opracowaniem ekofizjograficznym opracowanym w 2010r., obejmującym gminę Dąbie w jej granicach administracyjnych.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy[4] precyzuje w §4 strukturę dokumentu: składa się on z dwóch części - uwarunkowań oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego. Każda z nich zawiera część tekstową oraz graficzną.

Część pierwsza Studium – uwarunkowania, jest zapisem stanu obecnego oraz określeniem potrzeb infrastruktury i rozwoju (w tym zadań rozwoju ponadlokalnego).

Część druga dokumentu – kierunki zagospodarowania, przedstawia zmiany w strukturze przestrzennej wraz ze wskaźnikami zagospodarowania, rozwój infrastruktury, obszary chronione i zasady ich ochrony, obszary problemowe, występowania zagrożeń oraz obszary dla których należy sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Wspomniane powyżej i opisane w tym tomie dokumentu uwarunkowania odpowiadają wymogom ustawowym zawartym w art. 10 ust.1 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z:

1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;

2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;

3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;

4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;

---

[1] Art. 9 ust. 1 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

[2] „Studium kreuje politykę przestrzenną gminy a plan ją konkretyzuje", choć nie wynika to jasno z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. (Kaftan 1997)

[3] Art. 9 ust. 5 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

[4] Rozp. Min. Inf. Z dnia 28 kwietnia 2004 Dz.U. 2004 nr 118 poz.1233

5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;

6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;

7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy;

8) stanu prawnego gruntów;

9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;

10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;

11) występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych;

12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;

13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;

14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;

15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Dla zachowania pełnej zgodności opracowywanego dokumentu z wymogami ustawy, kolejne rozdziały tekstu odpowiadają podpunktom cytowanego ustępu.

Oprócz Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zakres uwarunkowań uszczegóławia Prawo ochrony środowiska. Nakłada ono m.in. na Studium obowiązek zapewnienia warunków do utrzymania równowagi przyrodniczej oraz racjonalnej gospodarki zasobami przyrody, poprzez rozwiązywanie problemów z jednej i uwzględnianie wymogów związanych z ochroną środowiska z drugiej strony.[5]

Wyniki analiz oraz syntezę uwarunkowań prezentuje plansza „Uwarunkowania".

[5] Art. 72. Prawa ochrony środowiska

1. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, w szczególności przez:

1) ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin, i racjonalnego gospodarowania gruntami,

2) uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż,

3) zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy miast i wsi, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni,

4) uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej,

5) zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,

5a) uwzględnianie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom,

6) uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

2. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przy przeznaczaniu terenów na poszczególne cele oraz przy określaniu zadań związanych z ich zagospodarowaniem w strukturze wykorzystania terenu, ustala się proporcje pozwalające na zachowanie lub przywrócenie na nich równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia.

3. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określa się także sposób zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych ziemi.

I.2. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE

Gmina Dąbie jest gminą miejsko - wiejską, położoną we wschodniej części województwa wielkopolskiego w powiecie kolskim. Obszar opracowania graniczy z województwem łódzkim. W dawnym podziale administracyjnym teren ten znajdował się w obrębie województwa konińskiego.

Rysunek 1 Położenie gminy Dąbie na tle województwa wielkopolskiego i powiatu kolskiego

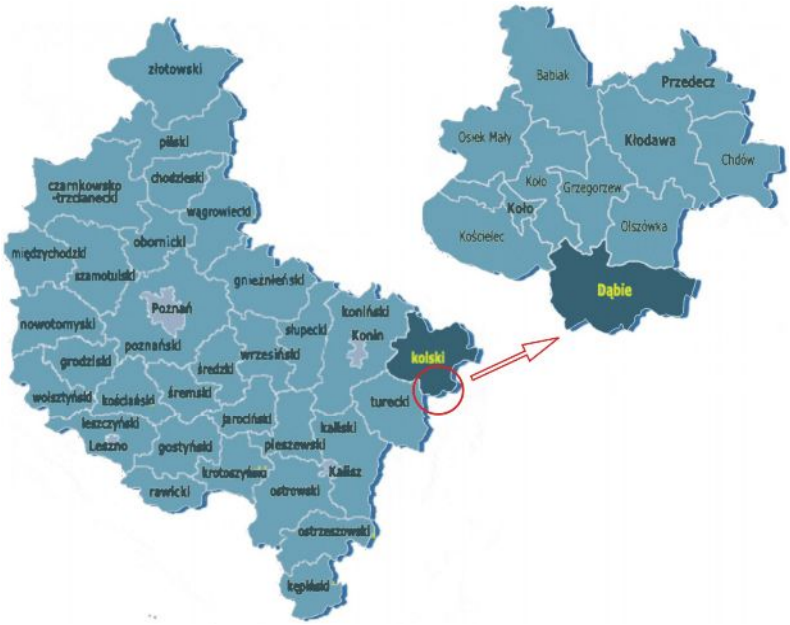

Gmina zajmuje powierzchnię ok. 130 km² i jest zamieszkiwana przez 6 722 mieszkańców[6]. Dzieli się na miasto i 24 sołectwa. Z gminą Dąbie graniczy 8 gmin położonych w powiatach kolskim, tureckim, łęczyckim i poddębickim.

Tabela 1 Gminy sąsiadujące z gminą Dąbie w podziale administracyjnym.

W województwie wielkopolskim	W województwie łódzkim:
gmina Grzegorzew (pow. kolski) gmina Koło (pow. kolski) gmina Kościelec (pow. kolski) gmina Olszówka (pow. kolski) gmina Brudzew (pow. turecki)	gmina Grabów (pow. łęczycki) gmina Świnice Warckie (pow. łęczycki) gmina Uniejów (pow. poddębicki)

Z geograficznego punktu widzenia obszar gminy położony jest pomiędzy Wysoczyzną Kłodawską i Kotliną Kolską w Makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego.[7]

Obszar ten charakteryzuje się dobrymi warunkami glebowymi, sprzyjającymi rozwojowi rolnictwa (udział gleb klas chronionych w gruntach ornych gminy stanowi 22%). Znajduje to odzwierciedlenie w dominacji funkcji rolniczej w gminie. Przeciwwagę stanowi miasto Dąbie, gdzie skupiają się funkcje mieszkaniowo-usługowe gminy.

Lesistość gminy Dąbie wynosi 13,7%[8] i jest niższa od średniej wojewódzkiej (30,3%). Lasy położone na terenie gminy znajdują się w administracji Nadleśnictwa Koło.

[6] Stan an dzień 30.07.2010 wg danych Urzędu Gminy
[7] Wg regionalizacji Kondrackiego, zmodyfikowanej przez Rychlinga
[8] Dane dotyczące lesistości pochodzą z BDR GUS za rok 2008

Powiązania z terenami sąsiednimi i resztą kraju zapewnia węzeł autostradowy autostrady A-2 położony na terenie gminy w miejscowości Domanin oraz drogi wojewódzkie nr 263 (relacji Słupca – Ślesin – Sompolno – Kłodawa – Dąbie) i 473 (Koło – Dąbie – Uniejów – Balin – Szadek – Łask) łączące gminę z sąsiednimi miastami: Kołem odległym o ok. 20km, Łodzią - 70km i Poznaniem - ok. 150km.

I.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU ORAZ ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

I.3.1. PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE W GMINIE DĄBIE – STAN PRAWNY

Rozdział pochodzi z „Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta i gminy Dąbie", sporządzonej przez zespół autorski opracowujący projekt zmiany Studium.

Gmina Dąbie posiada „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbie", które Rada Miejska uchwaliła w dniu 20 grudnia 1999 r. (Uchwała Rady Miejskiej w Dąbiu nr XIII/68/99 z dnia 20 grudnia 1999 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbie).

Dokument z 1999 roku składa się z 2 części:

- rysunku studium p.t. „Gmina Dąbie – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego" w skali 1:10 000;
- opisu studium zawierającego uwarunkowania i kierunki rozwoju gminy.

Od sporządzenia aktualnie obowiązującego studium (lata 1995-1999), zaszły istotne zmiany w ustawie stanowiącej delegację do opracowania studium oraz określającej tryb, zakres, procedurę itp. w jakich odbywa się jego sporządzanie (aktualnie obowiązuje ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Zmieniono również przepisy wykonawcze uszczegóławiające kwestie studium (aktualnie obowiązuje Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy). W następstwie tego, aktualnie opracowywana zmiana studium sporządzana jest na podstawie innej podstawy prawnej oraz przepisów wykonawczych, które mają odmienny kształt merytoryczny.

Obszary miasta i gminy Dąbie posiadają niemal 100% pokrycie swojej powierzchni obowiązującymi planami miejscowymi, mianowicie obowiązuje:

- dla obszaru miasta – U C H W A Ł A nr XVI/110/2004 Rady Miejskiej w Dąbiu z dnia 12 maja 2004 r. sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Dąbie, z wyłączeniem działki zabudowanej nr 1272 przy ul. Nadrzecznej;
- dla obszaru gminy - U C H W A Ł A nr XVI/111/2004 Rady Miejskiej w Dąbiu z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbie.

W przypadku braku planu miejscowego ustawodawca, zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami), przewidział alternatywny tryb lokalizacji. Na obszarach, gdzie nie ma planu zagospodarowania terenu, dla lokalizacji inwestycji celu publicznego i dla zmiany zagospodarowania terenu polegającej na budowie obiektu budowlanego lub wykonaniu innych robót budowlanych, obowiązują dwie niezależne procedury uzyskiwania

decyzji: o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (określone w art. 50 ustawy) lub o warunkach zabudowy (określone w art. 59 ustawy). Ze względu na powierzchnię objętą miejscowymi planami (99,9%) na terenie miasta i gminy nie wydaje się decyzji o warunkach zabudowy. Działka nieobjęta planem jest zabudowana.

Niezgodność zapisów planów w stosunku do studium zajmują niewielkie powierzchnie: niezgodności w mieście wynoszą powyżej 10%, na terenie wiejskim zaledwie ok. 1,3%. Tak duży procent niezgodności na terenie miasta wynika z dogęszczenia zabudowy mieszkaniowej w centrum miasta, wyznaczenia rezerw terenowych dla zabudowy mieszkaniowej na peryferiach miasta oraz wprowadzenia terenów aktywizacji gospodarczej w północnej i wschodniej części miasta. W planie miejscowym na obszarze miasta w porównaniu do ustaleń Studium wskazano prawie drugie tyle terenów do zainwestowania (Studium wskazuje ok. 81 ha, plan miejscowy dodatkowe 77 ha). Na terenie gminy największe niezgodności związane są z wyznaczeniem w mpzp terenów aktywizacji gospodarczej w sąsiedztwie powstałej autostrady A2 w obrębach: Chruścin, Cichmiana, Domanin.

Wykaz niezgodności pomiędzy terenami określonymi w Studium, a przeznaczeniem w planach miejscowych przedstawiono w tabeli (wskazano jedynie niezgodności o największej powierzchni – powyżej 1 ha).

Tabela 2 Wykaz niezgodności pomiędzy Studium i planami miejscowymi o powierzchni przekraczającej 1ha.

Lokalizacja niezgodności – obręb geodezyjny	Powierzchnia	Funkcja terenu określona w studium	Przeznaczenie terenu określone w mpzp
Miasto	4,3 ha	tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej	uprawy rolne i ogrodnicze z dopuszczeniem zabudowy rolniczej
	2,2 ha	projektowana oczyszczalnia ścieków	uprawy rolne i ogrodnicze bez prawa zabudowy
	8,3 ha	tereny bardzo dobrych i dobrych klas	zabudowa aktywizacji gospodarczej
	6,5 ha	tereny niezabudowane	zabudowa aktywizacji gospodarczej
	8,7 ha	tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej	zabudowa aktywizacji gospodarczej
	47,6 ha	tereny niezabudowane	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i małe domy o niskiej intensywności
	13,1 ha	tereny niezabudowane	zabudowa mieszkaniowa zagrodowa i jednorodzinna
Rzuchów	2,5 ha	tereny lasów i zadrzewień	teren obozowego cmentarzyska i muzeum byłego obozu zagłady
Chełmno Wieś	1,1 ha	tereny niezabudowane	zieleń parkowa
	2,2 ha	tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej	zieleń parkowa
	3,3 ha	tereny niezabudowane, tereny bardzo dobrych i dobrych klas	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i małe domy o niskiej intensywności
	3,3 ha	tereny niezabudowane, tereny bardzo dobrych i dobrych klas	zabudowa mieszkaniowa zagrodowa i jednorodzinna
Grabina Wielka	2 ha	tereny niezabudowane	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i małe domy o niskiej intensywności
	4,8 ha	tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej	zabudowa aktywizacji gospodarczej
Chruścin	34, 2 ha	tereny niezabudowane	zabudowa aktywizacji gospodarczej
Cichmiana	33 ha	tereny niezabudowane, tereny bardzo dobrych i dobrych klas	zabudowa aktywizacji gospodarczej
	2,3 ha	tereny niezabudowane	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i małe domy o niskiej intensywności
	1 ha	tereny niezabudowane	usługi publiczne

	10,4 ha	urządzenia obsługi autostrady	uprawy rolne i ogrodnicze oraz łąki i pastwiska bez prawa zabudowy
Domanin	28,5 ha	tereny niezabudowane, tereny trwałych użytków zielonych	zabudowa aktywizacji gospodarczej
	1,4 ha	urządzenia obsługi autostrady	łąki i pastwiska bez prawa zabudowy
	5,7 ha	tereny niezabudowane	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i małe domy o niskiej intensywności
	2 ha	tereny niezabudowane	usługi publiczne
Wiesiołów	3,1 ha	tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej	uprawy rolne i ogrodnicze bez prawa zabudowy
	2,2 ha	tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej	zabudowa aktywizacji gospodarczej
	1,9 ha	tereny niezabudowane, tereny bardzo dobrych i dobrych klas	zabudowa aktywizacji gospodarczej
Kraszew	2,7 ha	tereny bardzo dobrych i dobrych klas	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i małe domy o niskiej intensywności
	2,8 ha	tereny bardzo dobrych i dobrych klas	zabudowa mieszkaniowa zagrodowa i jednorodzinna
	1 ha	tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej	zabudowa aktywizacji gospodarczej
Tarnówka Wiesiołowska	2,7 ha	tereny niezabudowane, tereny bardzo dobrych i dobrych klas	zabudowa aktywizacji gospodarczej

Powyższa tabela nie opisuje wszystkich niezgodności wynikających z analizy (jedynie wydzielenia o większych powierzchniach, powyżej 1ha). Mniejsze tereny niezgodności występują w obrębach Majdany, Krzykosy, Tarnówka Duża, Rośle, Zalesie, Sobótka. Obszary wszystkich niezgodności przedstawiono na załączniku graficznym.

I.3.2. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENÓW

Tereny mieszkaniowe skupiają się w miejscowościach na obszarze gminy. Największym ośrodkiem jest miasto Dąbie, w obrębie którego występuje zarówno zabudowa historyczna podlegająca wraz z układem urbanistycznym ochronie konserwatorskiej, domy jednorodzinne jak i współczesna zabudowa wielorodzinna. Na obszarze gminy dominuje zabudowa zagrodowa, z mniejszym udziałem zabudowy jednorodzinnej, o charakterze ulicowym lub wielodrożnym (skupionym; w sąsiedztwie dawnych folwarków lub dworów). Są to budynki 1 lub 2 kondygnacyjne często z poddaszem użytkowym.

W obrębie wysoczyzny głównie we wschodniej części gminy, gdzie duży udział mają gleby korzystne dla rozwoju rolnictwa, występują pojedyncze rozproszone siedliska. Ze względu na koszt doprowadzenia infrastruktury należy unikać dalszego rozpraszania zabudowy.

W obrębie miasta oraz w miejscowościach na terenie gminy licznie występuje zabudowa historyczna i regionalna. Większość obiektów jest niedoinwestowana, głównie ze względu na brak środków. W najgorszym stanie znajdują się pojedyncze, opuszczone domy mieszkalne na terenie gminy. Możliwością zachowania części zabudowy regionalnej jest jej wykorzystanie na cele rekreacyjne (letniska, drugi dom) przez osoby przyjezdne (głównie z aglomeracji łódzkiej).

Najwięcej obiektów handlowo-usługowych i produkcyjnych skupia się w mieście Dąbie. Stanowi ono centrum usługowe na tym terenie. Znajdują się tu m.in.:

- Zakład Produkcyjny MOTO+POLMO Sp. z o.o.,

- Piekarnia Wojciechowscy,
- Wintech Production Group Sp. z o.o.,
- Zakład produkcji okuć i mosiądzu „Metalux",
- Zakład Metalowy „Elmet",
- „Coger Mode" Georg Coger – tekstylia,
- Stacja kontroli pojazdów.

W poszczególnych miejscowościach występują drobne zakłady usługowe oraz punkty handlowe, obsługujące zapotrzebowanie mieszkańców gminy. Większe zakłady występują w Domaninie (Glaspo – przetwrórstwo szkła), w Wiesiołowie (PPHU Protex Czupryńscy Sp. J.) oraz w Karszewie (Skup Owoców i Warzyw).

Zgodnie z użytkowaniem gruntów przekazanym gminie przez Starostwo Powiatowe w Kole tereny przemysłowe na terenie opracowania zajmują 10ha. Ich udział w rozbiciu na miasto i gminę pokazano w tabeli poniżej.

Tabela 3 Tereny przemysłowe w rozbiciu na miasto i gminę

	tereny przemysłowe
miasto	5ha
gmina	5ha

Źródło: na podstawie zestawienia gruntów gminy Dąbie wg danych przekazanych przez Ośrodek Geodezji i Kartografii Starostwa Powiatowego w Kole (stan na dzień 31.01.2010r.)

Oferta terenów zieleni na obszarze miasta i gminy jest ograniczona, głównie ze względu na duży zasób terenów otwartych, stanowiących naturalne rezerwy wypoczynkowe. Z grupy terenów zieleni występują tu cmentarze – czynne jak i zamknięte, skwer miejski przy Placu Mickiewicza, park miejski przy ulicy Kościuszki, otwarte obiekty sportowe (tj. np. stadiony, boiska) oraz zieleń urządzoną i przydrożną jak trawniki, nasadzenia drzew i krzewów).

Zgodnie z użytkowaniem gruntów przekazanym gminie przez Starostwo Powiatowe w Kole tereny rekreacyjne na terenie opracowania zajmują 20ha (z czego 3ha to cmentarze) (w wykazie ujęto wyłącznie tereny będące we władaniu Skarbu Państwa, gminy, oraz grunty kościołów i związków wyznaniowych. Wykaz nie uwzględnia terenów będących we władaniu osób prywatnych). Ich udział w rozbiciu na miasto i gminę pokazano w tabeli poniżej.

Tabela 4 Tereny rekreacyjne w rozbiciu na miasto i gminę

	tereny rekreacyjne z wyłączeniem cmentarzy	cmentarze
miasto	2ha	1ha
gmina	15ha	2ha

Źródło: na podstawie zestawienia gruntów gminy Dąbie wg danych przekazanych przez Ośrodek Geodezji i Kartografii Starostwa Powiatowego w Kole (stan na dzień 31.01.2010r.)

Poza ogólnodostępnymi terenami zieleni na obszarze gminy występują tereny zieleni o ograniczonym dostępie. Należą do nich głównie parki podworskie będące w rękach prywatnych (np. park w Lisicach czy Karszewie) oraz prywatne ogrody przydomowe.

Tereny rolne gminy obejmują grunty orne, trwałe użytki zielone (łąki i pastwiska) oraz sady. Użytki zielone występują w dolinach rzecznych i sąsiedztwie mniejszych cieków wodnych.

Na mocy Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. 2004 Nr 121, poz. 1266 z późn. zmianami) chronione przed nierolniczym użytkowaniem są grunty rolne wysokich klasach bonitacyjnych (od I do III) oraz grunty organiczne. Gleby wysokich klas występują w obrębie wysoczyzny a grunty organiczne w dolinach Neru i Tralalki.

I.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

I.4.1. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO - ZASOBY

I.4.1.1. Geomorfologia terenu

Obszar miasta i gminy Dąbie położony jest w obrębie Wysoczyzny Kłodawskiej (północna część gminy wraz z miastem) i Kotliny Kolskiej (południowy fragment). Teren ten charakteryzuje się rzeźbą młodoglacjalną, która została wykształcona w czasie postoju i recesji zlodowacenia bałtyckiego stadiału poznańskiego. Elementem rzeźby terenu powstałym podczas postoju lądolodu jest Pradolina Warszawsko-Berlińska oraz położona w jej obrębie Kotlina Kolska. W fazie recesji odłożyły się gliny zwałowe budujące Wysoczyznę Kłodawską.

Południową część gminy stanowi rozległa, współczesna dolina Warty wraz z rozległymi terasami zalewowymi i dolina biorącego swój początek na stokach Wzniesień Łódzkich Neru. Jest to fragment Kotliny Kolskiej której przebieg (częściowe ukierunkowanie wschód-zachód) związany jest z położeniem w obrębie starszej jednostki morfologicznej Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej. Przeważają tu grunty piaszczyste oraz namuły pochodzenia rzecznego. Ciekawostką w tym rejonie jest pole wydmowe w rejonie wsi Gaj, Lutomirów, Krzykosy, Augustynów i Augustynów-Bór oraz ostaniec wysoczyznowy z zabudową Cichmiany Górnej.

Część północną zajmuje falista wysoczyzna pochodzenia lodowcowego. Jest to fragment moreny dennej wzbogaconej wałem morenowym moreny czołowej, z wtopionymi w jej powierzchnię pagórkami moreny akumulacyjnej. W pobliżu gminy w obrębie Wysoczyzny Kłodawskiej przebiega tektoniczny wał kujawski z wysadami słupowymi permskiej soli kamiennej i soli potasowych, eksploatowanych w Kłodawie.

Różnica wysokości w obrębie całej gminy wynosi ok. 39m, najniższej położone są tereny w dolinach rzecznych (94m n.p.m.) a najwyżej położony punkt znajduje się w północno wschodniej części gminy i wynosi 133 m n.p.m. W obrębie wysoczyzny przeciętne wysokości wynoszą 106-110 m n.p.m. Najwyższym punktem jest pas wzniesień wzdłuż miejscowości Kupnin, Krzewo, Karszew i Lisice, gdzie wysokości dochodzą do 126 m n.p.m.

W obrębie Kotliny Kolskiej przeciętne wysokości wynoszą 94-100m n.p.m. Wyżej położne są głównie wzniesienia wydmowe (do 112m n.p.m.) - różnice wysokości na polach wydmowych wynoszą do 13m. Najniżej położone są tereny w dolinach rzecznych – ok. 94 m n.p.m. w dolinie Warty oraz 93,5m n.p.m. w niektórych obszarach doliny Neru.

Krajobraz gminy nie stwarza znaczących problemów dla rozwoju komunikacji, produkcji czy rolnictwa. Obszarem problematycznym jest krawędź skarpy Pradoliny (obecnie Neru) ze względu na występujące w tym rejonie różnice wysokości.

Rzeźba obszaru jest w niewielkim stopniu przekształcona antropogenicznie, za wyjątkiem obszarów eksploatacji kruszywa.

I.4.1.2. Budowa geologiczna

Na budowę geologiczną terenu decydujący wpływ miała działalność lądolodu skandynawskiego oraz jego wód roztopowych (dominujące znaczenie dla terenu miało zlodowacenie bałtyckie stadiału poznańskiego).

W krajobrazie wyróżnia się dwie podstawowe formy związane z działalnością lądolodu, jakimi są wysoczyzna położona na północ od Neru, zbudowana z glin zwałowych będących pozostałością moreny czołowej oraz południowa część gminy leżąca w obrębie Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej. Pradolina wytworzyła się w okresie zlodowacenia bałtyckiego, stadiału poznańskiego. Jej równoleżnikowy charakter jest wynikiem odpływu wód fluwioglacjalnych wzdłuż czoła lodowca, blokującego przepływ w kierunku północnym. Szerokość pradoliny jest zmienna i wynosi ok. 20km. Składa się z szeregu znacznych rozszerzeń kotlinowych i przewężeń. Charakteryzuje ją płaskie dno, na którym często występują równiny torfowe – w tym w obrębie Dąbskich Błot.

W obrębie pradoliny odkładają się utwory holocenu, głównie sedymentacji rzecznej. W zachodnio-południowej części gminy Dąbie, między rozwidleniem rzek Warty i Neru znajdują się piaski eoliczne i piaski rzeczne, lokalnie tworzą zalesione pola wydmowe w rejonie wsi Gaj, Lutomirów, Krzykosy, Augustynów i Augustynów-Bór. W dolinach samych rzek występują piaski, żwiry i mady rzeczne, piaski rzeczne terasów nadzalewowych, iły, mułki rzeczne i namuły oraz powstałe z osadów organicznych torfy, namuły torfiaste. Największe pola torfowe występują w dolinie Neru, gdzie m.in. było prowadzone ich wydobycie.

Na północ od rzeki Ner, w obrębie wysoczyzny oraz ostańca wysoczyznowego (miejscowość Cichmiana Górna), dominują gliny zwałowe oraz ich zwietrzeliny, piaski i żwiry lodowcowe. Wzniesienia w obrębie Pagórków Kutnowskich (ciągnących się wzdłuż drogi powiatowej nr 3402P w kierunku Grabowa) utworzone są z piasków, żwirów i głazów moren czołowych oraz eluwiów piaszczystych glin zwałowych. W północno-zachodniej części gminy Dąbie występują związane z działalnością rzeczną piaski i żwiry sandrowe, piaski i żwiry rzeczne oraz lodowcowe, torfy, namuły, gliny zwałowe i ich zwietrzeliny.

Poniżej utworów trzecio i czwartorzędowych, w utworach kredowych występują złoża węgla brunatnego. Występują one w północno-zachodniej części gminy jak i w sąsiadującej gminie Brudzew. Złoża węgla zalegające w okolicach Dąbia charakteryzują się niewielką miąższością i grubością.

I.4.1.3. Hydrologia

Obszar gminy znajduje się w dorzeczu Warty i charakteryzuje się bogatą siecią rzeczną. Występują tu starorzecza, liczne zbiorniki powierzchniowe (w tym doły potorfowe) oraz duży udział terenów podmokłych, będących miejscem występowania gleb organicznych.

WODY POWIERZCHNIOWE

Największą rzeką na tym terenie, stanowiącą za razem zachodnią granicę gminy jest Warta. Ze względu na położenie gminy względem rzeki nie jest ona wykorzystywana do celów rolniczych lub gospodarczych. Na całym przebiegu przez obszar opracowania Warta jest obwałowana, przy czym swobodny przepływ zachowany jest w miejscu ujścia Neru, gdzie w okresie wezbrań występują cofki, podtopienia a nawet zalania znacznych obszarów gminy. Okresowo zalany może być też północno-zachodni obszar gminy, gdzie znajduje się fragment polderu zalewowego Warty.

Drugą co do wielkości rzeką jest Ner, dzielący gminę na część południową – obejmującą tereny położone w Pradolinie Warszawsko-Berlińskiej oraz część północną – obejmującą tereny położone na wysoczyźnie. Ner jest rzeką III rzędu i rozpoczyna swój bieg w sąsiednim województwie w obrębie Wzniesień Łódzkich na południowy wschód od Łodzi. Przepływa poprzecznie przez całą gminę Dąbie odbierając wody m.in. Kanału Królewskiego i Zbylczyckiego i uchodzi do Warty w Majdanach. Łączna długość Neru wynosi 126km, z czego ok. 20km odcinek przepływa przez gminę Dąbie. Średni spadek w górnym biegu wynosi 3 promile a w dolnym 2 promile, a szerokość doliny waha się w przedziale 1-4km. Średni roczny przepływ w latach 1951-1990 w

przekroju wodowskazowym w miejscowości Dąbie wyniósł 10,4 m³/s. Na jakość wód Neru ma wpływ zrzut zanieczyszczeń z oczyszczalni miasta Dąbie oraz przez aglomerację łódzką (w górnym odcinku biegu rzeki).

Do obu rzek uchodzą mniejsze cieki wodne, takie jak Kanał Niemiecki czy Kanał Zbylczycki (wraz ze swoimi bezimiennymi dopływami) lub położona na wysoczyźnie Tralalka. Przez niewielki fragment lasów na północy gminy przepływa rzeka Orłówka odprowadzająca wody do Rgilewki (dopływ Warty). System wód powierzchniowych uzupełniają rowy odwadniające położone na całym obszarze gminy.

Wody stojące tego obszaru dzielą się na naturalne oraz o charakterze antropogenicznym. Zbiornikami naturalnymi są starorzecza Warty i Neru położone w dolinach obu rzek. Do zbiorników sztucznych należy zaliczyć doły potorfowe, stawy rybne oraz powyrobiskowe stawy w sąsiedztwie autostrady.

Na terenie gminy znajdują się dwa poldery zalewowe będące w zarządzie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Tabela 5 Wykaz polderów będących w zarządzie Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu (stan na 2006 r.)

Lp.	Nazwa polderu	Rzeka	Powierzchnia zalewu (ha)	Ocena stanu technicznego	Ocena stanu bezpieczeństwa
17	Majdany	Warta, Rgilewka, Ner	580,00	dostateczny	nie zagraża
18	Krzykosy	Warta , Ner	1,66	dostateczny	nie zagraża

Biorąc pod uwagę otwarty charakter ujścia Neru i brak obwałowań na tym terenie podana powierzchnia zalewu dla polderu Krzykosy jest zaniżona.

Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu nie planuje na tym obszarze realizacji zbiorników jeziorowych – podpiętrzanych i stabilizowanych jezior, zbiorników dolinowych, zbiorników wodnych i jezior podpiętrzonych.

WODY PODZIEMNE

Na terenie gminy występują dwa główne użytkowe poziomy wodonośne: kredy górnej i położony nad nim czwartorzędowy. W obrębie doliny konińsko-kolskiej poziom kredy górnej występuje na głębokości do 50m, przy czym najczęściej jest to 30m. Bezpośrednio nad nim występuje poziom czwartorzędowy, nie przekraczający głębokości 20m. Na pozostałym obszarze gminy, gdzie na poziom wód gruntowych nie wpływają rzeki, głębokość występowania poziomów wodonośnych zależy od budowy geologicznej terenu. Poziom kredy górnej występuje na różnej głębokości wynoszącej od kilkunastu do stukilkudziesięciu metrów. Poziom czwartorzędowy występuje na głębokości od 20 do 40m. Wydajność poziomów mieści się w przedziale 30-70m3/h.

Poza użytkowymi piętrami wodonośnymi w lokalnych zagłębieniach o utrudnionym odpływie występują wierzchówki (na głębokości ok. 1,5-2m). Ich zasilanie jest silnie związane z opadami atmosferycznymi i w okresie letnim może zanikać.

Prowadzone prace melioracyjne spowodowały zmiany poziomu wód gruntowych w obrębie terenów rolniczych.

Na obszarze gminy Dąbie występują dwa **Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP)**:

- GZWP nr 150 „Pradolina Warszawa - Berlin (Koło - Odra)": jest to czwartorzędowy zbiornik porowy, związany z przebiegiem doliny kopalnej na tym terenie; obejmuje on dolinę Warty od Konina i Koła, zajmując północno-zachodnią część gminy aż do miasta Dąbie oraz fragment doliny

Neru. Zbiornik ten objęty jest szczególną ochroną. Na terenie miasta zlokalizowany jest punkt monitoringu jakości wód.

- GZWP nr 151 Zbiornik Turek – Konin – Koło: jest zbiornikiem typu szczelinowego i szczelinowo-porowego obejmującego zachodnią część gminy Dąbie, wzdłuż biegu Warty, położony w utworach kredy górnej.

Informację o szacowanych zasobach zbiorników oraz głębokości ujęć zawarto w tabeli poniżej.

Tabela 6 Wykaz GZWP na terenie gminy wraz ze średnią głębokością ujęć i dyspozycyjnymi zasobami.

Nr zbiornika	Nazwa	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne	Średnia głębokość ujęć
		tys. m^3/dobę	m
150	Pradolina Warszawa – Berlin (Koło – Odra)	456	25–30
151	Zbiornik Turek – Konin – Koło	240	90

I.4.1.4. Ocena warunków geotechnicznych na potrzeby budownictwa

Na warunki geotechniczne posadowienia budynków na terenie miasta i gminy Dąbie wpływ ma budowa geologiczna oraz warunki hydrologiczne (w tym niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi).

Warunki geologiczne pozwalają wydzielić dwa obszary różnego pochodzenia: wysoczyznę z dominującym udziałem glin zwałowych oraz obszar położony poranią, na który główny wpływ miały procesy związane z działalnością rzek (wypłukiwanie, sedymentacja, pola wydmowe).

Utwory niekorzystne lub bardzo mało korzystne dla zabudowy związane są przede wszystkim z dolinami rzek i obniżeniami terenu (głównie w dolinie Neru, ale również wzdłuż biegu Tralalki), a także formami pochodzenia eolicznego: wydmami i wałami wydmowymi (w zachodniej części gminy). Są to głównie utwory aluwialno-bagienne i deluwialne (torfy, namuły, mułki, piaski), zarówno mineralne, jak i organiczne, a także utwory eoliczne: piaski. Warunki geotechniczne tych terenów wynikają głównie z płytkiego występowania wód gruntowych (0-2 m) i słabej nośności utworów je budujących (grunty organiczne, grunty spoiste plastyczne i miękkoplastyczne, grunty sypkie, luźne).

Na obszarach użytków zielonych położonych w dolinach Neru i mniejszych cieków należy liczyć się z ograniczeniami dla budownictwa lub z większym nakładem kosztów w związku z możliwością zalegania wśród nich wkładek gruntów organicznych oraz niekorzystnymi warunkami hydrotechnicznymi (wysoki poziom wód gruntowych, dodatkowo tereny te w dużej części narażone są na możliwość wystąpienia powodzi).

Holoceńskie utwory bagienno-aluwialne, wykształcone w postaci wilgotnych lub mokrych torfów i namułów organicznych położone głównie w dolinie rzeki Ner, występują w stanie plastycznym oraz miękko-plastycznym (są to tzw. grunty wysadzinowe) i należą do gruntów słabonośnych nie wskazanych do zabudowy.

Zagrożenie dla rozwoju zabudowy stwarzają rozległe tereny narażone na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi. Wg danych uzyskanych w Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej w Poznaniu (RZGW) (dla rzeki Warty) oraz Wielkopolskim Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych (dla Neru) woda stuletnia zagraża całemu obszarowi gminy położonemu na południe od Neru, z wyjątkiem Cichmiany Górnej położonej w obrębie ostańca wysoczyznowego oraz pól wydmowych w zachodniej części gminy. Należy mieć na uwadze, że opracowanie dla rzeki Ner sporządzono w 1998r., jeszcze przed realizacją autostrady. Stąd aktualny zasięg terenów narażonych na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi może być inny. Do czasu przygotowania nowych opracowań wskazane jest unikanie posadowienia budynków z podpiwniczeniem na potencjalnie zagrożonych terenach.

I.4.1.5. Surowce naturalne - występowanie udokumentowanych złóż kopalin

Na terenie miasta i gminy Dąbie występują kopaliny podstawowe (węgiel brunatny, torfy), kopaliny pospolite (piaski, pospółka), a także wody geotermalne (zgodnie z rozporządzeniem uznane za kopaliny).

Najczęściej wydobywanym kruszywem naturalnym jest pospółka (naturalna mieszanina piasku i żwiru) oraz piasek zwykły (budowlany) pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego. Złoża obejmujące te surowce występują w rejonie Majdan.

Oprócz kruszywa naturalnego, w północno-zachodniej części gminy Dąbie, występuje węgiel brunatny. Złoża węgla o łącznej powierzchni 370,35ha położone są w obrębie gmin Dąbie i Brudzew (z czego 85,5ha na terenie gminy Dąbie). Właścicielem złoża jest Kopalnia Węgla Brunatnego „Adamów" S.A.. Pokłady zalegające w okolicach Dąbia charakteryzują się niewielką miąższością, nie przedstawiają wartości gospodarczej i nie przewiduje się ich eksploatacji.

Na terenie Dąbia pozyskiwane były złoża torfu (zwarty obszar złoża zlokalizowany jest we wschodniej części gminy w dolinie Neru). W chwili obecnej nie prowadzi się ich wydobycia, niewielkie ilości na wasne potrzeby pozyskują mieszkańcy gminy. Na pozostałym obszarze gminy znajdują się pojedyncze stanowiska występowania torfu (głównie związane z rzeką Tralalką), nie przedstawiające wartości wydobywczych.

Szczegółowe informacje odnośnie udokumentowanych złóż kopalin oraz terenów górniczych ujętych w rejestrze zawiera rozdział I.6 WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

W miejscowości Tarnówka (3km na północ od miasta Dąbie) stwierdzono występowanie wód geotermalnych. Odwiert o głębokości 3156,2 m (badany horyzont wodonośny: 1772,7-1996 m) pozwolił określić wydajność źródła na 70m3/godz. przy temperaturze wody 60˚C. Wody mogą być wykorzystywane do celów leczniczych, rekreacyjnych lub grzewczych.

Tabela 7 Skład chemiczny wód geotermalnych w miejscowości Tarnówka [9]

sód Na+, potas K+	2533 mg/dm3
wapń Ca2+	22 mg/dm3
mangan Mn2+	0,8 mg/dm3
żelazo Fe2+	ślady
chlorki Cl-	3850 mg/dm3
bromki Br-	3 mg/dm3
siarczany SO2-	181 mg/dm3
wodorowęglany HCO3	232 mg/dm3

I.4.1.6. Warunki glebowe

Gleby na terenie gminy wytworzyły się z utworów polodowcowych: w obrębie wysoczyzny na glinach zwałowych a w dolinach Warty i Neru na madach i piaskach rzecznych.

Gminę Dąbie charakteryzuje nieznacznie mniejszy niż w województwie i powiecie udział gleb klas chronionych. Stanowią one w gminie 22% gruntów ornych. Zmiana przeznaczenia tych gruntów dokonuje się w planie miejscowym i wymaga wszczęcia procedury odrolnieniowej.

Grunty klasy II i III położone są w obrębie wysoczyzny. Największe ich skupisko występuje w ciągu miejscowości położonych wzdłuż drogi powiatowej nr 3402P: Wiesiołów, Kupinin, Karszew, Krzewo oraz Lisice. Na północ od miasta Dąbia w sołectwie Tarnówka występuje kolejny duży zwarty kompleks. Kolejne zwarte kompleksy występują na zachód od miasta w miejscowościach Grabina, Chełmno Parcele oraz Ladorudz. Na południe od Neru gleby klas chronionych występują jedynie w obrębie ostańca wysoczyznowego w Cichmianie Górnej.

[9] Na podstawie informacji Urzędu Miejskiego w Dąbiu

W strukturze gruntów ornych dominują klasy nie podlegające ochronie, głównie klasy IV (35% powierzchni). Przekształcenie tych terenów nie wymaga przeprowadzenia odrębnych procedur.

Rozmieszczenie klas bonitacyjnych podlegających ochronie przed zmianą przeznaczenia pokazano na schemacie.

Tabela 8 Udział procentowy gleb poszczególnych klas bonitacyjnych w gruntach ornych[10]

_____	Udział procentowy gleb klas chronionych				Udział procentowy gleb klas nie podlegających ochronie				
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIRI
Dąbie	0	1	10	11	26	7	23	20	2

W przydatności rolniczej gleb największy udział mają kompleksy roślinne mało wymagające – żytni bardzo dobry (21%), dobry (21%), słaby (22%) i bardzo słaby (20%).

Kompleks żytni bardzo dobry i dobry skupiają gleby średnio zasobne w składniki odżywcze, w których okresowo zaznaczają się niekorzystne warunki wodne (nadmierne uwilgotnienie lub też okresowo suche). Bonitacja tych gleb waha się w granicach klas IIIa, IIIb, IVa i częściowo IVb.[11]

Kompleksy żytnie słabe i bardzo słabe obejmują gleby najmniej korzystne z punktu widzenia produkcji roślinnej. Występują głównie na glebach bielicowych i pseudobielicowych oraz brunatnych wyługowanych. Pod względem bonitacji są to gleby klas IVb, V lub VI.[12]

O połowę mniejszy niż w powiecie i województwie jest udział w gruntach ornych kompleksu pszennego dobrego. – 7% powierzchni. Kompleks ten obejmuje gleby zasobne w próchnicę i składniki pokarmowe dla roślin, wykazuje korzystne właściwości powietrzno- wodne. Są to gleby łatwe w uprawie i gwarantują stałość plonów. Pod względem bonitacyjnym gleby te należą do klasy II i IIIa.[13]

Kompleksy gleb trwałych użytków zielonych zlokalizowane są w dolinach rzecznych.

Gleby hydrogeniczne (w tym gleby pochodzenia organicznego) tzn. torfowe, murszowe, a także czarne ziemie i mady występują głównie w dolinach rzek. Największe ich skupienia występują w dolinie Neru i w obrębie wysoczyzny w dolinie Tralalki.

I.4.1.7. Warunki klimatyczne

Obszar gminy i miasta Dąbie, leży na styku regionu środkowopolskiego i subregionu kujawskiego, reprezentującego obszar słabnących wpływów oceanicznych oraz Bałtyku (podział na strefy wg W. Okołowicza). Jest to rejon klimatu umiarkowanego, gdzie wzajemnie przenikają się wpływy klimatu oceanicznego i kontynentalnego. Ze względu na usytuowanie (wschodnia granica województwa) obszar ten na tle województwa charakteryzuje się większym wpływem cech kontynentalnych – większą amplitudą temperatur oraz krótszym okresem wegetacyjnym.

Okres wegetacyjny rejonu powiatu kolskiego (za Aktualizacją Programu Ochrony Środowiska Powiatu Kolskiego) wynosi 170-180 dni. Lato na tym obszarze trwa 90-100 dni. Zima jest krótsza i wynosi od 80 do 90 dni. Dni mroźnych w roku jest ok. 30 – 50, z przymrozkami 100 – 110. Pokrywa śnieżna zalega 38 – 60 dni.

Średnia roczna temperatura na tym obszarze wynosi ok. 8,4°C. Najcieplejszym miesiącem w roku jest lipiec (ze średnią temperaturą 18,4°C), najzimniejszy styczeń (-1,3°C). Roczna amplituda temperatur wynosi 19,7

[10] Za „Agrochemicznymi badaniami gleb wielkopolski w latach 2000-2004". IOŚ, WIOŚ Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Poznaniu; Poznań 2005r.
[11] Bednarek R., Prusinkiewicz Z.: Geografia gleb, 1997, Wyd. Nauk. PWN
[12] Bednarek R., Prusinkiewicz Z.: Geografia gleb, 1997, Wyd. Nauk. PWN
[13] Bednarek R., Prusinkiewicz Z.: Geografia gleb, 1997, Wyd. Nauk. PWN

stopni. Odnotowane w wieloleciu 1979-2007 średnie miesięczne wielkości temperatur powietrza w rejonie opracowania przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 1 Temperatura powietrza (średnie miesięczne temperatury powietrza w okresie 1979-2007 dla posterunku meteorologicznego w mieście Koło)

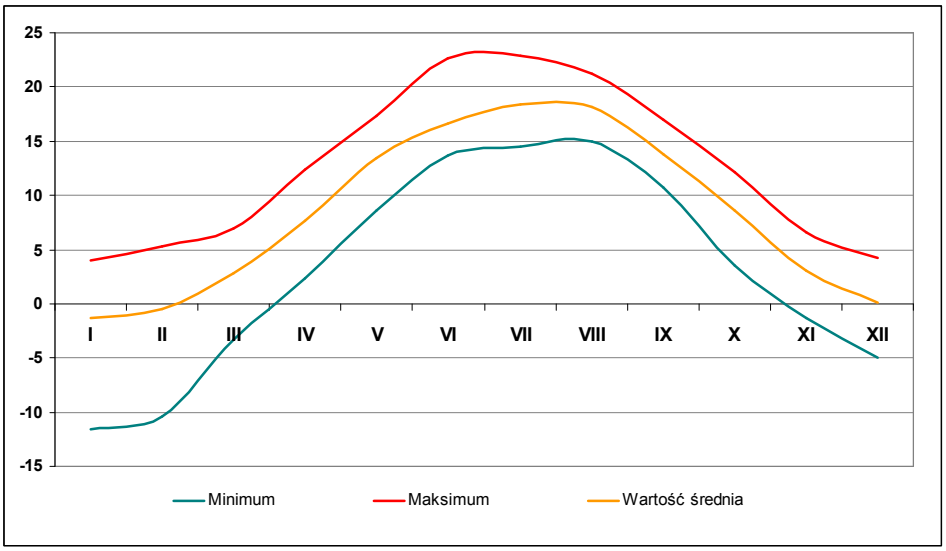

Źródło: Za Planem ochrony Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Pradolina Warszawsko - Berlińska", wg danych NOAA

Roczne sumy opadów należą do najniższych w kraju. Średnia roczna suma opadów w przedziale pomiędzy 1951 i 2006 rokiem wynosiła 546mm. Najniższe opady zarejestrowano w 1959r. -371mm a najwyższe w 1966r. -740mm. Prawie 64% sumy opadów przypada na okres pomiędzy majem i październikiem. Największe opady występują w lipcu – średnio 84mm, co stanowi 15% rocznej sumy opadów. Najmniejsze opady odnotowuje się w styczniu i lutym (27mm). Rozkład miesięczny sumy opadów przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 2 Miesięczne sumy opadów w milimetrach w latach 1951-2000 dla posterunku w okolicy Łęczycy

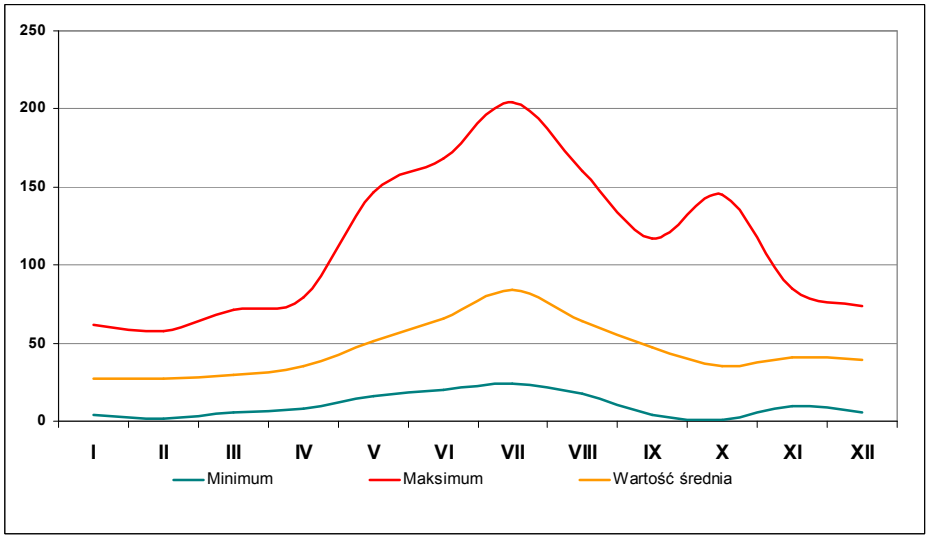

Źródło: Za Planem ochrony Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Pradolina Warszawsko - Berlińska", wg danych VASClimO

W skali roku najczęściej wieją wiatry z sektora zachodniego i południowo-zachodniego. Mniejszy udział mają wiatry z kierunku wschodniego, występujące w okresie wiosennym i letnim. Przeważają wiatry o prędkościach 0 – 5 m/s.

I.4.1.8. Flora

Według podziału geobotanicznego Polski Matuszkiewicza obszar opracowania położony jest w dziale Brandenbursko-Wielkopolskim w okręgu łęczyckim. W obrębie gminy znajdują się 2 podokręgi geobotaniczne związane z dolinami rzecznymi:

- Doliny Warty „ujście Neru – Konin"
- Doliny Neru i Górnej Bzury,

oraz Dąbski (obejmujący północną część gminy) i Uniejowski (w południowej części gminy).

Wśród roślinności potencjalnej obszaru dominuje grąd środkowoeuropejski, odmiana kujawska (głównie w wersji ubogiej, na południu gminy serii żyznej). Z doliną Neru związane są potencjalne zbiorowiska niżowego łęgu wiązowo-dębowego oraz niżowego łęgu jesionowo-olszowego. W sąsiedztwie Warty występują potencjalne zbiorowiska borowe: kontynentalne bory mieszane sosnowo - dębowe oraz suboceaniczny bór sosnowy.

W roślinności rzeczywistej dominują zbiorowiska przekształcone, związane z mniejszą (obszary łęgów) lub większą (łąki i pastwiska) ingerencją człowieka. Występują tu bardzo różnorodne zbiorowiska, w tym wiele zbiorowisk o dużych wartościach przyrodniczych, będących miejscem występowania chronionych gatunków roślin. Zbiorowiskami szczególnie cennymi są związane <u>ze środowiskiem wodnym</u>:

- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic Charetea, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- zalewane muliste brzegi rzek oraz naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne;
- ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);
- śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwary (*Glauco-Puccinietalia* część - zbiorowiska śródlądowe); torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis*);
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*);
- górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
- łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe);
- łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);

związane <u>z obszarami suchymi</u> (obszary piaszczyste oraz wydmy) siedliska:

- wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi,
- murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis*) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków,
- górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie),
- łąki selemicowe (*Cnidion dubii*) ,
- suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion*),

oraz zbiorowiska <u>łąk i lasów</u>:

- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*),
  pomorski kwaśny las brzozowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*),

Występujące na terenie gminy cenne zbiorowiska roślinne uzupełniają zespoły o szerszej amplitudzie ekologicznej -o mniejszych wymaganiach środowiskowych a tym samym częściej spotykane w środowisku.

I.4.1.9. Fauna

Analizowany obszar wg regionalizacji zoograficznej Kostrowickiego położony jest w podokręgu Wielkopolsko-Podlaskim (okręg Środkowopolski, podregion Środkowy, region Środkowoeuropejski).

Gmina położona jest w sąsiedztwie korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym, związanym z doliną Warty oraz łączącym się z nim korytarzem doliny Neru. Obie doliny są miejscem występowania licznego ptactwa i zostały objęte ochroną w ramach sieci Natura 2000.

Zgodnie z kartą informacyjną obszaru Natura 2000 Pradolina Warszawsko-Berlińska występuje w jego obrębie co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla m.in. bąk (PCK), błotniak stawowy, błotniak łąkowy, kropiatka, podróżniczek (PCK), rybitwa białowąsa (PCK), rybitwa czarna, cyranka, krwawodziób, płaskonos, rybitwa białoskrzydła (PCK), rycyk i zausznik; stosunkowo wysoką liczebność osiągają: bocian biały, derkacz, czajka i śmieszka. W okresie wędrówek występują gęsi zbożowe, bataliony, gęsi białoczelne i świstuny. W obrębie obszaru Natura 2000 Pradoliny Bzury i Neru stwierdzono występowanie w okresie lęgowym ponad 100 gatunków ptaków (ostoja o randze krajowej K-46).

Wśród gatunków ssaków wg Nadleśnictwa Koła na terenie opracowania zinwentaryzowano m.in.: sarnę (*Capreolus capreolus*), jelenia szlachetnego (*Crewus lapsus*), daniela (*Dama dama*) i dzika (*Sus scrofa*). Wymienione gatunki uzupełnia zwierzyna drobna oraz gatunki przywodne i małe gryzonie, w tym: [14]

- bażant (*Phasianus colchicus*),
- borsuk (*Meles meles*),
- bóbr europejski (*Castor fiber*),
- jeż wschodni (*Erinaceus concolor*),
- kret (*Talpa europaea*),
- królik (*Oryctolagus cuniculus*),
- kuna (*Martes foina*),
- kuropatwa (*Perdix perdix*),
- lis (*Vulpes vulpes*),
- mysz domowa (*Mus musculus*),
- mysz polna (*Apodemus agrarius*),
- mysz leśna (*Apodemus flavicollis*),
- mysz zaroślowa (*Apodemus silvaticus*)
- nornik północny (*Microtus oeconomus*),
- nornik bury (*Microtus agrestis*),
- nornik zwyczajny (*Microtus arvalis*),
- nornica ruda (*Clethrionomys glareolus*),
- popielica – (*Glis glis);*
- piżmak (*Ondatra zibethicus*),
- ryjówka aksamitna (*Sorex araneus*),
- szczur wędrowny (*Rattus norvegicus*),
- tchórz (*Mustela putorius*),
- wydra (*Lutra lutra*),
- zając (*Lepus europaeus*).

Wśród zinwentaryzowanych gatunków Nadleśnictwo zaznacza coraz częściej pojawiające się gatunki obcego pochodzenia: jenoty (*Nyctereutes procyonoides*) oraz norki amerykańskie (*Neovison vison*).

Na terenach leśnych i otwartych można też spotkać gatunki gadów i płazów. Na obszarze opracowania występuje jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*), padalec zwyczajny (*Anguis fragilis*), zaskroniec zwyczajny (*Natrix natrix*) oraz w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych płazy:

- kumak nizinny - *Bombina bombina;*
- ropucha zwyczajna - *Bufo bufo;*
- traszka grzebieniasta - *Triturus cristatus;*
- traszka zwyczajna - *Triturus vulgaris;*
- żaba śmieszka - *Rana ridibunda;*
- żaba wodna - *Rana esculenta.*

I.4.1.10. Powiązania przyrodnicze

Przez obszar gminy przechodzi fragment Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, w obrębie województwa łódzkiego włączonej w system obszarów chronionych. Obszar powołano rozporządzeniem nr 6/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny

[14] Na podstawie m.in. informacji Nadleśnictwa Koło, kart informacyjnych obszarów Natura 2000 na terenie gminy.

Warszawsko-Berlińskiej[15] (wraz z późniejszą zmianą rozporządzeniem nr 18/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 30 lipca 2009r. zmieniającym rozporządzenie Nr 6/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej[16]). Z Pradoliną Warszawsko-Berlińską związane są ponadto OChK Doliny Bzury oraz OChK Doliny Warty i Neru.

W nieco dalszej odległości położone są pozostałe OChK, z którymi obszar gminy łączy się poprzez system rzeczny. Są to m.in.: OChK Doliny Rzeki Prosny, Brąszewicki OChK, Nadwarciański OChK, Uniejowski OChK, Goplańsko-Kujawski OChK oraz Złotoryjski OChK.

Do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 zaliczono trzy obszary, związane z dolinami rzecznymi na terenie gminy. Należą do nich:

- obszar specjalnej ochrony ptaków Pradolina Warszawsko-Berlińska (PLB100001),
- obszar specjalnej ochrony siedlisk Pradoliny Bzury-Neru (PLH100006)
- obszar specjalnej ochrony ptaków Doliny Środkowej Warty (PLB300002).

Powiązania wewnętrzne terenu związane są z siecią hydrologiczną. Główne osie systemu przyrodniczego gminy to rzeki Warta i Ner. Z rzekami związane są obszary zasilające, na które składają się tereny lasów oraz doliny mniejszych cieków wodnych, stanowiących lokalne korytarze ekologiczne. Najważniejszymi są tu ułożone równolegle do Warty: Kanał Niemiecki i Czarna struga, związane z Nerem Kanał Królewski i Zbylczycki oraz położona bardziej na północ rzeka Tralalka. Cieki te łączą z głównymi osiami systemu obszary łąk, pastwisk i torfowisk. Wymienione obszary stanowią podstawowy układ przyrodniczy gminy.

Układ ten wspomagają obszary pomocnicze, stanowiące ostoje dla fauny i flory na terenach nie należących do trzonu systemu przyrodniczego. Wśród obszarów tych znajdują się pozostałości parków podworskich, nieczynne cmentarze ze starodrzewiem, sady, mniejsze kompleksy leśne, roślinność zbiorowisk wodnych i przywodnych położone na terenach otwartych.

I.4.2. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO - ZAGROŻENIA

I.4.2.1. Przekształcenia powierzchni ziemi i zagrożenie występowania masowych ruchów ziemi

Na terenie gminy nie występują naturalne zagrożenia mogące wpływać na rzeźbę terenu. Brak jest zagrożeń wynikających z masowych ruchów ziemi – brak osuwisk wpisanych do rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz trenów na których występują te ruchy. Niemniej wskazane jest prowadzenie obserwacji krawędzi Pradoliny, szczególnie w obrębie terenów zamieszkanych, ze względu na możliwość nasilenia się erozji gruntu (np. w wyniku intensywnych opadów lub użytkowania terenu).

Wszelkie zmiany mają charakter antropogeniczny. Głównym działaniem zniekształcającym rzeźbę jest eksploatacja kruszywa. Na terenie gminy wydobycie surowców prowadzi się w rejonie wsi Majdany. Tereny te to w większości rozległe połacie nieużytków, a prowadzona eksploatacja ma charakter „suchy" tj. bez wydobycia części nawodnionej kruszywa.

W związku z dużym wpływem jaki wywiera powierzchniowa eksploatacja kopalin na środowisko, istotne jest przeprowadzenie rekultywacji po jej zakończeniu. Sposób prowadzenia prac -w przypadku wydobycia opartego na koncesji, określony jest w jej treści a wymóg jej przeprowadzenia spoczywa na właścicielu/przedsiębiorcy. W przypadku terenów nielegalnego pozyskiwania kruszywa nie ma wskazanej osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenie rekultywacji – tereny pozostawione są w nie zmienionym stanie a ewentualne ich zagospodarowanie spada na gminę.

[15] Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego 2009.75 poz. 710
[16] Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego 2009.236 poz. 2116

I.4.2.2. Zagrożenia i stan gleb

Aktualizacja programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Dąbie zwraca główną uwagę na zakwaszenie gleb. Nieprawidłowy poziom wapna zmniejsza przyswajalność składników pokarmowych przez rośliny oraz tempo rozkładu substancji organicznych, zwiększa chłonność metali ciężkich. Pod względem zakwaszenia gleb gmina nie odbiega od średniej dla całego powiatu. Mniejszy jest za to udział gleb dla których wapnowanie jest konieczne lub potrzebne. Różnica pomiędzy gminą a powiatem wynosi tu 10 punktów procentowych (49,1% gleb gminy do 59,2% gleb w powiecie).

Migracji związków mineralnych z gleb sprzyja też brak roślinności śródpolnej, przyczyniając się do wzrostu erozji wietrznej. Erozja wietrzna powoduje wywiewanie cząstek mineralnych i organicznych, co prowadzi do spłycenia profilu glebowego i wypełnienia jałowym materiałem (zwiększenie zawartości piasku). Analizując zawartości kluczowych dla rozwoju roślin pierwiastków w glebach widać znaczące niedobory głównie potasu (gleby o niskiej i bardzo niskiej zawartości tego pierwiastka stanowią 64,7% gleb gminy).

I.4.2.3. Zagrożenia i stan powietrza atmosferycznego

Na terenie miasta i gminy Dąbie nie znajdują się punkty pomiarowo-kontrolne w ramach prowadzonego przez WIOŚ monitoringu jakości powietrza. Najbliżej położonymi punktami pomiarowymi są:

- punkt pomiarowo-kontrolny w Kole przy ul. Wyszyńskiego (ok. 18km od Dąbia) (pomiary zanieczyszczeń w odniesieniu do ochrony zdrowia i ochrony roślin) oraz
- punkt pomiarowo-kontrolny w Sokołowie (ok. 23km na północny-wschód od Dąbia) (pomiary zanieczyszczeń w odniesieniu do ochrony roślin).

Obszar opracowania w prowadzonym monitoringu pod kontem ochrony zdrowia oraz pod kontem ochrony roślin przynależy do strefy konińsko – kolskiej (w prowadzonym monitoringu zawartości dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w pyle ołowiu, arseny, kadmu, niklu i benzo(a)piranu) oraz do strefy wielkopolskiej (w badaniach stężenia ozonu).

Według klasyfikacji stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia wyniki dla strefy konińsko-kolskiej z 2009 roku (za wyjątkiem ozonu) pozwoliły na zaliczenie jej do klasy A (tj. stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych). Strefę wielkopolską, dla której prowadzono badania stężenia ozonu, zaliczono do klasy C. Zaliczenie do klasy C oznacza, że stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe, poziomy celów długoterminowych.

Według klasyfikacji stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin wyniki dla strefy konińsko-kolskiej z 2009 roku zarówno dla tlenków azotu jak i dwutlenków siarki pozwoliły na zaliczenie strefy do klasy A (tj. stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych). Pod względem stężenia ozonu strefę wielkopolską (obejmującą obszar opracowania) zaliczono do klasy C. Zaliczenie do klasy C oznacza, że stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe, poziomy celów długoterminowych.

I.4.2.4. Klimat akustyczny

Na terenie miasta i gminy Dąbie badania hałasu nie były prowadzone.

Podstawowym źródłem hałasu jest transport - drogowy i kolejowy. Na poziom hałasu wpływ mają natężenie ruchu oraz struktura pojazdów (udział transportu ciężkiego). Podstawowym źródłem hałasu w gminie

jest autostrada A2 oraz droga wojewódzka 473 (Koło-Dąbie-Uniejów) i 263 (Kłodawa -Dąbie). Na ograniczenie hałasu komunikacyjnego w przypadku autostrady A2 (budowę poszczególnych etapów na terenie gminy Dąbie kończono w latach 2006 i 2007), ma ustawienie ekranów dźwiękochłonnych oraz nowa nawierzchnia. W bezpośrednim sąsiedztwie autostrady nie występują duże skupiska zabudowy – inaczej niż w przypadku pozostałych rodzajów dróg (wojewódzkich, powiatowych i gminnych). Na odcinkach przebiegających przez miejscowości zabudowa często ma charakter ulicowy, co zwiększa oddziaływanie hałasu komunikacyjnego na mieszkańców tych terenów.

Kolejnym źródłem hałasu jest transport kolejowy odbywający się na magistrali kolejowej łączącej północną Polskę ze Śląskiem (Chorzów Batory-Tczew). Linia nr 131 zwana magistralą węglową obsługuje ruch towarowy, jest intensywnie użytkowana i w związku z tym generuje większe poziomy hałasu. Ruch kolejowy negatywnie oddziałuje przede wszystkim dla mieszkańców budynków położonych w pobliżu linii kolejowej.

Na terenie gminy nie występują zakłady emitujące ponadnormatywny hałas. Lokalnie może występować zwiększone negatywne oddziaływanie hałasu wynikające z sąsiedztwa z małymi zakładami usługowymi. Jest ono przejściowe (związane z czasem pracy) i ogranicza się do bezpośredniego sąsiedztwa zakładów.

I.4.2.5. Zagrożenia i stan wód

MONITORING I JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Monitoringiem jakości wód powierzchniowych na terenie gminy objęta jest wyłącznie rzeka Ner – punkty pomiarowo kontrolne na rzece zlokalizowane są w Chełmnie i w mieście Dąbie. Przeprowadzane na przestrzeni lat badania wykazują duże zanieczyszczenie wód rzeki – wody rzeki znajdowały się w czwartej i piątej klasie czystości. Wg badań jakości jednolitych części wód w 2008 i 2009 roku stan ekologiczny wód powierzchniowych płynących na terenie gminy jest umiarkowany.

Na jakość wód Neru znaczący wpływ ma aglomeracja łódzka. W badaniach jakości wody Neru (miejscowościach Smulsko, Lutomiersk, Poddębice oraz Podłęże - most) w prowadzonych przez łódzki WIOŚ w latach 2007 i 2008 w czterech punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na Nerze czterokrotnie klasą wynikową dla jakości wód była klasa piąta.

Głównymi czynnikami decydującymi o niskiej jakości wód powierzchniowych są zanieczyszczenia bakteriologiczne (miano coli typu feralnego) oraz fizyko-chemiczne (biogenne pierwiastki: fosfor ogólny, fosforany i różne formy azotu). Rodzaj zanieczyszczeń wskazuje na źródło pochodzenia, w tym przypadku ścieki (zanieczyszczenia komunalne) oraz uprawy rolne. Zanieczyszczenia pierwiastkami biogennymi pochodzą z nawozów i środków ochrony roślin stosowanych w rolnictwie. Są one wynikiem spływów powierzchniowych oraz filtracji związków mineralnych z pól uprawnych.

Decydujący wpływ na jakość wód powierzchniowych będzie miał kompleksowy rozwój gospodarki wodno-ściekowej zarówno w gminie jak i na obszarach sąsiednich.

MONITORING I JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Monitoring użytkowych poziomów wód podziemnych, w ramach sytemu monitoringu krajowego, prowadzi Państwowy Instytut Geologiczny (PIG). Na terenie miasta Dąbie zlokalizowany jest jeden punkt pomiarowo-kontrolny, w którym analizie podlegają wody wgłębne, położone w utworach kredowych.

Tabela 9 Klasa czystości wód w punkcie pomiarowo-kontrolnym na terenie miasta Dąbie w latach 2004-2006 – Aktualizacja programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Dąbie

Klasa czystości wód podziemnych		
2004	2005	2006
IV	IV	III

Stan wód w 2006 roku zaliczono do klasy III- wody o zadowalającej jakości.

Plan ochrony Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Pradolina Warszawsko - Berlińska" przytacza dane WIOŚ dotyczące jakości wód podziemnych na terenie ostoi. Przytaczane w nich wynikowe klasy dla punktu pomiarowego w Dąbiu różnią się od podanych w Aktualizacji programu ochrony środowiska.

Tabela 10 Ocena jakości wód w obrębie ostoi „Pradolina Warszawsko-Berlińska" w punkcie pomiarowo-kontrolnym Dąbie

2004		2007	
klasa	wskaźniki decydujące	klasa	wskaźniki decydujące
III	żelazo	IV	żelazo i amoniak

Na terenie gminy znajduje się poddawane rekultywacji składowisko odpadów w Sobótce. Stanowi ono potencjalne zagrożenie dla wód podziemnych obszaru gminy oraz jakości wód powierzchniowych, w wyniku infiltracji zanieczyszczeń z obszaru składowiska w głąb ziemi. W obrębie składowiska zlokalizowano piezometry, mające monitorować ewentualne przenikanie substancji szkodliwych.

Głównymi zagrożeniami dla wód na terenie opracowania jest ich zanieczyszczenie oraz zmniejszająca się retencja. Podstawowymi źródłami zanieczyszczeń zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych są ścieki komunalne i przemysłowe odprowadzane po oczyszczeniu do rzek lub gruntu, zanieczyszczenia obszarowe (związane ze stosowaniem nawozów i środków ochrony roślin w rolnictwie). Mniejsze znaczenie ma spływ zanieczyszczeń ropopochodnych z nawierzchni drogowych.

Przenikające w głąb zanieczyszczenia stanowią zagrożenie dla jakości głównie wód gruntowych, ze względu na brak izolacji (warstwy utworów trudno przepuszczalnych) oraz ich zasilanie przez infiltrację. Wody wgłębne teoretycznie w mniejszym stopniu narażone są na przenikanie zanieczyszczeń (ze względu na większą miąższość warstw izolacyjnych) jednakże badania jakości wód wgłębnych wykazały obecność amoniaku.

Innego rodzaju problemem jest panująca w ostatnich latach susza hydrologiczna, przyczyniająca się do obniżenia poziomu występowania wód podziemnych. Towarzyszą im utrzymujące się niżówki na rzekach.

W Nadleśnictwie dodatkowo zwraca się uwagę na zagrożenia obniżenia wód podziemnych w wyniku prowadzonej w tym rejonie eksploatacji węgla brunatnego w kopalniach odkrywkowych. Na terenie opracowania zagrożenie to jest ograniczone, a prowadzone wydobycie piasku odbywa się z pominięciem złóż „mokrych".

Zmianę lokalnych stosunków wodnych powodują prowadzone prace budowlane (związane z nimi odwadnianie terenu) oraz jednostronne melioracje użytków rolnych. W ramach przeciwdziałania zmniejszającym się zasobom wodnym wskazana jest minimalizacja zużycia wód podziemnych na cele inne niż konsumpcyjne oraz prowadzenie oszczędnej gospodarki wodnej.

I.4.2.6. Zagrożenia fauny i flory

Przekształcenia w różnorodności biologicznej fauny i flory spowodowane są zmianami komponentów przyrodniczych.

Zbiorowiska roślinne narażone są na :

- wypieranie zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych przez zbiorowiska synantropijne;
- zanik gatunków rzadkich i chronionych;
- introdukcja – wprowadzanie nowych, obcych, konkurencyjnych gatunków

Zwierzęta narażone są głównie pośrednio, poprzez zmiany warunków siedliskowych, takich jak:

- rozdrobnienie powierzchni lasów;
- likwidacja powiązań lokalnych;
- wprowadzanie nowych obszarów zabudowanych;
- wprowadzanie liniowych barier migracyjnych;
- osuszanie terenów podmokłych oraz prace związane z ochroną przeciwpowodziową (zmniejszające populacje ptactwa wodnego i przywodnego).

I.4.2.7. Zagrożenia i stan lasów

Zagrożenie dla lasów stwarzają pożary, zaśmiecenie, szkodliwe owady i grzyby, zwierzęta oraz zagrożenia związane z sąsiedztwem przemysłu.

Zagrożenie biologiczne stanowią szkodliwe owady oraz patogeniczne grzyby. Na uszkodzenia narażone są w szczególności lasy z dominującym udziałem sosny zwyczajnej w strukturze gatunkowej. Podejmowane działania mają charakter prewencyjny i dotyczą prowadzenia monitoringu zagrożeń oraz w razie stwierdzenia takich potrzeb okresowych oprysków. Wśród grzybów patogenicznych największe zagrożenie stwarza huba zwyczajna i opieńka miodowa, atakujące ponownie głównie sosnę. Działania zapobiegawcze polegają na usuwaniu drzew zainfekowanych oraz szczepieniu konkurencyjną grzybnią. Do powstawania uszkodzeń mechanicznych drzewostanów przyczyniają się (oprócz człowieka) duże zwierzęta, jak sarna czy daniel. Nieco gorsza sytuacja występuje w przypadku lasów prywatnych, gdzie kształtowanie właściwej struktury pionowej drzewostanu oraz jego pielęgnacja często ograniczane są do niezbędnego minimum. Przewaga kompleksów o dużym rozdrobnieniu i niewielkich powierzchniach (głównie w lasach prywatnych) stwarza wiele problemów z zakresu gospodarki leśnej i ochrony przyrody.

Podatne na występowanie pożarów w okresach długotrwałej suszy są lasy borowe z dominującym udziałem sosny.

Na złą kondycję drzewostanów wpływa stres wodny wywołany obniżeniem poziomu wód gruntowych. Dochodzi do tego w wyniku prowadzonej działalności odkrywkowych kopalni węgla brunatnego (w tym i w sąsiadującej z Dąbiem gminie Brudzew w kopalni Koźmin) oraz utrzymującej się od kilku lat suszy hydrologicznej. Niekorzystne warunki wodne przekładają się na odporność biologiczną drzew, czyniąc je podatniejszymi na infekcje - szkodników wtórnych oraz chorób grzybowych, które wpłynęły na wzrost występowania posuszu. Nadleśnictwo Koło zwraca również uwagę na zagrożenia wynikające z sąsiedztwa Konińskiego Ośrodka Przemysłowego. Zgodnie z danymi Nadleśnictwa ok. 2,5 tys. ha lasów znajduje się w II strefie uszkodzeń od przemysłu. W przypadku lasów gminy Dąbie oddziaływanie to jest znikome.

I.4.2.8. Inwestycje uciążliwe dla środowiska i zdrowia mieszkańców

Zgodnie z informacja uzyskaną w Urzędzie Miejskim w Dąbiu następujące inwestycje zlokalizowane na trenie miasta i gminy mogą znacząco oddziaływać na środowisko przyrodnicze:

- Przebudowa mostu na rzece Ner w miejscowości Chełmno wraz z drogą powiatową nr 3421P Chruścin - Augustynów;

- Budowa studni głębinowej w miejscowości Ladorudz;
- Budowa trzech elektrowni wiatrowych w miejscowości Dąbie;
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Karszew (400 metrów bieżących);
- Odbudowa drogi gminnej w miejscowości Majdany (1100 metrów bieżących);
- Składowanie (kupno-sprzedaż) metali kolorowych w miejscowości Rzuchów;
- Stacja paliw w miejscowościach: Dąbie, Domanin i Sobótka;
- Regulacja brzegów rzeki Ner w granicach naturalnej linii brzegowej – odbudowa na km 0+000 – 19+930;
- Kanalizacja sanitarna w miejscowości Dąbie;
- Stacja bazowa telefonii komórkowej sieci ERA w miejscowości Rzuchów;
- Stacja bazowa telefonii komórkowej w miejscowości Dąbie przy ul. Kolskiej;
- Tama podłużna przy ujściu rzeki Ner (na odcinku 502 m w miejscowości Majdany);
- Budowa ulicy Ogrodowej w miejscowości Dąbie o długości 422,16 metrów bieżących (tj. od ul. Wyszyńskiego do ul. Narutowicza);
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Lisice-Rośle;
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Kupinin – etap I (od 0+000 km do 1+805km);
- Eksploatacja piasków ze złoża „Majdany – VIII" na działce położonej w miejscowości Majdany;
- Eksploatacja piasków ze złoża „Majdany – VIII" na działkach 625/4 i 317 położonych w miejscowości Majdany;
- Przebudowa drogi gminnej Rzuchów – Ladorudz (1530 metrów bieżących – I część);
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Baranowiec – Kupinin (535 metrów bieżących);
- Przebudowa drogi gminnej Karszew – Krzewo (905 metrów bieżących);
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Majdany (965 metrów bieżących);
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Baranowiec.

Wśród planowanych inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymieniono:

- Modernizację stacji uzdatniania wody w Chełmnie, w Krzewie i w Dąbiu;
- Przebudowa drogi gminnej w Baranowcu;
- Budowa stacji paliw płynnych w miejscowości Dąbie na działkach 947/2 i 948/1;
- Budowa zespołu elektrowni wiatrowych składającego się z 13 siłowni wiatrowych łącznej mocy do 50 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą w postaci dróg dojazdowych, sieci uzbrojenia terenu, linii kablowych SN oraz linii technicznej w obrębie miejscowości Rzuchów, Rośle, Karszew, Cichmiana i Dąbie wraz z abonencką stacją transformatorową GPZ zlokalizowaną w gminie Uniejów;
- Budowa i eksploatacja elektrowni wiatrowych (19 sztuk) wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową, telekomunikacyjną i elektroenergetyczną w gminie Dąbie i Uniejów;
- Przebudowa drogi gminnej Rzuchów – Ladorudz (1530 metrów bieżących – część II);
- Przebudowa drogi gminnej Karszew – Krzewo (905 metrów bieżących);
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Majdany (965 metrów bieżących);
- Zmiana sposobu użytkowania budynku gospodarczego na budynek do magazynowania odpadów medycznych.

Ze względu na położenie w obrębie obszarów Natura 2000 lokalizacja niektórych siłowni wiatrowych będzie musiała ulec zmianie.

I.4.3. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Lasy obszaru miasta i gminy Dąbie podlegają administracyjnie pod Nadleśnictwo Koło. Lesistość gminy Dąbie wynosi 13,7%[17] i jest wyższa od średniej dla powiatu (11,6%), ale niższa od średniej wojewódzkiej (30,3%) oraz całego kraju (29%).

Na obszarze tym dominują gleby rdzawe, na bazie których wytworzyły się siedliska borów mieszanych świeżych oraz lasów mieszanych świeżych. Główne typy siedliskowe uzupełniają różnorodne typy lasów zależne od lokalnych warunków gruntowo-wodnych. Zgodnie z typologią leśną na terenie opracowania występują:

- bór suchy (Bs);
- bór świeży (Bśw);
- bór wilgotny (Bw);
- bór bagienny (Bb);
- bór mieszany świeży (BMśw);
- bór mieszany wilgotny (BMw);
- las mieszany świeży (LMśw);
- las mieszany wilgotny (Lw);
- las świeży (Lśw);
- las wilgotny (Lw);
- ols typowy (Ol);
- ols jesionowy (Olj);

Bazując na danych dla lasów prywatnych można stwierdzić, że na terenie miasta i gminy dominują lasy z przedziału 31-40 lat, stanowiące ponad 34% wszystkich lasów prywatnych. Znaczący udział mają również lasy w przedziałach 41-50 lat (14,7% wszystkich lasów prywatnych) i 11-20 lat (14,4%). Starodrzewu jest bardzo mało. Najstarsze kompleksy na terenie gminy występują w okolicach Ladorudza.

Na terenie gminy prowadzi się zalesienia gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa, głównie na gruntach prywatnych. Pomiędzy rokiem 2000 i 2008 powierzchnia lasów państwowych zwiększyła się raptem o 2,4ha, gdy w tym samym czasie powierzchnia lasów prywatnych wzrosła o ponad 100ha. Należy jednak zaznaczyć, że na terenie gminy dominują lasy będące we władaniu Skarbu Państwa. Pod zalesienia przeznaczane są tereny spełniające warunki określone w przepisach odrębnych, na wniosek właściciela gruntu. Ze względu na prawidłowe funkcjonowanie przyrodnicze oraz minimalizację zagrożeń (jak podatność na infekcje oraz pożary lasów) należy unikać nasadzeń monokulturowych a skład gatunkowy dostosować do warunków siedliskowych (odpowiednich informacji odnośnie prowadzonej gospodarki leśnej można uzyskać w Nadleśnictwie Koło lub opracowanych *Uproszczonych planach urządzenia lasów stanowiących własność osób fizycznych* przekazanych przez Nadleśnictwo do Urzędu Miejskiego w Dąbiu).

STRUKTURA WŁASNOŚCI [18]

W strukturze własności gruntów leśnych w gminie dominują lasy będące własnością Skarbu Państwa (blisko 75% wszystkich lasów – 1358ha). Mniejszy udział mają grunty leśne będące własnością osób prywatnych (25% lasów gminy - 456ha). Szczegółową strukturę własności z podziałem na miasto i gminę Dąbie przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 11 Struktura własności lasów na terenie miasta i gminy Dąbie w latach 2000-2008

	własność	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
miasto	państwowe [19]	102,0	102,0	102,0	102,0	101,8	102,1	102,1	102,1	102,1
	prywatne [20]	-	-	-	-	-	-	-	-	-
gmina	państwowe	1.254,0	1.254,0	1.254,0	1.256,0	1.255,3	1.255,7	1.255,9	1.256,3	1.256,3
	prywatne	356,0	439,0	461,3	461,3	461,3	461,3	461,3	456,3	456,3
razem	państwowe	1.356,0	1.356,0	1.356,0	1.358,0	1.357,1	1.357,8	1.358,0	1.358,4	1.358,4
	prywatne	356,0	439,0	461,3	461,3	461,3	461,3	461,3	456,3	456,3

Źródło: zestawienie danych na podstawie BDR GUS

[17] Dane dotyczące lesistości pochodzą z BDR GUS za rok 2008
[18] Dane wg BDR GUS
[19] Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych
[20] Grunty leśne prywatne

Będące własnością Skarbu Państwa lasy na terenie gminy znajdują się w zarządzie Nadleśnictwa Koło. Zgodnie z ustawą o lasach nadzór nad lasami nie należącymi do Skarbu Państwa prowadzi starosta.

STRUKTURA PRZESTRZENNA

Największe kompleksy leśne występują w północno-zachodniej części gminy w sołectwach Ladorudz i Rzuchów. Lasy te włączają się w istniejące ciągi przyrodnicze gminy i regionu, umożliwiając przemieszczanie się zwierząt. Nieco mniejsze obszarowo kompleksy występują w obrębie zlokalizowanych złóż geotermalnych w pomiędzy granicą miasta a Grabiną oraz pomiędzy Wartą i Nerem w miejscowościach Gaj i Lutomirów.

Na pozostałych obszarach znajdują się niewielkie, drobne powierzchnie lasów położone często w sąsiedztwie łąk, pastwisk lub pól uprawnych. Ze względu na małą powierzchnię ich powiązania przyrodnicze są ograniczone, nie występują w nich wrażliwe gatunki typowe dla danego siedliska lasu. Są to jednak obszary istotne dla funkcjonowania przyrodniczego gminy. Mozaika mniejszych i większych kompleksów leśnych, na przemian z łąkami i pastwiskami, tworzy urozmaicony, bogaty przyrodniczo obszar zasilający w krajobrazie, stanowiący często ostoje dla drobnej zwierzyny i ptactwa.

STRUKTURA SIEDLISKOWA I GATUNKOWA

Na terenie Nadleśnictwa Koło, w obrębie którego znajdują się lasy na terenie gminy, dominują siedliska lasu mieszanego świeżego (prawie 33%), bór mieszany świeży (prawie 29%) oraz las świeży (16%).

Wykres 3 Udział poszczególnych typów siedliskowych lasów w Nadleśnictwie Koło

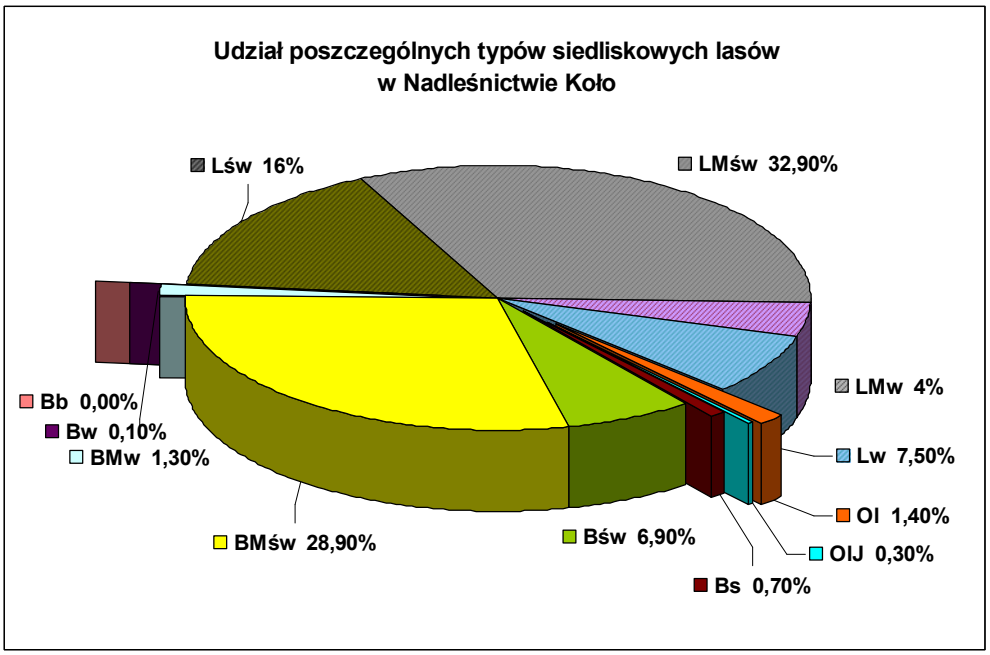

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Nadleśnictwa Koło (http://kolo.poznan.lasy.gov.pl)

Lasy prywatne zajmują gleby gorszej jakości lub o wysokim poziomie wód gruntowych. Wynika to z obsadzania lasami gruntów słabo przydatnych dla rolnictwa. Widać to w strukturze typów siedliskowych lasów na terenie gminy. Dominują tu siedliska borowe. Największy udział ma bór świeży, zajmujący ok. 63% powierzchni lasów prywatnych, uzupełniony o bór mieszany świeży (ok. 10% powierzchni), bór suchy (występujący na obszarach wydmowych w miejscowościach Gaj, Lutomirów i Krzykosy - ok. 1,8% powierzchni lasów) oraz

związane siedliskami wilgotnymi: bór bagienny, bór wilgotny oraz bór mieszany wilgotny (zajmujące łącznie ok. 3,3% powierzchni). Duży udział w typach siedliskowych mają olsy, zajmujący ok. 20% powierzchni lasów prywatnych (na terenie gminy występujące głównie w obrębie wsi Augustynów i Krzykosy). Są to lasy związane z terenami podmokłymi i ciekami wodnymi, występujące na terenach okresowo zalewanych. Szczegółowy udział poszczególnych typów siedliskowych lasów przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 4 Udział poszczególnych typów siedliskowych lasów w lasach prywatnych na terenie gminy

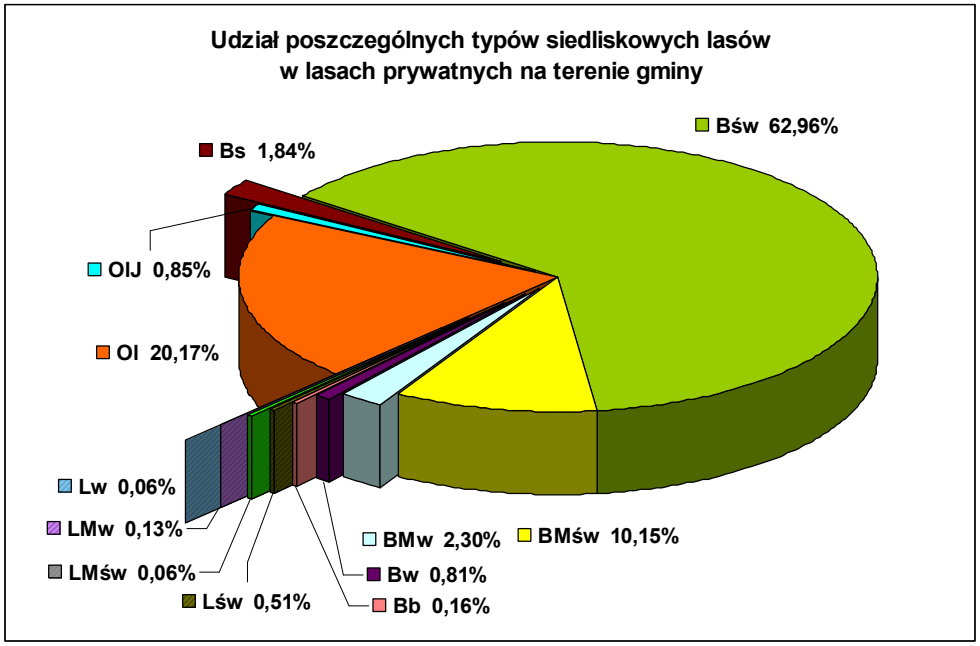

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uproszczonego planu urządzenia lasów stanowiących własność osób fizycznych oraz inwentaryzacji stanu lasu dla poszczególnych wsi gminy Dąbie.

Struktura gatunkowa lasów związana jest z ich typem siedliskowym. Wg danych Nadleśnictwa Koło 50,5% drzewostanów posiada gatunki zgodne z siedliskiem, 38,1% częściowo zgodne z siedliskiem a 11,4% niezgodne z siedliskiem. Zgodnie z danymi Nadleśnictwa częściowa zgodność dotyczy siedlisk boru mieszanego świeżego i lasu mieszanego świeżego, gdzie występuje zbyt niski udział dębu. Drzewostany niezgodne z siedliskiem to monokultury sosnowe na siedliskach lasu świeżego oraz zbyt duży udział olch i brzóz (w tym i drzewostanów olchowych i brzozowych) na siedliskach lasów wilgotnych i świeżych.

Większość drzewostanów to lasy młode i średnie. Lasy prywatne to w dominującej części drzewostany poniżej 50 lat (80% lasów w gminie). Największy udział mają lasy w przedziale 31-40 lat, obejmujące 34% drzewostanów.

LASY OCHRONNE

Zgodnie z informacją uzyskaną w Nadleśnictwie Koło na terenie miasta i gminy Dąbie występują lasy wodochronne (w dolinie Neru) i glebochronne (w zachodniej części gminy). Podstawą prawną ustanowienia lasów ochronnych na terenie Nadleśnictwa Koło jest decyzja Ministra Środowiska z dnia 22 stycznia 2004r. Udział poszczególnych typów lasów ochronnych w mieście i gminie Dąbie przedstawiono poniżej.

Tabela 12 Udział poszczególnych typów lasów ochronnych w jednostkach administracyjnych Gminy Dąbie.

	Lasy wodochronne (pow. w ha)	Lasy glebochronne (pow. w ha)
miasto	99,67	-
gmina	720,00	181,00

I.4.4. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Wg spisu ludności z 2002roku w rolnictwie pracowało 1236 osób, z czego większość osób pracowała w obrębie własnych gospodarstw rolnych. Wśród zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy Dąbie tylko 30 z nich przynależało do sekcji rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa.

Tabela 13 Podmioty gospodarki narodowej sekcji A (rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo) i sekcji B (rybołówstwo i rybactwo) do ogółu podmiotów gospodarczych w gminie.

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w roku 2008 (dane wg GUS)					
		Ilość ogółem	udział % ogółem	miasto	gmina
ogółem prywatne		358 347	100% 100%	179 170	179 177
Sekcja A rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	ogółem prywatne	30 30	8,4% 8,6%	6 6	24 24
Sekcja B rybołówstwo i rybactwo	ogółem prywatne	0 0	0,00% 0,00%	0 0	0 0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z rejestru REGON 2008, BDR GUS.

Wg spisu powszechnego z 2002 roku w mieście i gminie Dąbie funkcjonowało 1237 gospodarstw rolnych, wszystkie o charakterze gospodarstw indywidualnych. W samym mieście funkcjonuje 100 gospodarstw. Największy udział mają gospodarstwa o powierzchni od 10 do 50ha, które stanowią blisko 61% wszystkich gospodarstw. Udział gospodarstw o małej powierzchni do 10ha wynosi 36,3%. Na terenie miasta i gminy Dąbie udział gospodarstw rolnych o powierzchni większej niż 50ha jest mały i wynosi zaledwie 2,7%. Szczegółowy udział gospodarstw rolnych wg powierzchni użytków rolnych przedstawiono poniżej.

Wykres 5 Gospodarstwa indywidualne według wg powierzchni użytków rolnych

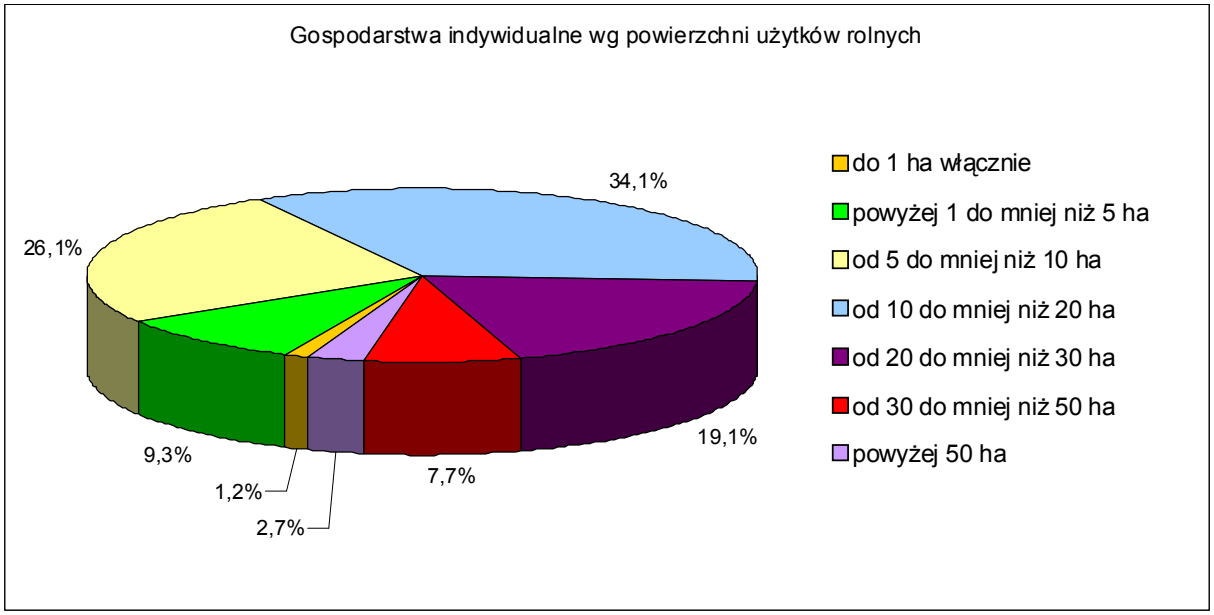

Źródło: opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2002, BDR GUS.

W strukturze przestrzennej miasta i gminy Dąbie udział użytków rolnych wynosi 75,1% (9785 ha) powierzchni gminy, co daje bardzo duży wynik przy średniej krajowej wynoszącej 60,7% i średniej województwa wynoszącej 59,5% (Mały Rocznik Statystyczny Polski 2009). Pozostałą część miasta i gminy Dąbie stanowią kolejno: grunty leśne, zadrzewienia i zakrzewienia (13,4%), użytki ekologiczne (3,5%), nieużytki (2,5%), grunty pod wodami (0,9%) oraz tereny różne (0,2%). Procentowy udział poszczególnych form użytkowania terenu w mieście i na obszarze wiejskim jest bardzo do siebie zbliżony. Jedyna większa różnica rysuje się w odniesieniu do terenów zabudowanych i zurbanizowanych, których nieznaczna przewaga widoczna jest w mieście.

Wykres 6 Udział poszczególnych form użytkowania gruntów w strukturze gruntów miasta i gminy Dąbie

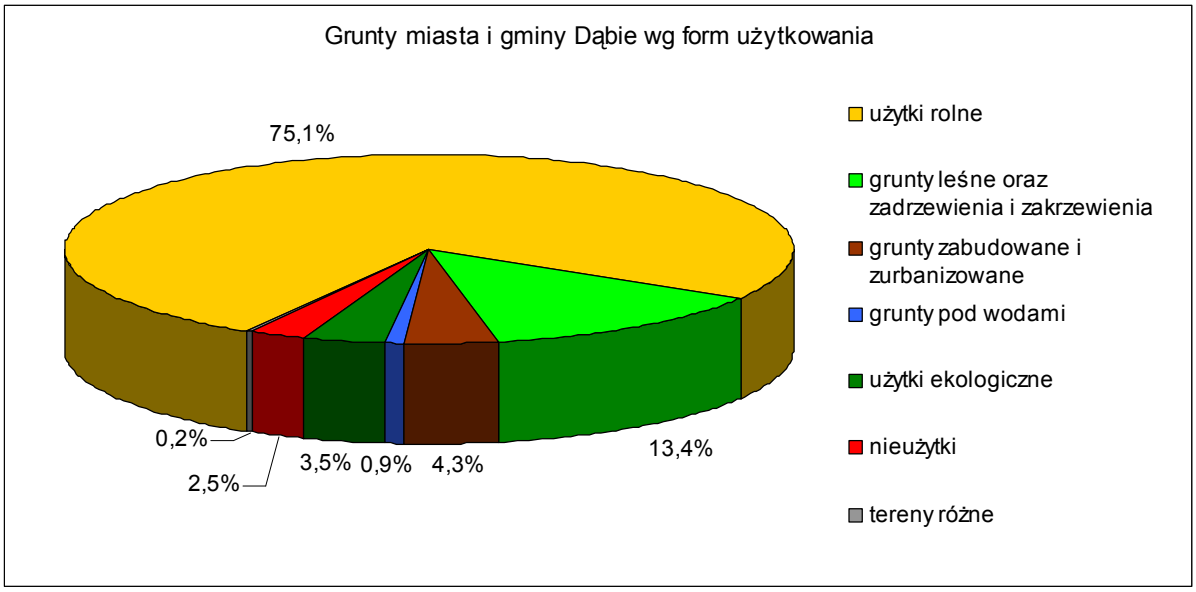

Grunty orne zajmują 74,5% (7285ha) użytków rolnych (przy średniej województwa wynoszącej 84,9% i krajowej 74,1%). Pozostałą część stanowią pastwiska trwałe (11,8%), łąki trwałe (9,6%), grunty rolne zabudowane (2,8%), grunty pod rowami (0,6%), sady (0,6%) oraz grunty pod stawami (0,1%). Powierzchnia gruntów ornych i sadów, na przestrzeni ostatnich lat, utrzymuje na się na tym samym poziomie. Natomiast znacznie zmniejszyła się powierzchnia łąk trwałych. Zmiany widoczne są także w przypadku pastwisk, ich powierzchnia od roku 2003 systematycznie się zwiększa.

Wśród roślin najczęściej uprawia się zboża podstawowe, stanowią one ok. 75% powierzchni zasiewów w mieście i gminie. Najwięcej zajmuje uprawa żyta, ponad 34% powierzchni przeznaczonej pod uprawy zbóż (1535ha gruntów ornych), a jej uprawą trudni się blisko 720 gospodarstw rolnych (ponad 58% ogółu gospodarstw). Znaczną powierzchnię uprawną stanowią również mieszanki zbożowe jare (1264ha, 21% powierzchni zasiewów, 55% gospodarstw rolnych) oraz ziemniaki (1064ha, 17% powierzchni zasiewów, 70% gospodarstw rolnych). Większe powierzchnie upraw zajmują ponadto – pszenica jara, pszenica ozima, warzywa gruntowe oraz owies. Duży udział gospodarstw rolnych zajmuje się uprawą warzyw gruntowych (43%), jednak powierzchnia ich uprawy jest niewielka, wynosi średnio 3ha.

Szczegółowy udział powierzchni zasiewów zestawiony na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 roku przedstawiają wykresy poniżej.

Wykres 7 Liczba gospodarstw z uprawą wg rodzaju zasiewów

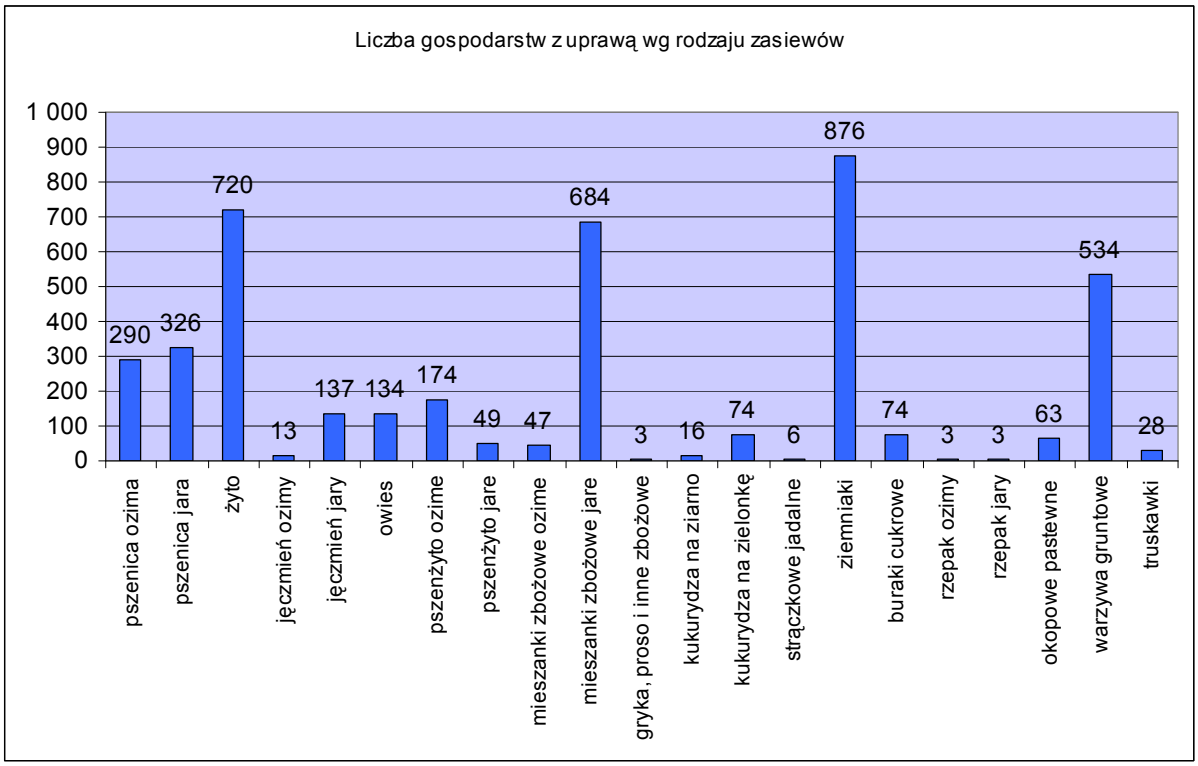

Źródło: Powszechny Spis Rolny, GUS 2002.

Wykres 8 Powierzchnia zasiewów w mieście i gminie Dąbie w ha

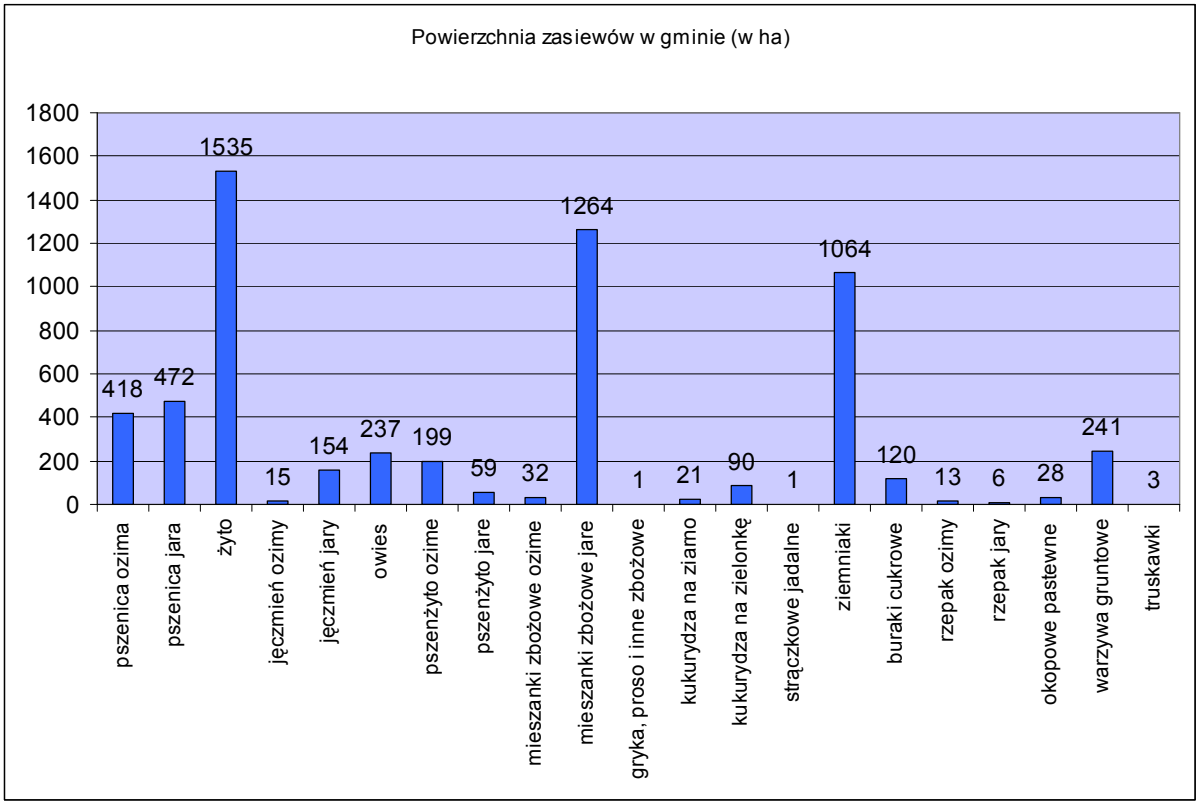

Źródło: Powszechny Spis Rolny, GUS 2002.

Wykres 9 Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych w mieście i gminie Dąbie

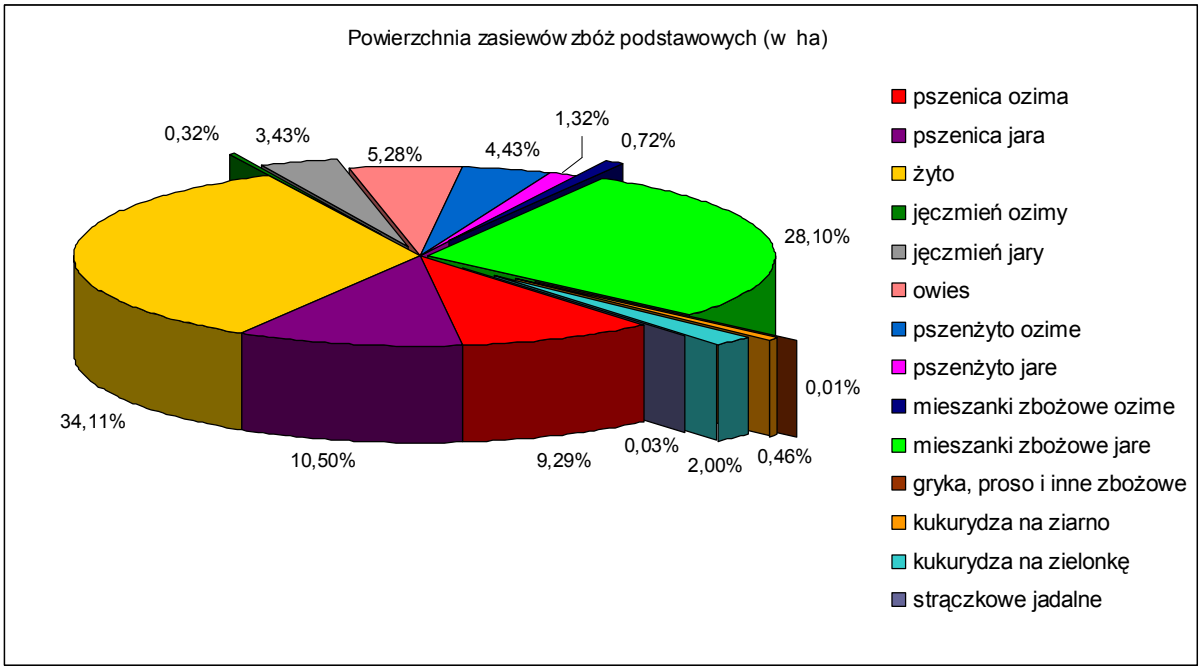

Źródło: Powszechny Spis Rolny, GUS 2002.

Oprócz upraw polowych na terenie miasta i gminy Dąbie prowadzi się hodowlę zwierząt – do najczęściej hodowanych zalicza się kury (stanowią 42% ogółu pogłowia zwierząt hodowlanych w Dąbiu), większe znaczenia ma także hodowla trzody chlewnej (19%), kur niosek (19%) oraz bydła (10%). Większa część gospodarstw rolnych zajmuje się hodowlą zwierząt, liczba stanowi 56,3% wszystkich gospodarstw (541 gospodarstw nie trudni się hodowlą zwierząt).

Wykres 10 Liczba sztuk zwierząt hodowlanych w mieście i gminie Dąbie

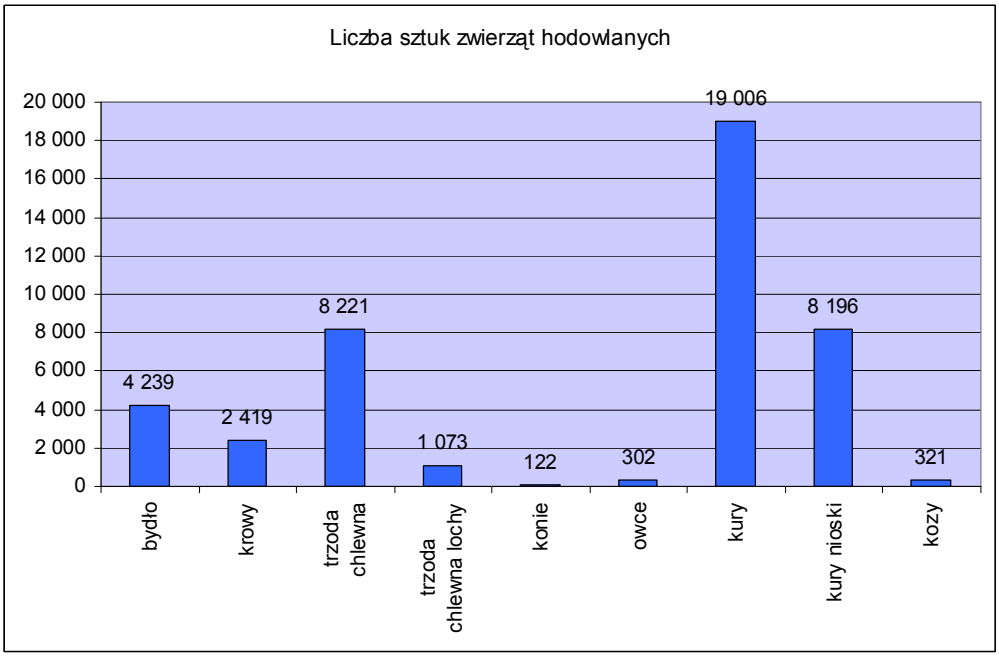

Źródło: Powszechny Spis Rolny, GUS 2002.

Działalność rolniczą na własne potrzeby prowadzi 35% gospodarstw, natomiast zaledwie 8% nie prowadzi takowej działalności. Pozostałą część a zarazem największą stanowią gospodarstwa produkujące głównie na rynek (57%).

Porównując dane z ostatnich lat, widać że powierzchnia terenów rolnych w strukturze miasta ulega nieznacznemu zmniejszeniu. Mimo to znaczenie rolnictwa w gospodarce miasta i gminy Dąbie nie zmieniło się i jest nadal najważniejszą gałęzią gospodarki.

Wg Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego z 2010 roku gmina Dąbie w całości została oznaczona jako obszar wiejski o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW NIZINNE STREFA I). Ocena tego czynnika oraz pozostałych zagadnień związanych z rozwojem społeczno-gospodarczym pozwoliła sklasyfikować Dąbie jako rejon, który wymaga poprawy w tej dziedzinie i ponadto może liczyć na pomoc z zewnątrz.

Rybołówstwo i rybactwo praktycznie nie funkcjonuje na terenie miasta i gminy Dąbie, przede wszystkim ze względu na zły stan wód powierzchniowych. Świadczy o tym m.in. brak zarejestrowanych w rejestrze REGON w sekcji B podmiotów gospodarczych.

I.4.5. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Część terenów gminy została objęta ochroną zgodnie z wymogami ustawy o ochronie przyrody. Ma to głównie przyczynić się do zachowania wartości przyrodniczych. Gmina charakteryzuje się bardzo ciekawym krajobrazem, związanym z dolinami rzecznymi. Ochronie powinna podlegać skarpa będąca fragmentem

Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej oraz związane z nią otwarcia widokowe (jak np. widok na kościół w Chełmnie od strony autostrady lub panorama Dąbia).

Duże znaczenie dla środowiska przyrodniczego mają rozległe tereny wilgotnych łąk i pastwisk oraz turzycowiska głównie w dolinach Neru i Tralalki oraz dodatkowo Kanał Niemiecki wraz z dopływami. Poza znaczeniem przyrodniczym (miejscem bytowania ptaków oraz występowania gatunków chronionych) stanowią one malownicze urozmaicenie w krajobrazie gminy.

I.5. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy nie występują naturalne zagrożenia geologiczne – brak osuwisk wpisanych do rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz trenów na których występują te ruchy.

I.6. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

I.6.1. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN

Na terenie gminy Dąbie w miejscowości Majdany położone są złoża piasku i pospółki. W obrębie złoża prowadzi się wydobycie zgodnie z przyznaną koncesją.

Wzdłuż zachodniej granicy gminy występuje fragment złoża węgla brunatnego położonego w gminach Brudzew i Dąbie, wydobywanego przez Kopalnię Węgla Brunatnego „Adamów" S.A. w obszarze górniczym „Koźmin I".

I.6.2. ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH

Na obszarze gminy Dąbie występują dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP):

- GZWP nr 150 „Pradolina Warszawa - Berlin (Koło - Odra)": jest to czwartorzędowy zbiornik porowy, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych w wysokości 456 tys. m3 na dobę.
- GZWP nr 151 Zbiornik Turek – Konin – Koło: jest zbiornikiem typu szczelinowego i szczelinowo-porowego o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych w wysokości 240 tys. m3 na dobę.

I.7. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Zgodnie z Rejestrem Obszarów Górniczych Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie gminy znajdują się następujące zarejestrowane obszary górnicze, wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych:

Tabela 14 Rejestr obszarów górniczych na terenie gminy i miasta Dąbie[21]

Nr rejestru	Koncesja	Nazwa	Data decyzji	Stan	Decyzja	Kopalina	Pow. OG	Właściciel
1/1/107	nr 9/2003	Koźmin I	2003-10-22	aktualny	nr 9/2003	węgiel brunatny	pow. złoża na terenie gminy: 85,5ha; OG brak	Kopalnia Węgla Brunatnego "ADAMÓW" S.A.
10-15/4/268	SR.Ko-7.74121-18/04	Cichmiana	2004-08-12	aktualny	SR.Ko-7.74121-18/04	kruszywa naturalne	10,68ha	P. Witold Korbela, P.H.U. "KORDON" Import-Eksport; P. Wiesław Słabosz, "MATEX"
10-15/5/374/a,b	OS.7512-3/93	Majdany – Pole 1, Majdany – Pole 2	2005-12-27	aktualny	SR.Ko-7.74121-40/05	kruszywa naturalne	9,78ha (Majdany - Pole 1), 0,96ha (Majdany – Pole 2)	Zakład Gospodarki, Komunalnej i Mieszkaniowej
XV/1/34	OŚ.IV.7512-17/97	Majdany II	2003-02-05	zniesiony	SR.Ko-IV-6-1-74121-9/03	kruszywa naturalne	1,63ha	P. Marczak Stanisław
10-15/4/293	SR.Ko-7.74121-25/05	Majdany II - A	2005-07-12	aktualny	SR.Ko-7.74121-25/05	kruszywa naturalne	1,63ha	P. Marczak Stanisław
XV/1/44	OŚ.IV.7512-13/98	Majdany - III	1998-10-04	aktualny	OŚ.IV.7512-13/98	kruszywa naturalne	0,17ha	Zakład Gospodarki, Komunalnej i Mieszkaniowej
10-15/1/37a	OS.Ko-IV-1-75121-4/99	Majdany - IVA	2006-09-18	aktualny	DSR.IV.Ko-7510-2/06	kruszywa naturalne	5,83ha	P. Marczak Stanisław
10-15/3/152	OŚ.7510-10/02	Majdany V	2002-08-28	aktualny	OŚ.7510-10/02	kruszywa naturalne	1ha	P. Marczak Stanisław
10-15/3/171	OŚ.7510-13/02	Majdany VII	2002-10-10	aktualny	OŚ.7510-13/02	kruszywa naturalne	1,7ha	P. Wałecki Tadeusz
10-15/3/212	OS.7510-17/03	Majdany VIII	2005-06-08	zniesiony	OŚ.7510-9/05	kruszywa naturalne	1,77ha	P. Marczak Stanisław
10-15/4/297a	SR.Ko-7.74121-18/05	Majdany VIIIB	2007-04-23	aktualny	DSR.IV.7512-40/07	kruszywa naturalne	3,12ha	P. Marczak Stanisław
10-15/4/279a	SR.Ko-7.74121-25/04	Sobótka I	2007-01-03	zniesiony	DSR.IV-Ko.7512-29/06	kruszywa naturalne	3,5ha	P.H.U. "KUNDA",Export-Import - Anna Kunda
10-15/4/279c	SR.Ko-7.74121-25/04	Sobótka IIA	2007-01-03	zniesiony	DSR.IV-Ko.7512-29/06	kruszywa naturalne	5,79ha	P.H.U. "KUNDA",Export-Import - Anna Kunda

I.8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

I.8.1. ZMIANY ADMINISTRACYJNE

W okresie piastowskim gmina i miasto Dąbie włączone było w granice ziem łęczyckiej i sieradzkiej, rozgraniczonych rzeką Ner. Ziemie te przekształciły się następnie w województwa łęczyckie i sieradzkie, wchodzące w skład Wielkopolski. Stan taki utrzymał się aż do drugiego rozbioru państwa polskiego (1793 r.). W tym czasie interesujący nas obszar włączony został w granice państwa pruskiego. W 1807 roku terytorium to przyłączono do Księstwa Warszawskiego, zaś w 1815 roku – do Królestwa Kongresowego, w obrębie guberni kaliskiej.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości (1918r.) obszar obecnej gminy przynależał do trzech powiatów: łęczyckiego, kolskiego i tureckiego, wchodzących w skład województwa łódzkiego. W czasach okupacji niemieckiej w latach 1939–1945 interesujący nas obszar wchodził w skład III Rzeszy jako część składowa Kraju Warty. Teren ten przynależał w części do rejencji kalisko-łódzkiej, a w części do rejencji inowrocławskiej. W 1945 r. w ramach nowoutworzonych struktur organizacji administracyjnej Polski omawiany teren znalazł się w

[21] Zestawienie własne na podstawie danych PIG http://baza.pgi.waw.pl/geow/(S(hv1kl445fcxrmcfxm1yd1ky0))/default.aspx

granicach powiatu kolskiego, wchodzącego w skład województwa poznańskiego. Stan ten utrzymał się również po reformie administracyjnej w 1950 r. W 1975 r. obszar gminy Dąbie włączony został do nowoutworzonego województwa konińskiego, zaś od 1999 r. wszedł w skład województwa wielkopolskiego, w obrębie powiatu kolskiego.

I.8.2. WALORY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Najważniejszą miejscowością historyczną na terenie gminy jest Dąbie. Miejscowość ta, wzmiankowana w 1232 r., prawa miejskie uzyskała przed 1397 r. Ponowna lokacja, na prawie niemieckim, nastąpiła w 1423 r., gdy miasto stanowiło własność królewską. Niewielkie miasto, obejmujące początkowo rynek i przyległe do niego obszary zabudowy, rozwinęło się dopiero w XIX stuleciu w wyniku rozkwitu rzemiosła tkackiego i handlu.

Kolejnym ważnym ośrodkiem osadniczym jest Chełmno, wieś identyfikowana przede wszystkim z funkcjonującym w latach 1941–1945 hitlerowskim obozem zagłady Kulmhof. Obszar komendantury obozu i miejsce pochówku ofiar tego obozu, zlokalizowane w Lasach Rzuchowskich, należą do znaczących w skali województwa miejsc pamięci związanych z martyrologią społeczności polskiej i żydowskiej w okresie II wojny światowej. Muzeum Martyrologiczne – Obóz w Chełmnie nad Nerem został uznany za Pomnik Zagłady.

Do znaczących w skali regionu zabytków nieruchomych zlokalizowanych na terenie miasta i gminy Dąbie należą dwa zespoły kościołów parafialnych rzymskokatolickich w Chełmnie i Dąbiu, a także ratusz w Dąbiu.

Do znaczących zespołów rezydencjonalnych zalicza się: zespół dworski w Lisicach i pałacowo-folwarczny w Karszewie.

Wymienić trzeba również niemiecki cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej w Chełmnie, o bardzo interesującej kompozycji przestrzennej oraz o ciekawych rozwiązaniach architektonicznych kaplicy-mauzoleum, tablicy pamiątkowej i ogrodzenia wraz z bramą.

Pozostałe historyczne obszary oraz historyczna zabudowa tworzą dziedzictwo kulturowe obrazujące specyfikę regionu. Wskazać tu należy w szczególności zabudowę miejską i zagrodową drewnianą oraz murowaną, wznoszoną z użyciem wapienia jurajskiego, o charakterystycznych dla tego regionu rozwiązaniach architektonicznych, a także cmentarze innowiercze – przede wszystkim ewangelickie – i przydrożne kapliczki murowane.

Zabytki nieruchome najliczniej zlokalizowane są w Dąbiu. Występują one także w 28 miejscowościach gminy: Augustynowie, Augustynowie–Borze, Baranowcu, Chełmnie, Domaninie, Cichmianie Dolnej, Cichmianie, Gaju, Grabinie, Karszewie, Krzykosach–Brodzie, Kupininie, Ladorudzu, Lisicach, Lutomirowie, Majdanach, Roślach, Rzuchowie, Sobótce, Tarnówce, Tarnówce Wiesiołowskiej, Wiesiołowie i Zalesiu.

Dziedzictwo kulturowe gminy to także archeologiczne nawarstwienia kulturowe. Wspomnieć tu należy przede wszystkim o 12 stanowiskach archeologicznych posiadających czytelną formę krajobrazową – grodzisku pierścieniowatym, osadach i śladach osadniczych oraz cmentarzyskach. Znajdują się one w Chełmnie, Chruścinie, Karszewie–Krzewo Majątek, Lutomirowie i Rzuchowie.

Szczegółowy opis zasobów i stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków zawiera rozdział nr I.13.2.

I.8.3. DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Na podstawie, poniższych kryteriów oceny wyboru dóbr kultury współczesnej, zaproponowanych przez OW SARP, przeprowadzono analizę terenu miasta i gminy Dąbie:

- kryterium nowatorstwa zarówno w zakresie rozwiązań architektonicznych, przestrzennych jak i technicznych,
- kryterium kontekstu, współistnienia zarówno na etapie tworzenia, jak i późniejszego rozwoju przestrzennego miejsca lokalizacji,

- kryterium tradycji miejsca, w tym zaprzeczenia jako próby stworzenia nowych wartości lub twórczego nawarstwiania się dziedzictwa pokoleń,
- kryterium symbolu w ujęciu ogólnym - historycznym i np. dla przyjezdnych (migracje zawodowe i turystyka),
- kryterium uznania współczesnych - nagrody, wyróżnienia, plebiscyty,
- kryterium próby czasu, zachowania walorów przestrzennych i estetycznych pomimo degradacji będącej efektem technicznego zużycia lub niedbalstwa zarządcy, czy tez "spontanicznego" rozwoju zagospodarowania terenów przyległych,
- kryterium artystyczne,
- kryterium unikalności np. jedyny obiekt zachowany w formie nie przekształconej.

W wyniku oceny nie wyłoniono obiektów dóbr kultury współczesnej.

I.8.4. OBSZARY NAJWIĘKSZEGO ZAGROŻENIA ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH ORAZ DZIEDZICTWA ARCHEOLOGICZNEGO W GMINIE

- najbardziej zagrożone zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków: budownictwo sakralne – zespół kościoła parafialnego rzymskokatolickiego pw. św. Mikołaja w Dąbiu i synagoga w Dąbiu; budownictwo użyteczności publicznej – ratusz w Dąbiu; zespoły rezydencjonalno-folwarczne – zespół pałacowo-folwarczny w Karszewie; zabudowa mieszkalna – domy przy ul. Kolskiej 3 i 4 a oraz przy ul. 1 Maja 2;
- niewłaściwy stan zagospodarowania i niewłaściwy stan techniczny budynków usytuowanych w najstarszej i najcenniejszej pod względem zabytkowym części historycznego układu urbanistycznego miasta Dąbia, tj. placu Mickiewicza;
- cmentarze innowiercze, tj. ewangelickie w Baranowcu, Domaninie, Dąbiu, Grabinie, Tarnówce, Majdanach i Sobótce oraz całkowicie zatarty cmentarz żydowski w Dąbiu, a także cmentarz niemiecki z okresu I wojny światowej w Chełmnie;
- obiekty techniki i obiekty hydrotechniczne – rzeźnia miejska w Dąbiu, młyn w Sobótce, mosty nad Nerem w Chełmnie i Rzuchowie;
- zabudowa zagrodowa murowana wznoszona z wapienia jurajskiego oraz drewniana, a także mieszkalna zabudowa drewniana w Dąbiu;
- największym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych oraz archeologicznych nawarstwień kulturowych na terenie gminy są wszelkie inwestycje związane z zabudowywaniem i zagospodarowywaniem terenu wymagającymi prowadzenia szerokopłaszczyznowych prac ziemno-budowlanych.

I.8.5. OCENA PROBLEMATYKI OCHRONY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO ORAZ OPIEKI NAD ZABYTKAMI W OBOWIĄZUJĄCYCH DOKUMENTACH PLANISTYCZNYCH

Program opieki nad zabytkami miasta i gminy Dąbie (2008 r.) uznał, że przyjęte w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dąbie ustalenia spełniają warunki określone w art. 10 ust. 1 pkt 2, 3, 4 i 9 oraz ust. 2 pkt 2, 3, 4 i 14 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późn. zm.), a także w art. 18 ust. 1–2 i art. 19 ust. 1–3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tj. uwzględniają uwarunkowania wynikające ze stanu krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, a także określają obszary i zasady ochrony krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w zakresie określonym cytowanymi wyżej ustawami oraz w zakresie wynikającym z zasad ochrony konserwatorskiej obszarów i obiektów o wartościach kulturowych.

Studium zawiera następujące wskazania konserwatorskie:

- wszelkie prace (m. in. remonty, rozbudowy, rozbiórki, podziały geodezyjne, zmiany zagospodarowania terenu) prowadzone w obiektach wpisanych do rejestru zabytków wymagają zgody organu ochrony zabytków,
- zmiany zagospodarowania, podziały geodezyjne oraz prace remontowe prowadzone w obiektach podlegających ochronie konserwatorskiej wymagają uzgodnienia z organem ochrony zabytków.

Ustalenia obowiązujących planów miejscowych spełniają warunki określone w art. 15 ust. 1 pkt 2, 3, 4, 7 i 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także w art. 18 ust. 1–2 i art. 19 ust. 1–3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tj. uwzględniają zasady ochrony krajobrazu kulturowego, zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, granice i sposoby zagospodarowania terenów i obiektów podlegających ochronie ze względu na reprezentowane przez nie wartości kulturowe oraz szczegółowe zasady zagospodarowania terenów o wartościach kulturowych w zakresie określonym cytowanymi wyżej ustawami oraz w zakresie wynikającym z zasad ochrony konserwatorskiej obszarów i obiektów o wartościach kulturowych. (za Programem opieki nad zabytkami miasta i gminy Dąbie, 2008 r.)

W planie miejscowym dla terenu miasta przyjęto następujące zapisy w zakresie realizacji ochrony dziedzictwa kulturowego:

1. Na obszarze **strefy ochrony konserwatorskiej układu urbanistycznego m. Dąbie** obowiązuje:
   a) historyczne rozplanowanie,
   b) historyczna linia zabudowy,
   c) historyczna parcelacja (niezbędne zmiany wymagają uzgodnienia organu ochrony zabytków),
   d) zachowanie zabytkowej zabudowy,
   e) zachowanie zabytkowej zieleni,
   f) zharmonizowanie nowych obiektów (zabudowa uzupełniająca, plombowa) z zabudową zabytkową w zakresie skali, formy, materiału i kolorystyki,
   g) podporządkowanie nowych elementów wyposażenia ulic i placów (mała architektura, reklamy, nawierzchnie, oświetlenie itp.) układowi zabytkowemu;
2. Na **terenie cmentarzy** objętych ochroną konserwatorską obowiązuje:
   a) historyczne rozplanowanie,
   b) zachowanie zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia,
   c) zachowanie zabytkowej zieleni;
3. Na terenie **parku objętego** ochroną konserwatorską obowiązuje:
   a) historyczne rozplanowanie,
   b) zachowanie zabytkowej zieleni;
4. Wszelkie zmiany planowane w obiektach i na obszarach objętych ochroną konserwatorską w odniesieniu do zabudowy i zieleni, podziałów geodezyjnych, prac ziemnych, zmian sposobu użytkowania i zagospodarowania terenu wymagają uzgodnienia organu ochrony zabytków.

W planie miejscowym dla terenu gminy przyjęto następujące zapisy w zakresie realizacji ochrony dziedzictwa kulturowego:

1. Na terenach **zespołów dworsko-parkowych** objętych ochroną konserwatorską obowiązuje:
   a) historyczna parcelacja,
   b) zachowanie zabytkowej zabudowy,
   c) zachowanie zabytkowej zieleni,

d) podporządkowanie nowych obiektów układowi zabytkowemu w zakresie lokalizacji, skali i formy,
e) użytkowanie nie kolidujące z historyczną funkcją obiektu;

2. Na **terenie cmentarzy** objętych ochroną konserwatorską obowiązuje:
   a) historyczne rozplanowanie,
   b) zachowanie zabytkowej sztuki sepulkralnej i ogrodzenia,
   c) zachowanie zabytkowej zieleni;
3. Na terenach **strefy „OW" – obserwacji archeologicznej** obowiązuje:
   a) prowadzenie wszelkiej działalności tylko pod archeologicznym nadzorem konserwatorskim,
   b) zawiadomienie służb konserwatorskich o planowanych pracach ziemnych;
4. Na terenach **strefy „W" – ochrony reliktów archeologicznych** obowiązuje zakaz wszelkiej działalności inwestycyjnej;
5. Wszelkie zmiany planowane w obiektach i na obszarach objętych ochroną konserwatorską w odniesieniu do zabudowy i zieleni, podziałów geodezyjnych, prac ziemnych, zmian sposobu użytkowania i zagospodarowania terenu wymagają uzgodnienia organu ochrony zabytków.

I.9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

I.9.1. POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY

I.9.1.1. Liczba ludności i gęstość zaludnienia

W 2009 r. miasto i gminę Dąbie zamieszkiwało 6448 osób[22], co stanowiło 7,3% ogółu mieszkańców powiatu kolskiego. Przy powierzchni wynoszącej 130,22 km2 średnia gęstość zaludnienia wynosi 49,5 osób na km2. Współczynnik feminizacji na przestrzeni ostatnich kilku lat kształtuje się na podobnym poziomie: na 103 kobiety przypada 100 mężczyzn. Poniżej przedstawiono zmiany liczby ludności na terenie miasta i gminy Dąbie w latach 2000-2009.

Wykres 11 Zmiana liczby ludności w rozbiciu na miasto i gminę Dąbie w latach 2000-2009

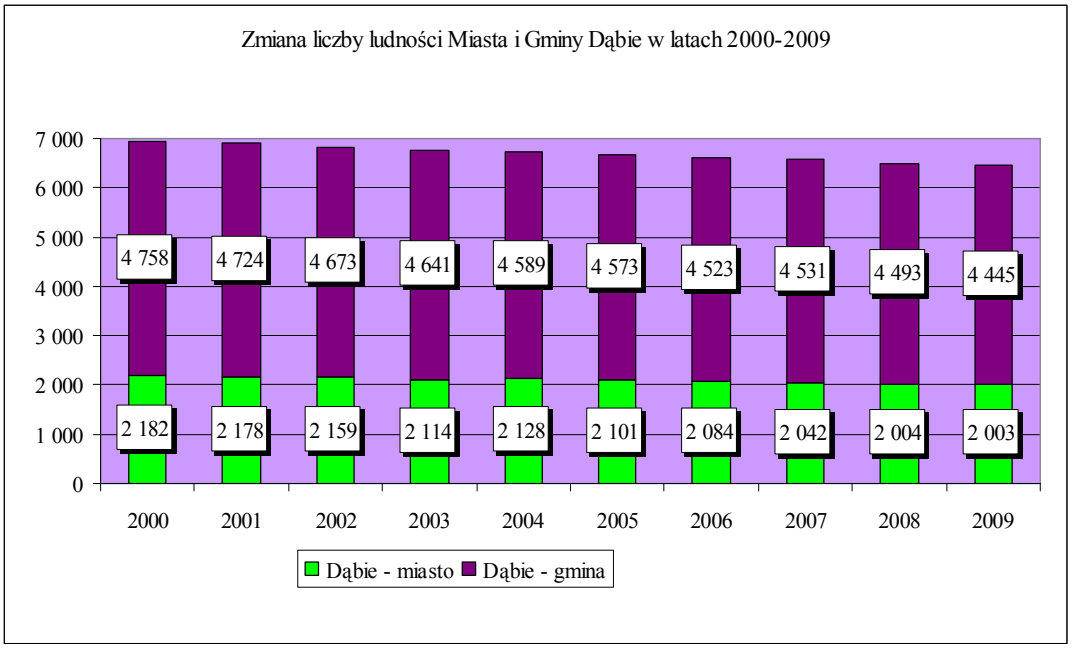

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDR GUS (stan na 31.12.2009 r., wg faktycznego miejsca zamieszkania)

[22] Dane wg BDR GUS stan na 31 grudnia 2009 wg faktycznego miejsca zamieszkania.

Analizując dane z ostatnich 10 lat widoczny jest stały spadek liczby mieszkańców. W porównaniu z 2000 r. liczba ludności zmniejszyła się o ok. 7,1%. Zdecydowanie większy spadek zauważalny jest na obszarze wiejskim. Podobne tendencje choć o łagodniejszym przebiegu obserwuje się w powiecie kolskim – tu liczba mieszkańców w stosunku do roku 2000 zmniejszyła się o 1,6%.

Tabela 15 Zmiany liczby ludności ogółem w latach 2000-2009

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Miasto i gmina Dąbie	6940	6902	6832	6755	6717	6674	6607	6573	6497	6448
Powiat kolski	89728	89615	89354	89162	88969	88771	88521	88404	88395	88274

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na 31.12.2009 r.)

Zestawienie danych ludnościowych dla obszaru wiejskiego pozwala zauważyć, że nie we wszystkich miejscowościach dochodziło do zmniejszenia liczby ludności. Mieszkańców przybyło w miejscowościach Domanin i Ladorudz, a w Chruścinie liczba ta nie uległa zmianie. Natomiast największe spadki dotyczą Cichmiany, Gaju, Karszewa i Rzuchowa.

Tabela 16 Zmiana liczby ludności w sołectwach obszaru wiejskiego gminy

Sołectwo	Stan na 31.12.2001	Stan na 31.12.2003	Stan na 30.07.2010
Augustynów	159	152	143
Baranowiec	104	101	91
Chełmno Parcele	154	149	142
Chełmno	341	338	343
Chruścin	188	188	158
Cichmiana	316	296	274
Domanin	179	181	184
Gaj	161	151	137
Grabina	179	172	163
Karszew	307	282	269
Krzewo	227	225	225
Krzykosy	174	171	155
Kupinin	185	181	179
Ladorudz	157	160	148
Lisice	245	242	240
Lutomirów	119	106	87
Majdany	163	157	160
Rośle	225	222	200
Rzuchów	495	482	475
Sobótka	178	172	176
Tarnówka	128	124	119
Tarnówka Wiesiołowska	191	184	185
Wiesiołów	185	183	172
Zalesie	222	220	218

Źródło: zestawienie własne na podstawie Strategii zrównoważonego rozwoju miasta i gminy Dąbie oraz Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta i Gminy Dąbie na lata 2004-2006 oraz 2007-2013 oraz aktualnych danych Urzędu Miasta

Na spadek liczby ludności istotny wpływ ma ujemne saldo migracji oraz utrzymujący się ujemny przyrost naturalny.

Wykres 12 Przyrost naturalny w Dąbiu w rozbiciu na miasto i obszar wiejski

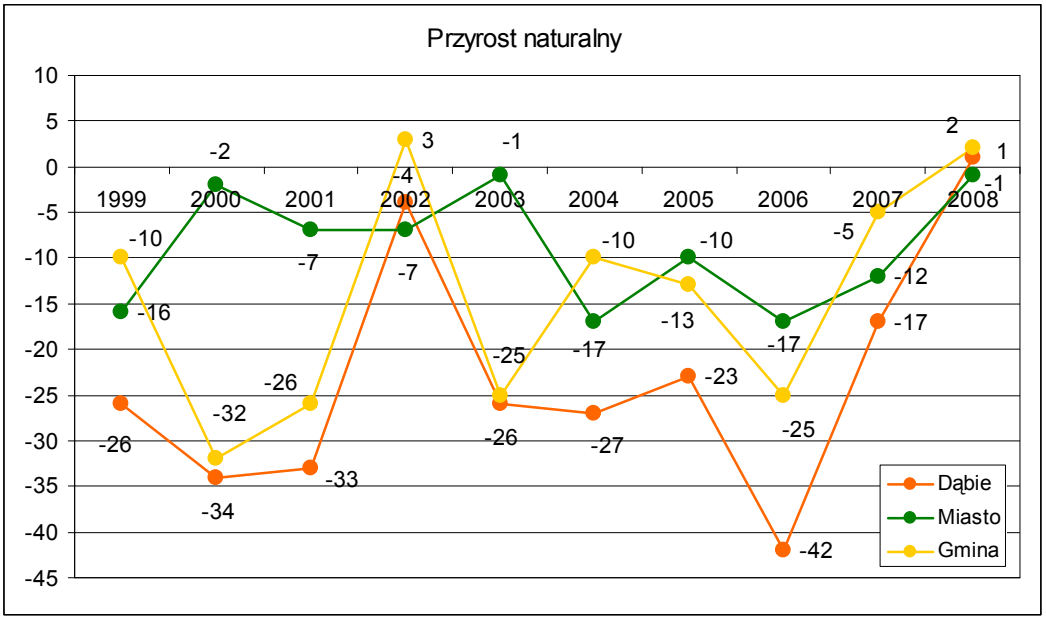

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na 31.12.2009 r.)

Wykres 13 Saldo migracji wewnętrznych w Dąbiu w rozbiciu na miasto i obszar wiejski

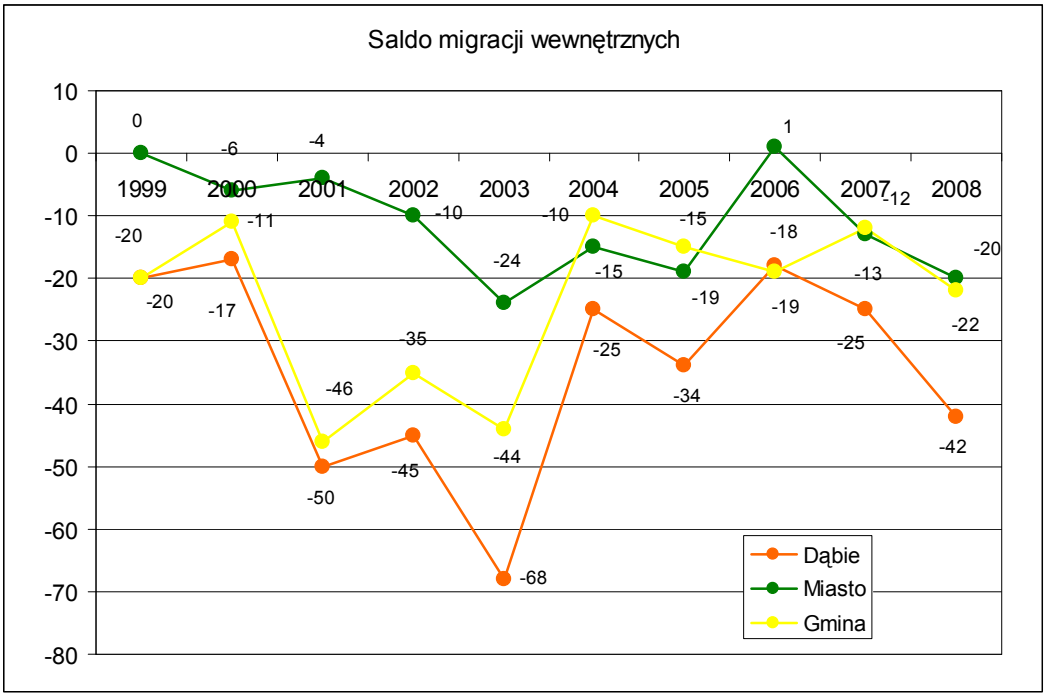

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na 31.12.2009 r.)

Poza liczbą ludności istotny jest udział poszczególnych grup wiekowych, warunkujący dalszy rozwój gminy. W strukturze wiekowej w Dąbiu dominuje ludność w wieku produkcyjnym (powyżej 17 roku życia), która w 2009 r. stanowiła 62,2% ogółu ludności. W porównaniu z rokiem 2000 jej udział wzrósł o 5,1%. W tym samym czasie obserwuje się wzrost udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym – różnica między 2009 r. i 2000 r. wynosi 5,5%. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym utrzymuje się na stałym poziomie i wynosi ok. 18%.

Wykres 14 Udział poszczególnych grup wiekowych w strukturze ludności miasta i gminy Dąbie w 2000 r. i 2009 r.

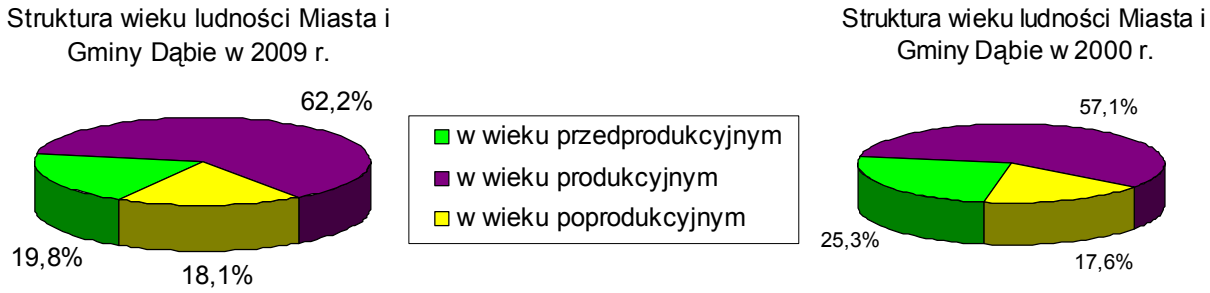

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na 31.12.2009 r.)

Dane odnośnie wykształcenia ludności miasta aktualizowane są, co 10 lat, w związku, z czym nie można określić tendencji ich zmian. Poniższy wykres przedstawia dane dotyczące wykształcenia ludności miasta i gminy Dąbie w 2002 r., dane pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności z 2002 r.

Wykres 15 Wykształcenie mieszkańców miasta i gminy Dąbie.

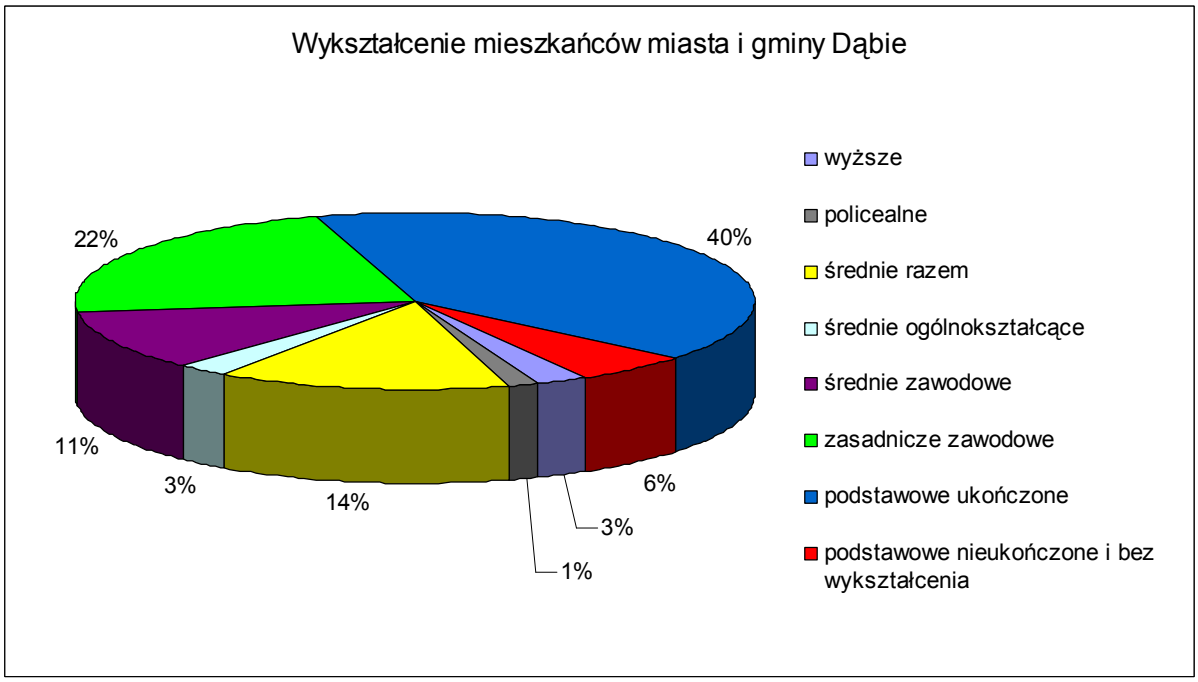

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NSP GUS 2002 r.

I.9.2. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

I.9.2.1. Podmioty gospodarcze

W 2009 r. (stan na 31.12) na terenie miasta i gminy Dąbie funkcjonowało 345 zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej. 334 podmioty gospodarcze należą do sektora prywatnego, co stanowi 96,8% ogółu zarejestrowanych spółek. Pozostałe 11 podmiotów należy do sektora publicznego. W porównaniu z 2000 r. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wzrosła z 237 do 345 w 2009 r., czyli o 31,3%. Najwięcej podmiotów gospodarczych było zarejestrowanych w 2008 r. – ich liczba wyniosła 358.

Tabela 17 Formy władania podmiotów gospodarczych (stan na 31.12.2008r.)

Lp.	Formy władania podmiotów gospodarczych	Liczba
	Jednostki zarejestrowane ogółem	**345**
1.	*Sektor publiczny, w tym:*	11
1.1.	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	9
2.	*Sektor prywatny, w tym:*	334
2.1.	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	286
2.2.	spółki handlowe	6
2.3.	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2
2.4.	stowarzyszenia i organizacje społeczne	25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na 31.12.2009 r.)

W strukturze podmiotów gospodarczych przeważają jednostki handlowo-usługowe oraz jednostki trudniące się naprawą pojazdów samochodowych i motocykli (39,71% wszystkich zarejestrowanych podmiotów). Jednostki zajmujące się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem stanowią 10,14% ogółu podmiotów gospodarki narodowej, kolejna jest sekcja budownictwa (7,82%) i przetwórstwa przemysłowego (7,54%). Odsetek podmiotów, których działalność związana jest z finansami i ubezpieczeniami wynosi 5,21%. Podobnej wielkości udział ma pozostała działalność usługowa (5,51%), transport i gospodarka magazynowa (4,93%), administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (4,64%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (3,48%), działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (3,19%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (2,61%). Najmniejszy udział wśród zarejestrowanych podmiotów mają jednostki sekcji: edukacja (1,74%), działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (1,45%), dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z obsługą rynku nieruchomości rekultywacją, (po 0,58%), górnictwo i wydobywanie, informacja i komunikacja, działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (po 0,29%).

Analizując dane ostatnich lat, widać że najwięcej przybywa podmiotów gospodarki narodowej o dużym udziale w ogólnej liczbie zarejestrowanych podmiotów. Taki wzrost odnotowały podmioty trudniące się m.in. handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych (w tym motocykli), rolnictwem, leśnictwem, budownictwem oraz przetwórstwem przemysłowym. Nieznaczny wzrost podmiotów nastąpił w działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, w administracji publicznej i obronie narodowej wraz z obowiązkowymi zabezpieczeniami społecznymi oraz w pozostałej działalności usługowej. Liczba pozostałych podmiotów nie uległa większym zmianom.

Tabela 18 Podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON wg Sekcji PKD (2009r.)

Podmioty gospodarki narodowej		Liczba podmiotów gospodarczych			
		sektor prywatny	sektor publiczny	ogółem	
		jed.gosp.	jed.gosp.	jed.gosp.	%
Sekcja A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	35	0	35	10,14
Sekcja B	górnictwo i wydobywanie	1	0	1	0,29
Sekcja C	przetwórstwo przemysłowe	26	0	26	7,54
Sekcja E	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	0	2	0,58
Sekcja F	budownictwo	27	0	27	7,82
Sekcja G	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	137	0	137	39,71
Sekcja H	transport i gospodarka magazynowa	17	0	17	4,93
Sekcja I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	11	0	11	3,19
Sekcja J	informacja i komunikacja	1	0	1	0,29
Sekcja K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa	18	0	18	5,21
Sekcja L	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	1	2	0,58
Sekcja M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	9	0	9	2,61
Sekcja N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1	0	1	0,29
Sekcja O	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	14	2	16	4,64
Sekcja P	edukacja	1	5	6	1,74
Sekcja Q	opieka zdrowotna i pomoc społeczna	10	2	12	3,48
Sekcja R	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4	1	5	1,45
Sekcja S	pozostała działalność usługowa	19	0	19	5,51

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na 31.12.2009 r.)

I.9.2.2. Zatrudnienie

Zatrudnienie w mieście i gminie Dąbie, jako głównym miejscu pracy, w 2008 r. znalazło 310 osób. Niewielką przewagę wśród ogólnej liczby zatrudnionych stanowią kobiety – ok. 62%. Od 1999 r. widoczny jest spadek liczby osób zatrudnionych. Zdecydowana większość osób pracuje w sektorze prywatnym.

Tabela 19 Pracujący w głównym miejscu pracy

Pracujący	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ogółem	381	271	314	265	332	285	297	365	310
mężczyźni	175	94	115	92	170	106	115	175	118
kobiety	206	177	199	173	162	179	182	190	192

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na 31.12.2008 r.)

Sektor usług nierynkowych w 2003 r. oferował najwięcej miejsc pracy – nieco ponad 61% ogółu miejsc pracy. Znikomy procent miejsc pracy znaleźć można w sektorze rolniczym (1,5%). Sektor przemysłowy i usług rynkowych oferowały odpowiednio 10,5% oraz 26,8% ogółu miejsc pracy.

Tabela 20 Pracujący wg sektorów ekonomicznych w 2003r.

Pracujący	2003
Ogółem	265
Sektor rolniczy	4
Sektor przemysłowy	28
Sektor usług rynkowych	71
Sektor usług nierynkowych	162

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Do największych zakładów na terenie miasta i gminy Dąbie zaliczyć należy:

- Zakład Produkcyjny MOTO+POLMO Sp. z o.o. w Dąbiu;
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Dąbiu;
- Skup Owoców i Warzyw w Karszewie;
- Piekarnia Wojciechowscy w Dąbiu;
- 2 zakłady kamieniarsko-betoniarskie w Dąbiu;
- Wintech Production Group Sp. z o.o. w Dąbiu – Produkcja i sprzedaż mebli;
- PPHU Protex Czupryńscy Sp. J. w Wiesiołowie;
- Zakład produkcji okuć i mosiądzu „Metalux" w Dąbiu;
- Zakład Metalowy „Elmet" w Dąbiu;
- „Coger Mode" Georg Coger - tekstylia w Dąbiu;
- Glaspo – przetwrórstwo szkła w Domaninie.

I.9.2.3. Bezrobocie

W 2009 r. na terenie miasta i gminy Dąbie zarejestrowano 441 osób bezrobotnych, co stanowiło 8,11% ogółu bezrobotnych w powiecie kolskim. Nieznaczną przewagę wśród bezrobotnych mają mężczyźni – stanowią blisko 52% ogółu bezrobotnych w Dąbiu (odwrotnie niż w powiecie kolskim). Na podstawie danych z lat 2003-2008 zaobserwować można znaczny spadek liczby osób bezrobotnych – sytuacja wygląda podobnie w powiecie kolskim oraz w samym mieście i gminie Dąbie. W analizowanym okresie spadała zarówno liczba kobiet jak i mężczyzn bezrobotnych. Dane z 2009 r. pokazują że liczba bezrobotnych zaczyna wzrastać zarówno w Dąbiu jak i w powiecie kolskim.

Tabela 21 Stan bezrobocia w latach 2003-2008

Jednostka administracyjna	Bezrobotni zarejestrowani wg płci	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Miasto i gmina Dąbie	ogółem	839	742	729	625	487	367	441
	kobiety	380	363	350	336	283	200	215
	mężczyźni	459	379	379	289	204	167	226
Powiat kolski	ogółem	9800	9064	8708	7080	5690	4315	5436
	kobiety	4921	4756	4733	4153	3663	2714	2966
	mężczyźni	4879	4308	3975	2927	2027	1601	2470

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (stan na 31.12.2009 r.)

I.9.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

I.9.3.1. Ochrona zdrowia

Zadania z zakresu ochrony zdrowia świadczone są poprzez niepubliczne zakłady opieki Zdrowotnej. Są to:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej DĄB-MED Sp. z o.o. w Dąbiu,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Ośrodek Pielęgniarski „RODZINA" w Dąbiu,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MAMED w Dąbiu,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska ESKULAP w Chełmnie.

Ponadto w Dąbiu funkcjonują specjalistyczne gabinety lekarskie: ginekologiczny, stomatologiczny oraz gabinet rehabilitacji ruchowej. Zaopatrzenie w leki zapewniają 2 apteki w Dąbiu i punkt apteczny w Chełmnie.

I.9.3.2. Oświata

Na terenie miasta i gminy Dąbie funkcjonują:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Dąbiu (188 uczniów),
- Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Chełmnie (170 uczniów),
- Szkoła Podstawowa im. Stanisława Mikołajczyka w Karszewie (114 uczniów),
- Gimnazjum w Dąbiu (353 uczniów),
- Przedszkole miejskie w Dąbiu (75 uczniów).

Obiekty oświatowe są w zadowalającym stanie technicznym. Wszystkie szkoły wyposażono w pracownie komputerowe. Przy szkołach w Dąbiu i Chełmnie funkcjonują sale gimnastyczne.

I.9.3.3. Kultura, Organizacje społeczne

Wiodącą rolę w życiu kulturalnym gminy odgrywa działający od 1981 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury. Działalność ośrodka polega na organizowaniu różnego rodzaju imprez oraz prowadzeniu sekcji zainteresowań. Najważniejsze imprezy to :

- Przegląd Dorobku artystycznego Miasta i Gminy Dąbie
- Corocznie organizowane - Dzień Matki , Dzień Dziecka, Dzień Seniora

Przy MGOK działa ognisko muzyczne, warsztat rzeźbiarski, sekcja sportowa, koło plastyczne i teatralne, miejsko strażacka orkiestra dęta, zespół folklorystyczny „Nadnerzanki" oraz zespół „Dammit". Placówka współpracuje także ze wszystkimi szkołami na terenie gminy, wspierając ich inicjatywy kulturalne.

Działalność kulturalną prowadzi również Miejska Biblioteka Publiczna w Dąbiu z filią w Chełmnie. Jej księgozbiór liczy blisko 20 000 woluminów, a zarejestrowanych jest ponad 400 czytelników.

I.9.3.4. Sport

W gminie Dąbie działa klub sportowy „ZRYW", który prowadzi sekcje piłki nożnej dla seniorów juniorów i trampkarzy. Klub dysponuje boiskiem sportowym z szatnią i pomieszczeniem gospodarczym. Boisko wykorzystywane jest również w czasie uroczystości gminnych i jest ogólnie dostępne dla mieszkańców. Poza tym w gminie działa Klub Piłkarski LZS Karszew.

W gminie corocznie odbywają się dożynki, organizowane są zawody sportowo pożarnicze. Na szczególną uwagę zasługuje Gminny Rajd Rowerowy „Poznajemy Piękno Ziemi Dąbskiej" który ma już 6 letnia historię. Celem imprezy jest popularyzacja bezpiecznej jazdy na rowerze oraz edukacja ekologiczna polegająca na poznawaniu walorów przyrodniczo-turystycznych gminy Dąbie.

Do obiektów sportowych zaliczyć można także obiekty sportowe towarzyszące placówkom naukowym.

I.9.3.5. Turystyka

Zachowane dziedzictwo kulturowe, bogata historia, korzystne położenie oraz walory krajoznawcze szczególnie w obszarach nadwarciańskich z zachowanymi naturalnymi krajobrazami stanowią dobre warunki do rozwoju wszelkich form wypoczynku oraz rekreacji. Na szczególną uwagę zasługuje wypoczynek weekendowy osób przybywających na teren gminy z terenów pobliskiej Łodzi, Poznania czy nawet aglomeracji śląskich.

Dąbie jest członkiem Centralnego Łuku Turystycznego - inicjatywy podjętej wspólnie przez miasto, gminy i firmy z branży turystycznej promujące swoje zabytki na terenie centralnej Polski. Przez miasto i gminę Dąbie przebiega szlak sakralny, patriotyczny i przyrodniczy.

I.9.3.6. Baza noclegowa

Na terenie gminy nie ma funkcjonujących hoteli i moteli. Bazę noclegową tworzą gospodarstwa agroturystyczne zlokalizowane przede wszystkim w Dąbiu, Tarnówce, Gaju, Lutomirowie oraz Cichmianie.

Pozostała baza uzupełniająca jest stosunkowo słabo wyposażona. Na terenie miasta i gminy Dąbie brak jest wytyczonych szlaków pieszych czy rowerowych, nie ma pól biwakowych i namiotowych, a oferta gastronomiczna dostosowana jest jedynie do lokalnego zapotrzebowania.

I.10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

I.10.1. CHARAKTERYSTYKA ZAGROŻEŃ I STANU BEZPIECZEŃSTWA

Klęską żywiołową, zgodnie z ustawą z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. nr 62, poz. 558 z późn. zm.), jest katastrofa naturalna lub awaria techniczna, której skutki zagrażają życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych środków, we współdziałaniu różnych organów i instytucji oraz specjalistycznych służb i formacji działających pod jednolitym kierownictwem. Na terenie miasta i gminy Dąbie występuje ryzyko zaistnienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, które mogą być przede wszystkim wynikiem katastrof lub awarii infrastruktury technicznej, oraz zdarzenia losowe związane z działaniami sił natury.

Zagrożenia będące następstwem katastrofy naturalnej obejmują na omawianym obszarze przede wszystkim zagrożenia:

- zagrożenie pożarowe – ze względu na małą ilość terenów leśnych w mieście i gminie Dąbie – prawdopodobieństwo zagrożenia w tej sferze jest dosyć niewielkie. Czynnikami zwiększającymi zagrożenie pożarowe są również: rozwój infrastruktury oraz starzenie się instalacji elektrycznych na wsiach. Do pożaru może dojść również w wyniku nieumyślnej działalności człowieka, zwłaszcza przy wypalaniu traw przez miejscową ludność w miesiącach wiosennych.
- zagrożenie powodziowe – może być spowodowane większymi wezbraniami wód w korycie rzeki Warty i Ner. W ciągu roku poziom wód w rzekach utrzymuje się na stałym poziomie, do lokalnych podtopień może dochodzić najczęściej w okresie późnozimowym oraz na wiosnę. Ze względu na obwałowanie rzeki Warty prawie na całym odcinku biegnącym przez gminę, zagrożenie powodziowe jest ograniczone i dotyczy terenów w ujściu Neru. W przypadku rzeki Ner sytuacja wygląda gorzej, brak wałów jest przyczyną częstych podtopień w południowo-wschodniej i południowo-zachodniej części gminy. Obszar ten wymaga przeprowadzenia rewizji terenów narażonych na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi.

Zagrożenia cywilizacyjne:

- zagrożenia powietrza spowodowane wzmożoną emisją szkodliwych substancji chemicznych z lokalnych zakładów przemysłowych, z kotłowni a także w wyniku intensywnego ruchu drogowego. Na terenie miasta i gminy Dąbie nie prowadzą działalności zakłady stwarzające ryzyko powstania awarii przemysłowej, dlatego to zagrożenie nie oddziałuje w znaczący sposób na ludność i jego mienie
- przewóz niebezpiecznych substancji do zakładów na terenie powiatu oraz tranzytem. Transport taki odbywa się głównie autostradą A2 (w przyszłości ma łączyć Polskę zachodnią ze wschodnią, obecnie przebiega przez Styków (Łódź), Modłę, Sługocin, Wrześnie, Krzesiny, Komorniki i Nowy Tomyśl) oraz w mniejszym stopniu drogą wojewódzką nr 473 (łącząca miejscowości Łask i Koło) i 263 (łącząca Słupcę z Dąbiem).
- stacje paliw – może dojść do lokalnego skażenia w ich pobliżu, gdzie są gromadzone znaczne ilości etyliny i oleju napędowego. W obrębie miasta Dąbie znajdują się stacje paliw, na terenie których są magazynowane ciecze palne w zbiornikach podziemnych. Zagrożenie pożarowe występuje także w sąsiedztwie stacji dystrybucji gazu.

Innym aspektem zagrożeń bezpieczeństwa ludności i ich mienia są zagrożenia w ruchu drogowym. Przyczyną znacznego wzrostu wypadków drogowych w ostatnich latach jest nie tylko nieprzestrzeganie przepisów ruchu drogowego, wzrost liczby pojazdów oraz niski poziom kultury motoryzacyjnej uczestników ruchu, ale także zły i stale pogarszający się stan infrastruktury drogowej.

I.10.2. JEDNOSTKI ODPOWIEDZIALNE ZA ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA

Bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta i gminy Dąbie strzeże policja i straż pożarna. Jednostki specjalistyczne, które świadczą usługi na rzecz mieszkańców znajdują się w Kole. Komenda Powiatowa Policji w Kole zasięgiem swojego działania obejmuje cały powiat kolski. W miejscowości Dąbie funkcjonuje podległy KPP Posterunek Policji. Za ochronę przeciwpożarową na terenie miasta i gminy odpowiada 15 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP w Augustynowie, OSP w Chełmnie, OSP w Chruścinie, OSP w Cichmianie, OSP w Dąbiu, OSP w Domaninie, OSP w Gaju, OSP w Grabinie, OSP w Karszewie, OSP w Krzykosach, OSP w Lisicach, OSP w Majdanach, OSP w Roślach, OSP w Rzuchowie, OSP w Tarnówce). Wszystkie jednostki podlegają Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kole.

I.11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

I.11.1. DOKUMENTY SZCZEBLA WOJEWÓDZKIEGO

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

(Uchwała Nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie uchwalenia zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r.)

Struktura funkcjonalno przestrzenna

Najważniejszym ogniwem struktury przestrzennej województwa jest Poznań. Jego rola nadal będzie polegała na rozwijaniu funkcji metropolitalnych oraz na obsłudze mieszkańców regionu. Drugim ogniwem regionu jest miejski układ dwubiegunowy Kalisz – Ostrów Wielkopolski, stanowiący główny ośrodki obsługi dla południowej Wielkopolski.

Miasto Dąbie zostało zaliczone do miast o znaczeniu lokalnym o wiodącej funkcji usługowej. Plan zakłada jego rozwój jako ośrodka wielofunkcyjnego, w którym rozwijać się będą funkcje: administracyjne, usługowa, produkcyjne oraz mieszkaniowa. Najbliższym ośrodkiem miejskim o znaczeniu ponadlokalnym jest Koło, regionalnym zaś Konin. Pełnić one będą rolę ogniw dyfuzji rozwoju gospodarczego.

Potencjalne pasma rozwoju społeczno-gospodarczego

Obszary, w tym gmina Dąbie, położone w bezpośrednim sąsiedztwie głównych korytarzy transportowych, swoim potencjałem rozwoju gospodarczego, wyposażeniem w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną oraz dynamiką rozwoju wyróżniają się na tle regionu. Rozwój oparty o autostradę A2, drogi ekspresowe i krajowe, międzynarodowe linie kolejowe jest trwałym zjawiskiem, którego poziom będzie nadal rósł w stosunku do pozostałej części regionu.

Potencjalne pasma rozwoju społeczno-gospodarczego, wyróżnione w Planie, zakładają rozwój oparty o obecne tendencje i zjawiska występujące w przestrzeni. Dla tej strefy ważne jest odpowiednie przygotowanie formalne i techniczne oraz aktywność lokalnych społeczności. Wykazane w Planie przesłanki i szanse rozwoju, wspomagane przez lokalne decyzje planistyczne, będą podstawą do wspierania możliwości rozwoju oraz lokalnych inicjatyw gospodarczych i społecznych.

Zasady kształtowania pasma dynamicznego rozwoju społeczno –gospodarczego:

- koncentracja zainwestowania w istniejących jednostkach osadniczych położonych przy drogach lub w ich pobliżu,
- projektowanie struktur odznaczających się zwartością i rozwijających w harmonijny sposób lokalne układy miejskie lub wiejskie, na bazie istniejących układów komunikacyjnych,
- ograniczenie możliwości przekształceń gruntów rolniczych, szczególnie w strefie intensywnej gospodarki rolnej, na cele nierolnicze,
- projektowanie dróg serwisowych oraz węzłów komunikacyjnych, umożliwiających sprawne włączenie ruchu lokalnego do głównych tras,
- stosowanie zabezpieczeń w miejscach o największej uciążliwości ruchu dla zabudowy istniejącej i projektowanej oraz dla obszarów istotnych dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

Polityka wspierania rozwoju społeczno – gospodarczego i obszary problemowe

Miasto i gmina Dąbie znajdują w granicach Wschodniego obszaru polityki wspierania rozwoju. Działania na jest terenie powinny prowadzić do pobudzenia aktywności gospodarczej i społecznej. Za priorytety działań uznano:

- wspieranie inicjatyw lokalnych, zmierzających do poprawy standardów życia oraz likwidację bezrobocia,
- pomoc w ubieganiu się o środki na inwestycje, w tym szczególnie te związane z gospodarką komunalną oraz komunikacją,
- działania na rzecz wzrostu innowacyjności, w tym szczególnie tworzenie platform współpracy między ośrodkami naukowymi a działami gospodarki wdrażającymi nowoczesne technologie,
- zwiększanie dostępności do usług, w tym szczególnie nauki i szkolnictwa wyższego,
- zachęcanie do inwestowania oraz wykorzystywania lokalnego potencjału ludzkiego,
- zmianę systemu gospodarowania w rolnictwie mającą wpływ na wzrost efektywności produkcji rolnej,
- zmniejszenie liczby osób utrzymujących się z rolnictwa poprzez wspieranie polityki społecznej, dążącej do przekwalifikowania i zmiany zawodu,
- kierowanie bezpośrednie środków finansowych wspomagających lokalne budżety gmin.

Gmina Dąbie nie została włączona w granice obszarów problemowych województwa. Na podstawie szczegółowych analiz przestrzennych, społeczno – ekonomicznych i przyrodniczych, wyróżniono trzy obszary problemowe, które w skali regionalnej stanowią koncentrację niekorzystnych zjawisk przestrzennych.

Polityka kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Miasto i gmina Dąbie położone są poza wyznaczoną strefą intensywnej gospodarki rolnej. Rolniczą przestrzeń produkcyjną podzielono na dwie główne grupy:

- rejony o najwyższych wartościach dla produkcji rolniczej wskazane do zwiększenia powierzchni zadrzewień i zakrzewień (w rejonie wsi Chełmno, Karszew, Krzewo, Lisice)
- obszary polityki zwiększania lesistości (na gruntach klas bonitacyjnych V, VI).

Plan wskazuje również konieczność zachowania rolniczego krajobrazu wsi.

Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi

Plan zawiera szereg wskazań ochronnych zasobów i przywracania walorów środowisk. Jednymi z ważniejszych zagadnień dla miasta i gminy Dąbie są:

- przeciwdziałanie deficytowi wodnemu województwa,
- ochrona Obszarów Najwyższej Ochrony zasobów wód podziemnych,
- retencja w formie mokradeł w dolinie Neru, które ze względu na pełnioną funkcję, powinny zostać objęte szczególną ochroną przed odwodnieniem,
- położenie poza granicami obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia wód pochodzące z rolnictwa (OSN),
- wzrost zasobów leśnych – prognozowany wskaźnik lesistości winien wynosić w 2020 r. dla obszru wiejskiego gminy Dąbie 10,1-20%,
- ochrona powierzchni ziemi i racjonalne wykorzystanie złóż kopalin,
- ochrona powietrza atmosferycznego,
- poprawa klimatu akustycznego poprzez zminimalizowanie jego uciążliwości w środowisku – oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku, ochrony przed hałasem komunikacyjnym, ochrony przed hałasem przemysłowym,
- zachowanie, wzbogacanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej m.in. poprzez zachowanie i odtwarzanie ciągłości przestrzennej systemów przyrodniczych (m.in. korytarzy ekologicznych leśnych, dolinnych i innych) umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie systemu przyrodniczego województwa, m.in. poprzez: zapobieganie fragmentacji ekosystemów, zalesianie odcinków korytarzy przechodzących przez rozległe obszary upraw rolnych, budowę przepławek zapobiegających zaburzeniu ciągłości ekologicznej rzek, ograniczanie lokalizacji elementów infrastrukturalnych, np.: farm wiatrowych i infrastruktury komunikacyjnej; do najważniejszych korytarzy ekologicznych zaliczono korytarze rzek Neru – Warty – Obry, Noteci, Baryczy),
- racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego dla rozwoju energii ze źródeł odnawialnych,
- zagospodarowanie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wzdłuż rzeki Ner i Warty.

Ochrona i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego m.in. poprzez następujące działania:

- ochrona układów przestrzennych, urbanistycznych i ruralistycznych wraz z nawarstwieniami kulturowymi:
- ochrona historycznych układów przestrzennych miast obejmuje takie elementy jak: rozplanowanie ulic, rynków i placów miejskich, parametry kwartałów, pasma zieleni, doliny rzeczne, dominanty przestrzenne wież

kościołów i ratuszy, panoramy, osie widokowe oraz wszelkie formy specyficznej zabudowy miejskiej – w szczególności miast o rodowodzie średniowiecznym do których zlicza się Dąbie,

- ochrona kompleksowa architektury wiejskiej wraz z układami przestrzennymi i podziałami własnościowymi; właściwą formą ochrony jest adaptowanie zabytkowych obiektów architektury wiejskiej jako obiekty rekreacji indywidualnej,
- utworzenie na terenie województwa wielkopolskiego 23 parków kulturowych oraz 8 kulturowych parków archeologicznych – żaden z proponowanych parków nie znajduje się na terenie omawianej gminy,
- zagospodarowanie, oznakowanie i wypromowanie historycznych szlaków kulturowych stanowiących podstawę rozwoju bazy turystycznej – przez teren miasta i gminy Dąbie biegnie Piastowska Droga Romańska (istniejąca),
- wpis na Listę Dziedzictwa Światowego UNESCO, uzupełnienie listy Pomników Historii oraz wytyczenie rejonów kulturotwórczych – nie dotyczy miasta i gminy Dąbie,
- utworzenie listy dóbr kultury współczesnej według ujednoliconych kryteriów dla całego województwa.

Polityka rozwoju ponadlokalnych systemów transportowych

Gmina Dąbie znajduje się w obszarze wzdłuż autostrady A2, która wyznaczać będzie jedno z potencjalnych najważniejszych pasm rozwoju w województwie.

Celem *Planu* jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Wśród celów szczegółowych znajduje się wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem. *Plan* ustala klasyfikację połączeń komunikacyjnych, uwzględniającą ich znaczenie dla województwa i systemu transportowego.

Do sieci komunikacyjnej I stopnia, nawiązującej do korytarzy europejskich i ważnych powiązań o znaczeniu ponadregionalnym i zewnętrznych, zaliczono w szczególności autostradę A2 oraz magistralną linię kolejową nr 131.

Do sieci komunikacyjnej II stopnia, służącej powiązaniom regionalnym, ponadlokalnym i zewnętrznym, zaliczono m.in. drogi wojewódzkie nr 263 i 473.

Pozostała sieć połączeń nieklasyfikowanych zapewnia dostępność do sieci ponadlokalnej jednostkom osadniczym o znaczeniu lokalnym.

Główne działania w zakresie połączeń I i II stopnia będą koncentrować się na:

- przebudowie dróg krajowych i wojewódzkich pod kątem podniesienia ich standardu,
- poprawie warunków bezpieczeństwa dla ruchu pieszego i rowerowego,
- modernizacji linii kolejowych.

Polityka rozwoju ponadlokalnych systemów transportowych w zakresie dróg wojewódzkich polegać będzie:

- na podniesieniu standardów technicznych do poziomu europejskiego dróg i odcinków dróg ujętych w sieci I i II stopnia połączeń, umożliwiających ich wykorzystanie w transporcie międzynarodowym, m.in. dróg nr 263 i 473,
- na realizacji skrzyżowań dwupoziomowych dróg wojewódzkich z liniami kolejowymi objętymi umowami międzynarodowymi, co dotyczyłoby obecnego jednopoziomowego skrzyżowania drogi nr 263 z linią kolejową nr 131 (CE65/2).

Plan nie przewiduje zmian przebiegów tych dróg wojewódzkich, ani budowy obwodnicy Dąbia, natomiast w załączniku nr 9 postuluje się dla nich klasy – dla drogi nr 263 (obecnie główna /G/) główną/główną ruchu przyspieszonego (G/GP) bez precyzowania odcinków, a dla drogi nr 473 bez zmian, t.j. główną (G). Przy czym z załączników graficznych należy wnosić, że modernizacja dotyczyć powinna nie tylko drogi nr 263, ale ciągu dróg

473 i 263 na odcinku węzeł Dąbie – Kłodawa – Słupca, w szczególności jako ważnego dla wschodniej części powiatu kolskiego dojazdu do autostrady i jej połączenia z „drogą alternatywną' nr 92.

Plan nie odnosi się do kwestii modernizacji linii kolejowej nr 131, wskazując jednocześnie, że kolej w województwie musi stać się równoważnym i konkurencyjnym środkiem transportu drogowego, zarówno dla przewozów towarowych, jak i pasażerskich.

Plan ustala przebieg europejskich, krajowych i regionalnych dróg rowerowych, z których przez gminę Dąbie przebiega Nadwarciański Szlaki Rowerowy Międzychód – Poznań – Jeziorsko o znaczeniu regionalnym. Rozbudowa systemu dróg rowerowych o nowe połączenia, pozostaje zgodna z *Planem.*

Polityka rozwoju ponadlokalnych systemów infrastruktury technicznej

Gospodarka wodno-ściekowa:

- racjonalizacja poboru wód oraz zmniejszenie wodochłonności produkcji przemysłowej,
- ograniczenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych z miast i wsi oraz zakładów przemysłowych poprzez dalsze wyposażanie w oczyszczalnie ścieków komunalnych i systemy kanalizacji zbiorczej grupy jednostek osadniczych zgodnie z Krajowym programem oczyszczania ścieków komunalnych.
- uporządkowanie stref ochronnych ujęć wód podziemnych wspieranie rozwoju systemów wodociągowych i kanalizacyjnych w celu równomiernego rozwoju województwa
- wspieranie budowy i rozbudowy systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w małych miastach i na obszarach wiejskich
- wyposażenie w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków grup jednostek osadniczych o skupionej zabudowie powyżej 2000 RLM, przede wszystkim na terenach wiejskich, na obszarach zasilania głównych zbiorników wód podziemnych (ONO i OWO) oraz na terenach zagrożonych występowaniem powodzi,
- modernizację oczyszczalni ścieków z Krajowym programem oczyszczania ścieków komunalnych,
- wyposażenie w systemy odprowadzania i oczyszczania wód opadowych terenów zurbanizowanych, głównych tras komunikacyjnych oraz obszarów przemysłowych.

Energetyka

Przebudowa Krajowego Systemu Elektroenergetycznego – brak planowanych inwestycji na terenie miasta i gminy Dąbie (również budowy linii przesyłowych, GPZ).

PZP wskazuje na konieczność ustalania w studiach i planach miejscowych wzdłuż istniejących linii elektroenergetycznych oraz planowanych tras przebiegu elektroenergetycznych linii przesyłowych i dystrybucyjnych, pasów technologicznych, dla których obowiązują ograniczenia użytkowania i zagospodarowania ich terenów.

Jednym z celów polityki przestrzennej jest dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (w tym biopaliw i energetyki wiatrowej), zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz zwiększenie udziału „czystej energii" w bilansie energetycznym, szczególnie poprzez eksploatację źródeł geotermalnych.

Telekomunikacja

W zakresie telekomunikacji stacjonarnej (przewodowej) zakłada się konieczność rozwoju sieci połączeń zgodnie z planami operatorów. Żadna z planowanych inwestycji sieciowych nie dotyczy miasta i gminy Dąbie.

Na terenie województwa wielkopolskiego planuje się zachowanie istniejących obiektów radiokomunikacyjnych.

Gazownictwo

Rozwój systemów przesyłu i dystrybucji gazu – nie dotyczy miasta i gminy Dąbie.

Transport paliw płynnych

Nie planuje się żadnych inwestycji związanych z siecią przesyłową paliw płynnych na terenie miasta i gminy Dąbie (istniejący rurociąg paliwowy Płock-Ostrów Wielkopolski).

Gospodarka odpadami

Kierunki polityki przestrzennej województwa w tym zakresie wynikają z opracowanych planów gospodarki odpadami: krajowego i wojewódzkiego.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

(Uchwała Nr XLII/692A/05 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie uchwalenia Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku z dnia 19 stycznia 2005 r.)

Podstawową misją województwa jest skupienie wszystkich podmiotów publicznych działających na rzecz wzrostu konkurencyjności regionu i poprawy warunków życia mieszkańców oraz uzyskanie efektu synergii poprzez stworzenie spójnej koncepcji wykorzystania środków publicznych.

Tak określona misja zmierzać ma do realizacji głównego celu, jakim jest poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej, skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców.

Głównym zadaniem kształtowania rozwoju przestrzennego województwa powinno być zatem optymalne wykorzystanie uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych – dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców i sprawnego funkcjonowania podmiotów gospodarczych znajdujących się na obszarze województwa.

Realizacja zadań określonych przez Strategię w planowaniu przestrzennym sprowadza się do dwóch głównych celów strategicznych:

- dostosowania przestrzeni do wyzwań XXI wieku,
- zwiększenia efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa.

Jednym z celów operacyjnych jest wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem. Cel ten będzie realizowany przez inwestycje transportowe, promocję komunikacji zbiorowej i wzrost bezpieczeństwa komunikacyjnego.

Strategia określa szczegółowe cele operacyjne, których odzwierciedlenie przestrzenne zostało zawarte w PZP (2010 r.).

I.11.2. DOKUMENTY SZCZEBLA POWIATOWEGO

Strategia Rozwoju Powiatu Kolskiego do 2015 r.

(Uchwała Nr XXIX/127/2001 Rady Powiatu Kolskiego w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Kolskiego do 2015 r. z dnia 30 stycznia 2001 r.)

Podstawową misją rozwoju powiatu jest aktywne i systematyczne działanie na rzecz zmniejszania rozmiarów bezrobocia oraz tworzenia jak najlepszych warunków życia mieszkańców i funkcjonowania podmiotów gospodarczych, przy respektowaniu wymogów ochrony środowiska przyrodniczego.

Strategia określa następujące cele strategiczne:

1. Cel strategiczny w strefie ekologicznej: zrównoważony rozwój, zapewniający mieszkańcom powiatu trwałe bezpieczeństwo ekologiczne

2. Cele strategiczny w strefie gospodarczej:

- Dążenie do zapewnienia pracującym w sektorze gospodarki rolnej możliwie jak najlepszych warunków życia;
- Dostosowanie gospodarstw rolnych do wymagań Unii Europejskiej;
- Pomoc merytoryczna i organizacyjna w dążeniu do osiągnięcia możliwie wysokiego poziomu rozwoju gospodarki żywnościowej;
- Współuczestnictwo w tworzeniu jak najlepszych warunków lokalizacyjnych dla inwestorów krajowych i zagranicznych;
- Rozszerzenie bloku informacyjnego (szkolenia, kursy, seminaria) w zakresie rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców powiatu i wyzwalanie w tym zakresie pozytywnych inicjatyw

3. Cele strategiczny w strefie społecznej:

- Podnoszenie poziomu wykształcenia oraz przygotowania zawodowego mieszkańców Powiatu Kolskiego;
- Łagodzenie skutków bezrobocia oraz systematyczna poprawa jakości świadczonych usług społecznych;
- Dążenie do poprawy bezpieczeństwa publicznego.

Realizacja zadań określonych przez Strategię w planowaniu przestrzennym sprowadza się do poniższych zagadnień:

- zapewnienie odpowiedniej jakości użytkowej wód, racjonalizacja oszczędności zużycia wody oraz mała retencja,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- systematyczne zalesianie gruntów klasy VIz, VI, V,
- tworzenie nowych obszarów chronionych,
- wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych, zwłaszcza na terenach o wielkich polach i ubogich w lasy.

I.11.3. DOKUMENTY SZCZEBLA LOKALNEGO

Strategia zrównoważonego rozwoju miasta i gminy Dąbie

(Uchwała Nr XXVII/154/2001 Rady Miejskiej w Dąbiu z dnia 28 grudnia 2001 roku)

Jako cel nadrzędny, stanowiący misję gminy uznano „Zrównoważony rozwój gospodarki gminy, który zapewni jej mieszkańcom odpowiednio wysoki poziom życia pod względem materialnym, intelektualnym i duchowym”. Na podstawie tak zarysowanej misji Strategia wskazała cele główne i szczegółowe oraz zadania realizacyjne dla poszczególnych celów. Ze względu na przestrzenny charakter niniejszego dokumentu poniżej przytacza się jedynie cele i zadania które będą miały swoje przełożenie w planowaniu przestrzennym. Strategia zbudowana została z uwzględnieniem okresu 15 lat.

<u>Cel główny 1: Przebudowę gospodarki gminy w celu zapewnienia jej zdolności do rozwoju.</u>

1.1. Rozbudowa infrastruktury technicznej poprzez: opracowanie i realizacja programu budowy sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni, dokończenie wodociągowania, poprawę jakości wody poprzez modernizację istniejących ujęć wody, modernizację i poprawę jakości dróg (modernizacja dróg, budowa parkingów przy

obiektach użyteczności publicznej), opracowanie i realizacja programu telefonizacji gminy, gazyfikację, modernizację sieci elektroenergetycznej.

1.2. Rozwój pozarolniczych dziedzin gospodarki poprzez: wyznaczenie w studium zagospodarowania przestrzennego gminy terenów aktywizacji gospodarczej, opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów aktywizacji gospodarczej, wykup przez gminę i uzbrojenie terenów przeznaczonych pod rozwój działalności gospodarczej, przygotowanie i propagowanie oferty niezagospodarowanych obiektów na terenie gminy, poszukiwanie możliwości wykorzystania źródeł termalnych.

1.3. Poprawa opłacalności produkcji rolniczej poprzez: zmianę kierunków produkcji rolnej, propagowanie i wspieranie poprawy jakości produkcji rolniczej, powstawanie wysoko towarowych gospodarstw rolnych (m.in. inicjowanie i wspieranie rozwoju lokalnego przetwórstwa rolno – spożywczego).

1.4. Rozwój agroturystyki na terenie gminy m.in. poprzez: opracowanie i wytyczenie tras rowerowych i turystycznych.

Cel główny 2: Umocnienie roli Dąbia jako lokalnego ośrodka rozwoju.

2.1. Stworzenie warunków rozwoju gospodarczego Dąbia poprzez: opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego wspólnego dla Dąbia i obszarów wokół zjazdu z autostrady A2 z wyznaczeniem terenów przeznaczonych pod rozwój pozarolniczych działów gospodarki i określeniem ich funkcji, opracowanie i zrealizowanie programu uzbrojenia wspomnianych terenów i ich wykupu,

2.2. Zwiększenie oddziaływania miasta jako ośrodka kultury

Cel główny 3: Zapewnienie warunków wzrostu poziomu życia mieszkańców gminy.

3.1. Wzrost poziomu usług publicznych świadczonych na rzecz mieszkańców gminy, poprzez: Rozwój infrastruktury technicznej jw., Rozszerzenie i poprawa jakości usług świadczonych przez instytucje publiczne.

3.2. Wzrost poziomu wiedzy i kwalifikacji mieszkańców gminy, m.in. poprzez: poprawę stanu bazy oświaty poprzez niezbędne remonty oraz rozbudowę szkół - w tym wybudowanie sali gimnastycznej przy szkole w Karszewie i zespołu sportowo dydaktycznego przy Publicznym Gimnazjum w Dąbiu.

3.3. Rozwój opieki społecznej.

3.4. Zapewnienie usług medycznych mieszkańcom gminy.

Cel główny 4: Ochrona walorów środowiska naturalnego gminy.

4.1. Poprawa warunków sanitarnych w gospodarstwach rolnych, m.in. poprzez: Podłączenie możliwie największej ilości gospodarstw do sieci kanalizacyjnej, Propagowanie budowy przyzagrodowych oczyszczalni ścieków.

4.2. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń, poprzez: realizację projektu budowy elektrowni wiatrowych na terenie gminy, likwidację „dzikich" wysypisk śmieci i wylewisk nieczystości płynnych, propagowanie kompostowania bioodpadów, budowę zakładu utylizacji odpadów komunalnych.

4.3. Zalesienie nieużytków i gleb niskiej jakości, poprzez: zalesienie nieużytków i gleb niskiej jakości.

Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2004-2006 oraz 2007-2013

(Uchwała Nr XIX/126/2004 Rady Miejskiej w Dąbiu z dnia 29 października 2004r.)

Plan zawiera szereg zadań służących poprawie warunków zamieszkania w gminie. Zadania określone w planie obejmują okres realizacji od 2004 roku do 2013 roku.

1. Budowa i modernizacja urządzeń poboru i zaopatrzenia w wodę:
   - budowa linii tranzytowej wodociągowej Augustynów – Chełmno o długości 2000 m – zapewnienie zaopatrzenia w wodę dla mieszkańców po likwidacji dotychczas funkcjonującej stacji wodociągowej w Augustynowie (termin realizacji 2004-2006)
   - likwidacja stacji wodociągowej w Augustynowie – zapewnienie ciągłości dostaw wody o wymaganych parametrach. Redukcja kosztów związanych z utrzymywaniem wyeksploatowanego obiektu (termin realizacji 2004-2006).
   - modernizacja stacji wodociągowych w Chełmnie Parcele, Dąbiu i Krzewie (remont budynków i wyposażenia) – zapewnienie ciągłości dostaw wody o wymaganych parametrach. Redukcja kosztów eksploatacyjnych poprzez wymianę urządzeń na wydajniejsze i bardziej energooszczędne (termin realizacji 2004-2013).
2. Budowa i modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków:
   - budowa III etapu kanalizacji sanitarnej z przykanalikami w Dąbiu o łącznej długości 4,5 km. – zwiększenie udziału budynków podłączonych do kanalizacji. Wzrost ilości oczyszczonych ścieków. Wzrost ilości osób korzystających z kanalizacji. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Obniżenie kosztów gospodarstw domowych poprzez wyeliminowanie wywozu nieczystości płynnych (termin realizacji 2004-2006).
   - Budowa ok. 200 szt. oczyszczalni przydomowych w Dąbiu i na obszarach wiejskich gminy – j.w. (termin realizacji 2007-2013).
   - Budowa IV etapu kanalizacji sanitarnej z przykanalikami w miejscowości Dąbie o łącznej długości 5 km – j.w. (termin realizacji 2007-2013).
   - Budowa ok. 1370 szt. oczyszczalni przyzagrodowych w mieście Dąbiu i na obszarach wiejskich gminy – zwiększenie udziału budynków podłączonych do kanalizacji. Wzrost ilości oczyszczonych ścieków. Wzrost ilości osób korzystających z kanalizacji. Poprawa jakości środowiska (termin realizacji 2007-2013).
3. Poprawa jakości powietrza:
   - Likwidacja kotłowni węglowej i budowa kotłowni olejowej w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Dąbiu oraz w Szkole Podstawowej w Karszewie – poprawa jakości powietrza, wyeliminowanie uciążliwych pyłów. Obniżenie kosztów ogrzewania (termin realizacji 2007-2013).
4. Gospodarka odpadami:
   - Rekultywacja składowiska odpadów w miejscowości Sobótka – poprawa walorów krajobrazowych. Zlikwidowanie zagrożenia dla wód powierzchniowych. Zlikwidowanie uciążliwego zapachu. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego (termin realizacji 2004-2006).
5. Budowa i modernizacja gminnej infrastruktury drogowej:
   - Przebudowa dróg gminnych - Poprawa bezpieczeństwa ruchu kołowego. Zmniejszenie liczby wypadków i uszkodzeń pojazdów z powodu kolein i ubytków w jezdni. Poprawa estetyki miasta (termin realizacji 2004-2006).
   - Budowa ulicy Nowoprojektowanej - poprawa funkcjonalności komunikacyjnej miasta. Skrócenie czasu dojazdu. Poprawa estetyki miasta (termin realizacji 2007-2013).
6. Rozbudowa i modernizacja gminnej infrastruktury społecznej:
   - Budowa pływalni środowiskowej o długości basenu 25 m w miejscowości Chełmno i Dąbie - Poprawa dostępności mieszkańców do bazy sportowej. Poprawa stanu wydolności i sprawności fizycznej mieszkańców. Promocja zdrowego trybu życia (termin realizacji 2007-2013).

Plan odnowy miejscowości Dąbie na lata 2008-2014
(Uchwała Nr XXXII/237/2009 Rady Miejskiej w Dąbiu w sprawie przyjęcia i zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Dąbie w gminie Dąbie z dnia 28 grudnia 2009 r.)

W Planie wytyczono następujące cele strategiczne, które mają za zadanie zaspokoić aspiracje miejscowości i przynieść poprawę poziomu życia mieszkańców:

1. Rozwój infrastruktury społecznej – w ramach celu planuje się realizację ośmiu przedsięwzięć:
   - stworzenie placu rekreacyjnego obok istniejącego parku miejskiego, budowa alejek, przebudowa istniejących chodników, rozbudowa placu rekreacyjnego,
   - adaptacja strażnicy OSP na świetlicę integracji społecznej,
   - budowa basenu krytego – brak podanej lokalizacji,
   - budowa kortu tenisowego – brak podanej lokalizacji,
   - odnowa Rynku z budową fontanny,
   - odnowa parku,
   - budowa plaży nad Nerem – brak podanej lokalizacji,
   - powołanie Klubu Seniora.
2. Rozwój infrastruktury technicznej – w ramach celu planuje się realizację czterech przedsięwzięć:
   - rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej - „Budowa kanalizacji sanitarnej z przykanalikami w miejscowości Dąbie – etap III" oraz „Budowa kanalizacji sanitarnej z przykanalikami w miejscowości Dąbie – etap IV",
   - budowa sieci gazowej – brak przygotowanego przedsięwzięcia,
   - wymiana azbestowej sieci wodociągowej oraz budowa nowych odcinków,
   - budowa chodników wzdłuż dróg wojewódzkich i powiatowych.

Plan odnowy miejscowości Chełmno na lata 2008-2014
(Uchwała Nr XXXII/238/2009 Rady Miejskiej w Dąbiu w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Chełmno w gminie Dąbie z dnia 28 grudnia 2009 r.)

W Planie wytyczono następujące cele strategiczne, które mają za zadanie zaspokoić aspiracje wsi i przynieść poprawę poziomu życia mieszkańców:

1. Rozwój infrastruktury społecznej – w ramach celu planuje się realizację siedmiu przedsięwzięć:
   - budowa placu rekreacyjnego na dz. nr 517/3 w Chełmnie,
   - budowa boiska przy placu rekreacyjnym,
   - adaptacja części budynku na świetlicę środowiskową,
   - remont Kościoła Parafialnego p.w. Narodzenia Najś. Marii Panny w Chełmnie,
   - utworzenie Klubu Integracji Społecznej i Klubu Seniora,
   - utworzenie punktu dostępu do Internetu w Sali OSP,
   - zorganizowanie sekcji strzeleckiej dla młodzieży.
2. Rozwój infrastruktury technicznej – w ramach celu planuje się realizację pięciu przedsięwzięć:
   - remont mostu na rzece Ner w ciągu drogi gminnej,
   - remont mostu na Nerze w ciągu drogi powiatowej,
   - poprawa stanu dróg gminnych oraz powiatowych,
   - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

I.12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Gmina Dąbie obejmuje obszar ok. 130 km². Przeważająca większość gruntów na terenie gminy stanowi własność prywatną (ponad 82% gruntów). Grunty Skarbu Państwa stanowią 15% wszystkich gruntów, przy czym największy udział mają tu lasy państwowe (10,8% gruntów gminy). Uproszczoną strukturę własności przedstawia tabela poniżej.

Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy rejestrowej	**Ogółem [ha] wg stanu na 31.01.2010r.** wg Sprawozdania Wydz. Geodezji, Kartografii i Katastru Nieruchomości Starostwa Powiatowego w Kole					
	miasto		**gmina**		**razem**	
	ha	udział w pow.	**ha**	udział w pow.	**ha**	udział w pow.
Grunty Skarbu Państwa razem	**148**	**16,89%**	**1830**	**15,07%**	**1978**	**15,19%**
w zasobie Agencji Wł. Rolnej SP / Agencji Nieruchomości Rolnych	**10**	**1,14%**	**23**	**0,19%**	**33**	**0,25%**
Grunty SP - Państwowe Gospodarstwa Leśne / Lasy Państwowe	**106**	**12,10%**	**1305**	**10,74%**	**1411**	**10,83%**
grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	**3**	**0,34%**	**10**	**0,08%**	**13**	**0,10%**
pozostałe grunty Skarbu Państwa	**32**	**3,65%**	**490**	**4,03%**	**522**	**4,01%**
Grunty komunalne razem	**2**	**0,23%**	**170**	**1,40%**	**172**	**1,32%**
Grunty osób fizycznych razem	**692**	**78,99%**	**9991**	**82,26%**	**10683**	**82,04%**
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	**8**	**0,91%**	**16**	**0,13%**	**24**	**0,18%**

I.13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

I.13.1. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE PRZYRODY

Z wymienionych w Art.6 Ustawy o ochronie przyrody form ochrony przyrody na terenie gminy Dąbie występują obszary Natury 2000, użytek ekologiczny oraz pomniki przyrody.

I.13.1.1. Obszary Natura 2000

W obrębie terenu opracowania znajdują się aż trzy obszary Natura 2000 – obszar specjalnej ochrony ptaków Pradolina Warszawsko-Berlińska (PLB100001), częściowo pokrywający się z nim obszar mający znaczenie dla wspólnoty Pradoliny Bzury-Neru (PLH100006) (specjalnej ochrony siedlisk) oraz obszar specjalnej ochrony ptaków Doliny Środkowej Warty (PLB300002).

I.13.1.2. Użytek ekologiczny

Na terenie gminy występuje jeden użytek ekologiczny przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Dąbiu (Uchwała Nr V/30/2007 Rady Miejskiej w Dąbiu z dnia 8 lutego 2007 roku) – „Dąbskie Błota". Użytek zajmuje powierzchnię ok. 700ha łąk w miejscowościach: Krzewo, Karszew, Wiesiołów, Kupinin, Domanin oraz miasto Dąbie.

Przedmiotem i celem ochrony jest roślinność i fauna zalewowych łąk i pastwisk położonych w dolinie rzeki Ner, będących siedliskiem licznego ptactwa wodnego.

I.13.1.3. Pomniki przyrody

Za pomnik przyrody na terenie gminy uznano 6 obiektów – głównie pojedyncze drzewa położone na terenach leśnych. Jedyny wyjątek stanowi głaz narzutowy w sąsiedztwie leśniczówki w Dąbiu. Listę wpisanych do rejestru pomników przyrody wraz z ich położeniem przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22 Pomniki przyrody w gminie Dąbie wpisane do rejestru

Lp.	Nr rejestru	Rodzaj pomnika	obwód [cm]	wys. [m]	położenie
1	73	dąb szypułkowy	400	20	Lisice – zabytkowy park (własność prywatna)
2	74	topola białą	400	28	Lisice – zabytkowy park (własność prywatna)
3	170	dąb szypułkowy	470	20	Obszar miasta Dąbie (Leśniczówka Nadleśnictwo Koło)
4	171	granitowy głaz narzutowy (3,5x3x2m)	-	2	Obszar miasta Dąbie (Leśniczówka Nadleśnictwo Koło)
5	1212/01	dąb szypułkowy	347	26	Leśnictwo Dąbie Oddział 340b Nadleśnictwo Koło w Gaju
6	1213/01	dąb szypułkowy	260	26	Leśnictwo Dąbie Oddział 344b Nadleśnictwo Koło w Gaju

I.13.2. OBIEKTY I OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE ZABYTKÓW

Niniejszy rozdział został opracowany w oparciu o „Program opieki nad zabytkami miasta i gminy Dąbie na lata 2008–2011" (2008 r.), uaktualniony o dane udostępnione przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu.

I.13.2.1. Rejestr zabytków

Rejestr zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków (art. 8 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Wpis do rejestru zabytku nieruchomego może nastąpić z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy (art. 9 ust. 1). Przedmiotowego wpisu dokonuje wojewódzki konserwator zabytków w formie decyzji administracyjnej. Ponadto do rejestru może być wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku (art. 9 ust. 2).

Wg stanu na 31 marca 2010 r. **w rejestrze zabytków województwa wielkopolskiego znajduje się 19 zabytków z terenu miasta i gminy Dąbie (15 decyzji administracyjnych w sprawie wpisu do rejestru zabytków).**

Tabela 23 Wojewódzki rejestr zabytków nieruchomych z terenu miasta i gminy Dąbie

LP	Nazwa	Kategoria	Lokalizacja	Rok powstania	Nr rejestru	Dane dodatkowe
1.	kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP	budownictwo sakralne	Chełmno	1870-75	A-434/176 z 24.03.1990	murowany
2.	zespół dworski: pałac, zabudowania, gospodarcze, park - komendantura hitlerowskiego obozu zagłady	miejsca pamięci	Chełmno, dz. ew. 398, 399	1941–1945	A-509/250 z 8.08.1994	pałac zburzony w 1943 Pomnik Zagłady

	Kulmhof					
3.	teren hitlerowskiego obozu zagłady, Lasy Rzuchowskie	miejsca pamięci	Chełmno, dz. ew. 355/3, 356L, 355/4, 350/L2	1941–1945	A-508/249 z 17.06.1994	miejsce pochówku ofiar hitlerowskiego obozu zagłady kulmhof
4.	historyczny układ urbanistyczny	historyczne układy przestrzenne urbanistyczne i ruralistyczne	Dąbie	XV-XIX do pocz. XX w.	409/Wlkp/A z 1.09.2006	
5.	kościół par. p.w. św. Mikołaja pl. Mickiewicza	budownictwo sakralne	Dąbie	1807	A-7/245 z 25.09.1930	murowany
6.	dzwonnica	budownictwo sakralne	Dąbie	1 poł. XIX	A105/690 z 18.07.1969	murowana
7.	kościół ewangelicki	budownictwo sakralne	Dąbie	k. XIX	A-340/82 z 21.05.1984	murowany
8.	synagoga (bożnica) ob. dom ul. Konopnickiej 4	budownictwo sakralne	Dąbie	poł. XIX, 1961	A-222/1555 z 24.07.1974	murowana
9.	ratusz	budownictwo użyteczności publicznej	Dąbie	1814	A-28/378 z 17.01.1953	murowany
10.	dom, ul. Kolska 3	zabudowa mieszkalna	Dąbie	1828	A-101/684 z 14.07.1969	murowany
11.	dom, ul. Kolska 4a	zabudowa mieszkalna	Dąbie	pocz. XIX	A-106/691 z 18.07.1969	murowany
12.	dom, ul. 1 Maja 2	zabudowa mieszkalna	Dąbie	XVII, XVIII, XIX	A-221/1554 z 24.07.1974	murowany
13.	dom, Rynek 8	zabudowa mieszkalna	Dąbie	XVIII/XIX	A-223/1556 z 24.07.1974	murowany
14.	zespół pałacowy: pałac, oficyna, park	zespoły pałacowe i dworskie	Karszew	2 poł. XIX, ok. 1876	A-341/83 z 21.05.1984	murowany
15.	zespół dworski: dwór, park	zespoły pałacowe i dworskie	Lisice	poł. XIX	dwór, nr rej.: A-408/150 z 8.08.1988 park, nr rej.: A-342/84 z 21.05.1984	murowany

Źródło: Dane Wielkopolskiego Wojewódziego Konserwatora Zabytków w Poznaniu (na 31.03.2010 r.)

Stan zachowania

Oceny stanu zachowania zabytków wpisanych do rejestru dokonano w Programie opieki nad zabytkami miasta i gminy Dąbie (2008 r.). Stan zachowania 8 obiektów uznano za dobry: kościół parafialny rzymskokatolicki pw. Narodzenia NMP w Chełmnie, komendantura hitlerowskiego obozu zagłady Kulmhof w Chełmnie (wraz z parkiem i spichlerzem z d. zespołu pałacowego), kościół ewangelicki w Dąbiu, zespół dworski w Lisicach – dwór i park dworski oraz miejsce pochówku ofiar hitlerowskiego obozu zagłady Kulmhof w Rzuchowie–Lasach Rzuchowskich.

Pozostałe 10 zabytków nieruchomych wymaga podjęcia prac konserwatorsko-remontowych. W grupie zabytków nieruchomych kwalifikowanych do przeprowadzenia drobnych prac remontowych wskazano: zespół kościoła parafialnego rzymskokatolickiego pw. św. Mikołaja w Dąbiu – kościół i brama – dzwonnica. Częściowych działań rewitalizacyjnych wymaga park z zespołu pałacowo-folwarcznego.

Remontu kapitalnego wymagają: synagoga w Dąbiu, ratusz w Dąbiu, domy przy ul. Kolskiej 3 i 4 a oraz przy ul. 1 Maja 2 w Dąbiu, a także pałac i oficyna z zespołu pałacowo-folwarcznego w Karszewie.

I.13.2.2. Ewidencja zabytków

Ewidencję zabytków stanowią zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków, zabytki nieruchome nie wpisane do rejestru zabytków oraz parki kulturowe.

Ewidencję zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków w formie kart ewidencyjnych (art. 22 ust. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami), zaś

ewidencję z terenu gmin prowadzi wójt (burmistrz, prezydent miasta) w formie zbioru kart adresowych zabytków, objętych wojewódzką ewidencją zabytków (art. 22 ust. 4).

Obok zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz parków kulturowych ochronę zabytków objętych gminną ewidencją uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wskazuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (art.19 ust. 1).

Ewidencja zabytków w gminie Dąbie obejmuje 375 historycznych struktur przestrzennych oraz zabytkowych obiektów budowlanych funkcjonujących samoistnie lub tworzących historyczne zespoły budowlane.

Stan zachowania

Jak podaje Program opieki nad zabytkami miasta i gminy Dąbie (2008 r.) w bardzo dobrym stanie zachowania są 4 obiekty zabytkowe nie wpisane do rejestru zabytków, co stanowi zaledwie 1,44 % ogólnej liczby zabytków ewidencyjnych, z wyłączeniem historycznych układów urbanistycznego i ruralistycznych, natomiast dobry stan zachowania wykazuje 55 zabytkowych obiektów ewidencyjnych (19,86 %). Zaledwie 21,3 % ogólnego stanu ewidencyjnych zasobów zabytkowych gminy nie wymaga w ogóle lub wymaga nieznacznej interwencji konserwatorskiej. Z pozostałej liczby zabytków, ujętych w gminnej ewidencji, w stanie bardzo złym znajdują się 34 obiekty (12,27 %). Wymagają one w trybie pilnym podjęcia działań, z uwagi na fakt, iż ich istnienie jest zagrożone. Dostateczny stan zachowania posiadają 184 obiekty zabytkowe (66,43 %).

I.13.2.3. Krajobraz kulturowy

Krajobraz kulturowy to przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze (art. 3 pkt 14 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). W celu jego ochrony oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej w/w ustawa przewiduje ochronę poprzez wpis do rejestru zabytków cennych kulturowo struktur przestrzennych – układów urbanistycznych i ruralistycznych oraz krajobrazów kulturowych (art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. a i b).

W ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wprowadzono także nową formę ochrony – **park kulturowy** (art. 7 pkt 3). Zgodnie z zapisami art. 16 ust. 1 utworzenie parku następuje w drodze uchwały rady gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Ochrona krajobrazu kulturowego powinna być komplementarna dla form ochronnych krajobrazu przyrodniczego, wynikających ze stosownych przepisów o ochronie przyrody.

Na terenie miasta i gminy Dąbie znajdują się następujące obszary objęte ochroną prawną:

- Historczny układ urbanistyczny miasta Dąbia;
- Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – Pradolina Warszawsko-Berlińska (kod obszaru PLB100001);
- Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – Dolina Środkowej Warty (kod obszaru PLB300002);
- Rezerwat „Dąbskie Błota” – projektowany;
- Rezerwat „Dobrów” – projektowany;
- „Dolina Warty” – obszar projektowany do ochrony;
- Park krajobrazowy obejmujący las mieszany pomiędzy Dąbiem a Tarnówką – projektowany;
- Las chełmski obejmujący miejsce pamięci i pomnik ofiar hitlerowskiego obozu zagłady Kulmhof – obszar projektowany do ochrony.

I.13.2.4. Zabytki archeologiczne

Zabytki archeologiczne są częścią dziedzictwa kulturowego. Zabytek archeologiczny to zabytek nieruchomy, będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów lub zabytek ruchomy, będący tym wytworem (art. 3 pkt 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Na zasób zabytków archeologicznych składają się zarówno tzw. stanowiska archeologiczne (obiekty i warstwy zlokalizowane w terenie), jak i ruchome zabytki (przedmioty) z nich pochodzące.

Na obszarze gminy Dąbie znajduje się 12 stanowisk archeologicznych o czytelnej formie krajobrazowej.

Lp	Miejscowość	Okres	Oznaczenie stanowiska
1.	Chełmno	Cmentarzysko z okresu kultury przeworskiej (II–IV w.)	stanowisko archeologiczne nr 1, AZP 59–45/12
2.		Osada z okresu kultury łużyckiej (VII–VI w. p. n. e.), osada z okresu kultury przeworskiej (II–IV w.) i osada z okresu wczesnego średniowiecza (VIII–X w.)	stanowisko archeologiczne nr 4, AZP 59–45/9
3.		Ślad osadniczy z epoki kamienia (90 000–1900 p. n. e.), osada z okresu kultury łużyckiej (VII–VI w. p. n. e.), ślad osadniczy z okresu kultury przeworskiej (II–IV w.) i osada z okresu wczesnego średniowiecza (VIII–X w.)	stanowisko archeologiczne nr 5, AZP 59–45/8
4.		Osada z okresu kultury łużyckiej (VII–VI w. p. n. e.) i osada z okresu wczesnego średniowiecza (VIII–X w.)	stanowisko archeologiczne nr 6, AZP 59–45/7
5.		Osada z okresu wczesnego średniowiecza (VIII–X w.)	stanowisko archeologiczne nr 8, AZP 59–45/16
6.	Chruścin	Grodzisko pierścieniowate z okresu kultury łużyckiej (VII–VI w. p. n. e.)	stanowisko archeologiczne nr 1, AZP 59–45/1
7.		Osada z okresu kultury łużyckiej (VII–VI w. p. n. e.)	stanowisko archeologiczne nr 2, AZP 59–45/2
8.	Karszew–Krzewo Majątek	Cmentarzysko z okresu kultury łużyckiej (VII–VI w. p. n. e.) i osada z okresu nowożytnego (XVI–XVII w.)	stanowisko archeologiczne nr 16, AZP 59–46/92
9.	Lutomirów	Ślad osadniczy z okresu kultury łużyckiej (VII–VI w. p. n. e.), cmentarzysko z okresu kultury przeworskiej (II–IV w.) i osada z okresu nowożytnego (XVI–XVII w.)	stanowisko archeologiczne nr 5, AZP 59–44/11
10.	Rzuchów	Cmentarzysko z okresu kultury pomorskiej (VI–V w. p. n. e.) i osada z okresu nowożytności (XVI–XVII w.)	stanowisko archeologiczne nr 5, AZP 58–45/105
11.		Osada z okresu kultury łużyckiej/kultury pomorskiej (VII–VI w. p. n. e./VI–V w. p. n. e.) i osada z okresu nowożytności (XVI–XVII w.)	stanowisko archeologiczne nr 7, AZP 58–45/107
12.	Rzuchów–Kuligowiec	Osada z okresu kultury łużyckiej (VII–VI w. p. n. e.) i osada z okresu kultury przeworskiej (II–IV w.)	stanowisko archeologiczne nr 24, AZP 59–45/10

Źródło: Program opieki nad zabytkami miasta i gminy Dąbie (2008 r.)

Ponadto zaewidencjonowano 439 stanowisk archeologicznych, które składają się na 564 faktów osadniczych, w tym: grodzisk – 1, osad – 229, punktów osadniczych – 123, śladów osadniczych – 201, cmentarzysk płaskich – 6, cmentarzysk kurhanowych i pojedynczych kurhanów – 1 oraz innych nieokreślonych faktów osadniczych – 2.

Tabela 24 Zasoby archeologicznego dziedzictwa kulturowego z terenu miasta i gminy Dąbie – stan: styczeń 2008r.

Kategorie danych			Liczba ogólna	W tym w rejestrze zabytków
1.	**Stanowiska archeologiczne**		**439**	**–**
2.	**Kategorie faktów osadniczychw obrębie stanowisk archeologicznych**		**563**	**–**
	2.1.	grodziska	1	–
	2.2.	osady	229	–
	2.3.	punkty osadnicze	123	–
	2.4.	ślady osadnicze	201	–
	2.5.	cmentarzyska płaskie	6	–
	2.6.	cmentarzyska kurhanowei pojedyncze kurhany	1	–
	2.7.	inne (w tym nieokreślone)	2	–

Źródło: M. Dernoga, *Raport o stanie zabytków archeologicznych w województwie wielkopolskim*, „Wielkopolski Biuletyn Konserwatorski", t. 3, 2006, s. 7–28.

Stan zachowania

Jak podaje Program opieki nad zabytkami miasta i gminy Dąbie (2008 r.) najlepiej zachowane są stanowiska archeologiczne położone na nieużytkach, terenach niezabudowanych oraz terenach zalesionych. Ustalenie aktualnego stanu zachowania archeologicznego dziedzictwa kulturowego, w tym weryfikacja zasobów archeologicznych, wymagają powtórnego przeprowadzenia badań AZP na obszarach o najliczniejszych stanowiskach archeologicznych, a jednocześnie tam gdzie antropopresja jest największa.

I.13.2.5. Obiekty i obszary typowane do objęcia ochroną

Tabela 25 Obiekty i zespoły budynków typowane do wpisania do rejestru zabytków.

LP	Nazwa		Kategoria	Lokalizacja	Rok powstania	Dane dodatkowe
1.	Zespół kościoła parafialnego rzymskokatolickiego pw. Narodzenia NMP	brama z ogrodzeniem	budownictwo sakralne	Chełmno nad Nerem	ok. 1875 r.	murowano-metalowa
		dzwonnica			ok. 1875 r.	murowana
2.	Zespół cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	cmentarze	Chełmno nad Nerem	1. poł. XIX w.	
		brama z ogrodzeniem			1. poł. XIX w.	murowano-metalowa
3.	Zespół cmentarza wojennego niemieckiego z okresu I wojny światowej	cmentarz wojenny niemiecki z okresu I wojny światowej	cmentarze	Chełmno nad Nerem	1914 r.	
		brama z ogrodzeniem			1914 r.	murowane
		kaplica–mauzoleum			1914 r.	murowana
		tablica pamiątkowa			1914 r.	murowana
4.	Zespół kościoła parafialnego rzymskokatolickiego pw. Św. Mikołaja	kostnica, ob. salka parafialna, pl. Mickiewicza	budownictwo sakralne	Dąbie	1. poł. XIX w	murowana
5.	Kościół baptystów, ob. Dom ul. Łęczycka 41		budownictwo sakralne	Dąbie	ok. 1939 r.	murowany
6.	Zespół cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego ul. Kardynała Wyszyńskiego	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	cmentarze	Dąbie	1. poł. XIX w.	
		brama z ogrodzeniem			pocz. XX w	murowano-metalowa
		kaplica			k. XIX w	drewniana
7.	Zespół cmentarza ewangelickiego, ul. 11 Listopada	cmentarz ewangelicki	cmentarze	Dąbie	1. poł. XIX w	
		brama z ogrodzeniem			XIX/XX w	murowano-metalowa
8.	Dom ul. Kilińskiego nr 16		zabudowa mieszkalna	Dąbie	2. poł. XIX w	drewniany
9.	Dom nr 11		zabudowa mieszkalna	Grabina Wielka	ok. 1871 r	drewniany
10.	Zespół zagrody nr 24	d. leśniczówka, ob. dom	zabudowa mieszkalna	Ladorudz	ok. 1930 r	drewniana
		budynek gospodarczy			ok. 1930 r	drewniany
11.	Zespół dworski	spichlerz	zespoły pałacowe i dworskie	Lisice	2. poł. XIX w	murowany
12.	Dom nr 73		zabudowa mieszkalna	Rzuchów	1. ćw. XX w	drewniany
13.	Zespół zagrody nr 5/5 a	dom	zabudowa mieszkalna	Sobótka	ok. 1830 r	drewniany
		budynek gospodarczy [2]			1885 r	murowany

		stodoła			1935 r	murowana
14.	Zespół dworca kolejowego	dworzec kolejowy	budownictwo użyteczności publicznej	Wiesiołów	1932 r	murowany
		rampa			1932 r	murowana
		szalet			1932 r	murowany
		bud. mieszkalny pracowników kolei [1]			1932 r.	murowany
		budynek gospodarczy [1]			1932 r	murowany

Źródło: Program opieki nad zabytkami miasta i gminy Dąbie (2008 r.)

Tabela 26 Stanowiska archeologiczne typowane do wpisania do rejestru zabytków.

Lp	Miejscowość	Okres	Oznaczenie stanowiska
1.	Chełmno	Cmentarzysko z okresu kultury przeworskiej (II–IV w.)	stanowisko archeologiczne nr 1, AZP 59–45/12
2.	Chruścin	Grodzisko pierścieniowate z okresu kultury łużyckiej (VII–VI w. p. n. e.)	stanowisko archeologiczne nr 1, AZP 59–45/1
3.	Karszew–Krzewo Majątek	Cmentarzysko z okresu kultury łużyckiej (VII–VI w. p. n. e.) i osada z okresu nowożytnego (XVI–XVII w.)	stanowisko archeologiczne nr 16, AZP 59–46/92
4.	Lutomirów	Ślad osadniczy z okresu kultury łużyckiej (VII–VI w. p. n. e.), cmentarzysko z okresu kultury przeworskiej (II–IV w.) i osada z okresu nowożytnego (XVI–XVII w.)	stanowisko archeologiczne nr 5, AZP 59–44/11
5.	Rzuchów	Cmentarzysko z okresu kultury pomorskiej (VI–V w. p. n. e.) i osada z okresu nowożytności (XVI–XVII w.)	stanowisko archeologiczne nr 5, AZP 58–45/105

Źródło: Program opieki nad zabytkami miasta i gminy Dąbie (2008 r.)

Strefy ochrony stanowisk archeologicznych do wyznaczenia

Program opieki nad zabytkami miasta i gminy Dąbie (2008 r.) wskazuje strefy ochrony stanowisk archeologicznych.

W granicach wskazanych stref ochrony stanowisk archeologicznych jakiekolwiek prace ziemne winny wymagać uzgodnienia z organem ochrony zabytków, który określi warunki prowadzenia prac, w tym zakres koniecznych do przeprowadzenia badań archeologicznych.

Projektowany park kulturowy „Dolina Neru"

Program opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Dąbie (2008 r.) uznaje za zasadne utworzenie parku kulturowego „Dolina Neru", obejmującego tereny bezpośrednio powiązane z rzeką Ner, a także miejscowości usytuowane w sąsiedztwie tych terenów Rzuchów, Rzuchów–Kuligowiec, Chełmno, Sobótkę i Dąbie oraz obejmującego obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 – Pradolina Warszawsko-Berlińska i Dolina Środkowej Warty, projektowane rezerwaty „Dąbskie Błota" i „Dobrów", a nadto kompleks „Las Chełmski", na którego terenie zlokalizowane jest miejsce pochówku i pamięci ofiar hitlerowskiego obozu zagłady Kulmhof. W granicach projektowanego parku kulturowego znaleźć powinny się także posiadające własną formę krajobrazową stanowiska archeologiczne w Chełmnie, Chruścinie, Lutomirowie, Rzuchowie i Rzuchowie–Kuligowcu.

Utworzenie parku kulturowego odbywa się w drodze uchwały rady gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Dla parku kulturowego sporządza się plan ochrony.

Zgodnie z art. 16 ust. 6 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami dla terenów parków kulturowych sporządza się obowiązkowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

I.13.3. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE WÓD

Wszystkie znajdujące się na terenie miasta i gminy ujęcia wody, które dostarczają wodę pitną do wodociągów gminnych, mają wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej.

Decyzją Starosty Kolskiego na terenie miasta i gminy Dąbie znajdują się następujące strefy ochrony bezpośredniej:

- o promieniu R=10m licząc od obudowy każdej ze studni dla ujęcia składającego się z 2 studni przy ulicy Łęczyckiej w Dąbiu.
- o promieniu R=10m licząc od obudowy każdej ze studni dla ujęcia składającego się z 2 studni we wsi Krzewo
- o promieniu R=10m licząc od obudowy każdej ze studni dla ujęcia składającego się z 2 studni we wsi Chełmno Parcele
- o promieniu R=10m licząc od obudowy każdej ze studni dla ujęcia składającego się z 2 studni we wsi Augustynów

Postępowanie w obrębie stref ochrony bezpośredniej reguluje ustawa Prawo wodne.

I.14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

I.14.1. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

System transportowy ma znaczący wpływ na możliwości rozwoju gminy. Analiza i ocena stanu istniejącego pozwalają na określenie uwarunkowań wynikających z obecnego rozwoju tego systemu i jego funkcjonowania. Szczególnie istotne są wyposażenie techniczne układu drogowego oraz stopień spełnienia wymagań wynikających z funkcji pełnionych w obsłudze ruchu oraz zagospodarowania.

I.14.1.1. Układ uliczno-drogowy

Układ drogowy miasta i gminy Dąbie składa się ze 158,8 km dróg publicznych, w tym:

- 11,8 km drogi krajowej (autostrady),
- 20,0 km dróg wojewódzkich,
- 52,0 km dróg powiatowych,
- 75,0 km dróg gminnych.

Pod względem funkcjonalnym w układzie drogowym można wyróżnić drogi służące połączeniom ponadlokalnym, tzn. nie tylko potrzebom komunikacyjnym gminy, które zapewniają droga krajowa, wojewódzkie, część powiatowych oraz drogi o znaczeniu lokalnym, obsługujące miejscowe potrzeby komunikacyjne, do których zaliczają się pozostałe drogi powiatowe, drogi gminne oraz drogi wewnętrzne.

Miasto i gmina Dąbie znajduje się w zasięgu krajowego i regionalnego układu drogowego województwa wielkopolskiego. Drogi te wiążą województwo z krajowym oraz europejskim systemem drogowym oraz służą regionalnym potrzebom komunikacyjnym.

Przez teren gminy przechodzi autostrada A2, będąca obecnie fragmentem drogi krajowej nr 2 o przebiegu: granica państwa – Świecko – Nowy Tomyśl – Poznań – Konin – Warszawa – Siedlce – Terespol – granica państwa. Ponadto w sąsiedztwie gminy znajduje się droga krajowa nr 92, o przebiegu droga nr 2 (Nowy Tomyśl) – Pniewy – Poznań – Września – Słupca – Konin – Kutno – Łowicz), będąca tzw. „drogą alternatywną" dla autostrady A-2, która będzie drogą płatną. Obydwie drogi stanowią fragment transeuropejskiego powiązania drogowego wschód – zachód i są jednymi z najważniejszych dróg w kraju na tym kierunku. Droga nr 2 (autostrada A2) objęta jest *Umową europejską o głównych drogach ruchu międzynarodowego (AGR)* jako część drogi E30 (Berlin – Świecko – Poznań – Warszawa – Mińsk – Moskwa) oraz znajduje się w sieci dróg objętych *Umową europejską dotyczącą międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych* (*ADR*). Powiązania gminy z autostradą A2 zapewnia droga wojewódzka nr 473, posiadająca węzeł „Dąbie" z autostradą A2. Obecnie w węźle prowadzona jest budowa placu poboru opłat (PPO). Dojazd do drogi nr 92 możliwe są przy pomocy dróg wojewódzkich nr 263 i nr 473.

Przebiegające przez gminę drogi wojewódzkie oraz część dróg powiatowych zapewniają połączenia o znaczeniu regionalnym, połączenia pomiędzy siedzibami powiatów i gmin oraz z sąsiednim województwem łódzkim.

Z uwagi na położenie gminy względem głównych ośrodków miejskich, lokalizacje podstawowych dla gminy funkcji usługowych w Kole i Dąbiu oraz powiązania z nadrzędnym układem drogowym, najistotniejszymi drogami dla powiązań zewnętrznych gminy są:

- droga krajowa nr 2 (autostrada A2) obsługująca powiązania dalszego zasięgu, m.in. z Poznaniem, Łodzią i Warszawą,
- droga wojewódzka nr 263 o przebiegu Słupca – Ślesin – Sompolno – Kłodawa – Dąbie (ul. 11 Listopada do skrzyżowania z drogą 473), wyprowadzająca ruch z gminy w kierunku północno-wschodnim, w tym do Kłodawy i drogi nr 92,
- droga wojewódzka nr 473 o przebiegu Koło – Dąbie (ulice Kolska, Plac Mickiewicza, 1 Maja, Łęczycka, Piłsudskiego) – Uniejów – Szadek – Łask, zapewniająca powiązania z autostradą A2, drogą krajową nr 92, siedzibą powiatu w Kole, wyprowadzającą ruch z gminy w kierunku północno - zachodnim oraz południowym, łącząc ją z miejscowościami w województwie łódzkim.

W dalszej kolejności dla powiązań zewnętrznych, ale także i wewnętrznych gminy istotne są drogi powiatowe:

- nr 3402P o przebiegu Dąbie – Lisice (droga nr 473 – ul. Kościuszki – droga nr 263 – ul. Łęczycka – Kupinin – Karszew – Krzewo – Lisice - granica województwa), łącząca Dąbie z Grabowem i Łęczycą w województwie łódzkim,
- nr 3408P o przebiegu Głogowa – Chełmno (droga nr 3405P - Głogowa – Kocewia Duże - droga krajowa nr 2 – Rgielew - Wólka Czepowa – droga powiatowa nr 3401P – Staszkówek – Jasionówka,droga wojewódzka nr 263 – Pomarzany Fabryczne – Złota – Faustynów - Olszówka – Umień – droga powiatowa nr 3403P m- Chełmno – droga nr 473), łącząca zachodnią część gminy Dąbie z gminą Olszówka, drogami nr 263 i 92 oraz rejonem Kłodawy,
- nr 3416P o przebiegu Grabina Wielka – Lisice (droga nr 3408P - Grabina Wielka – Tarnówka – droga wojewódzka nr 263 - Zalesie – Rośle Duże – droga powiatowa 3402P - Lisice – granica województwa), zapewniająca połączenia wewnętrzne w północnej części gminy oraz z przyległymi terenami gminy Grabów w województwie łódzkim,

- nr 3417P o przebiegu droga powiatowa nr 3402P - Kupinin – Stare Krzewo - do granicy województwa, łącząca gminę Dąbie z gminą Grabów i Łęczycą w województwie łódzkim,
- nr 3420P o przebiegu droga wojewódzka nr 473 - Chełmno – Chruścin – Cichmiana - granica województwa, łącząca zachodnią część gminy z gminą Uniejów w województwie łódzkim,
- nr 3421P o przebiegu droga powiatowa nr 3420P - Chruścin – Augustynów do granicy województwa, łącząca zachodnią część gminy z gminą Uniejów w województwie łódzkim,
- nr 3439P w Roślach (od drogi nr 3416P do granicy województwa), łącząca północno-wschodnią część gminy Dąbie z gminą Grabów w województwie łódzkim,
- nr 3440P w Domaninie (od drogi nr 473 do granicy województwa), zapewniająca powiązania gminy Dąbie z gminą Świnice Warckie w województwie łódzkim,
- nr 3441P o przebiegu droga wojewódzka 263 – Domanin – granica województwa, stanowiąca dojazd do stacji kolejowej Dąbie nad Nerem,
- nr 3442P o przebiegu droga powiatowa nr 3416P - Grabina Wielka – Dąbie (ul. Cmentarna, ul. Wyszyńskiego), droga wojewódzka 473, łącząca północną część gminy z Dąbiem.

Poza w/w ulicami, drogami powiatowymi w Dąbiu są także ulice: Kilińskiego, 3 Maja, Plac Mickiewicza, Konopnickiej, Nadrzeczna, Narutowicza, Ogrodowa, Przemysłowa, Sienkiewicza, Asnyka, Żeromskiego, Łęczycka, Kościuszki, Wyszyńskiego.

Drogi wojewódzkie i powiatowe łączą funkcję obsługi ruchu w powiązaniach zewnętrznych i wewnętrznych z obsługą zagospodarowania, znajdującego się przy drodze. Zapewniają również ważne połączenia wewnętrzne gminy, służąc dojazdowi do poszczególnych wsi oraz łącząc je między sobą. Dodatkowo droga wojewódzka 473 podlega zapisom odnośnie przygotowania infrastruktury drogowej na potrzeby obronne państwa.

Drogi gminne służą bezpośredniej obsłudze zagospodarowania, wyprowadzają ruch na drogi wyższych kategorii i uzupełniają powiązania o lokalnym znaczeniu.

Dostęp do terenów położonych po obydwu stronach autostrady, poza terenami leśnymi i częścią terenów otwartych, zapewniają drogi obsługujące (serwisowe) prowadzone wzdłuż autostrady, znajdujące się w jej pasie drogowym, zgodnie z decyzją lokalizacyjną i zarządzane przez GDDKiA.

Część zagospodarowania gminy obsługiwana jest przez drogi niezaliczone do żadnej kategorii dróg publicznych. Są to drogi wewnętrzne na terenach mieszkaniowych, rolnych i leśnych.

Przebiegi istniejących dróg publicznych i kierunki powiązań zewnętrznych, przedstawiono na rysunku uwarunkowań.

Sieć dróg publicznych i wewnętrznych jest dobrze rozwinięta i dobrze udostępnia zagospodarowanie gminy, a także umożliwia wyprowadzenie ruchu na drogi wyższych kategorii i klas.

Drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (bitumicznej, betonowej, z kostki) stanowią 75 % długości dróg publicznych.

Droga krajowa i wszystkie drogi wojewódzkie posiadają nawierzchnie twarde ulepszone. Nawierzchnie twarde ulepszone posiada 96 % dróg powiatowych i 52 % dróg gminnych. Pozostałe odcinki dróg powiatowych utwardzone są żwirem, natomiast znaczna część dróg gminnych utwardzona jest tłuczniem i żwirem.

Wskaźniki gęstości dróg twardych wynoszą:

- w gminie 92 km/100 km^2 i 170 km/10 tys. mieszkańców

- w województwie wielkopolskim 88 km/100 km^2 i 77 km/10 tys. mieszkańców
- w kraju 83 km/100 km^2 i 62 km/10 tys. mieszkańców.

Przy średniej gęstości zaludnienia 54 osoby/km^2 w gminie, 120 osób/km^2 w województwie wielkopolskim i 125 osób/km^2 w Polsce, przy ok. 40 – 60 osób/km^2 w gminach wiejskich oznacza to dobrą dostępność do sieci dróg utwardzonych.

Drogi o nawierzchni twardej ulepszonej obsługują najważniejsze połączenia zewnętrzne i wewnętrzne gminy oraz rejony o największej koncentracji zabudowy. Drogi o nawierzchni nieulepszonej obsługują głównie tereny zabudowy jednorodzinnej i ekstensywnie zagospodarowane – rozproszonej zabudowy, rolne i leśne, w szczególności w północno-wschodniej i południowo-zachodniej częściach gminy.

Autostrada posiada dwie jezdnie, pobocza utwardzone i drogi obsługujące (serwisowe), drogi wojewódzkie posiadają jezdnie o szerokości ok. 6,0 m., drogi powiatowe 5,0 – 6,0 gminne 3,5 – 6,0 m.

Charakterystykę wyposażenia układu drogowego w nawierzchnie przedstawiono w tabeli „Długość i nawierzchnie poszczególnych kategorii dróg publicznych".

Tabela 27 Długość i nawierzchnie poszczególnych kategorii dróg publicznych.

L.p.	Drogi	Długość	Nawierzchnie	
			Bitumiczne, betonowe, kostka	Tłuczniowe, gruntowe
1	2	3	4	5
1	Krajowa (A2) *	11,8	11,8	-
2	Wojewódzkie	20,0	20,0	-
3	Powiatowe	52,0	49,8	2,2
4	Gminne	75,0	38,9	36,1
5	Ogółem	158,5	120,2	38,3

* bez dróg obsługujących

Drogi z nawierzchnią twardą ulepszoną przedstawiono na rysunku uwarunkowań.

Dane dotyczące obecnego poziomu ruchu przedstawiono w tabeli „Pomiary ruchu". Informacje pochodzą z Generalnego Pomiaru Ruchu przeprowadzonego w 2005r.[23] W tabeli przedstawiono również oszacowanie ruchu w 50-tej godzinie w roku, przyjmowanego jako miarodajny dla określania przepustowości dróg zamiejskich. W zależności od charakteru drogi, ruch ten waha się w granicach 8 - 14% SDR (Średniego Dobowego Ruchu). Z uwagi na brak danych dla autostrady A2 w tabeli przedstawiono wyniki pomiaru dla obecnej drogi nr 92, dawnej nr 2.

Tabela 28 Pomiary ruch w latach 2005 i 2010 na drogach krajowych i wojewódzkich.

L.p	Numer drogi	Odcinek	SDR 2005	Udział proc. pojazdów ciężarowych
1	2 (92)	Koło - Kłodawa	14.054	36
2	263	Kłodawa – Dąbie	1.953	10
3	473	Koło – Dąbie	5.433	15
4	473	Dąbie – gr. województwa	2.723	29
L.p	**Numer drogi**	**Odcinek**	**SDR 2010**	**Udział proc. pojazdów ciężarowych**
1	A2	Koło - Dąbie	17.978	39,7
2	263	granica miasta Kłodawa – Dąbie	2.587	3,5
3	473	Koło – Dąbie	6.102	4,6
4	473	Dąbie – gr. województwa	3.218	6,3

[23] Kolejny Generalny Pomiar Ruchu przeprowadzono w 2010r, jego wyniki powinny być opracowane w pierwszej połowie 2011r. W chwili opracowywania projektu zmiany Studium nie zostały one jeszcze opublikowane.

Największy ruch występuje na drodze nr 2, gdzie wielkość ruchu w 2005 roku zbliżała się do granicy przepustowości drogi jednoprzestrzennej z dwoma pasami ruchu - 2000 pojazdów/h. Duży ruch i znaczny udział pojazdów ciężarowych wpływał negatywnie na warunki ruchu i jego bezpieczeństwo na tej drodze. Obecnie znaczna część tego ruchu została przejęta przez autostradę A2, posiadającej jeszcze duże rezerwy przepustowości.

Ruch na drogach wojewódzkich jest znacznie mniejszy niż na drodze krajowej. Na drogach tych nie występują problemy z przepustowością. Jak wynika z danych Generalnego Pomiaru Ruchu w roku 2010 udział samochodów ciężarowych na tych drogach bardzo wyraźnie zmalał. Wynika to ze zmiany w rozkładzie ruchu, związanej z oddaniem do użytku autostrady oraz umiejscowienia węzła komunikacyjnego zarówno na terenie gminy Dąbie, jak i w rejonie Koła (co dodatkowo zmniejsza udział ewentualnego tranzytu z Koła w kierunku autostrady). Zwiększenie ruchu pojazdów można zaobserwować na drodze 263 i fragmencie drogi 473 przy węźle.

Kolejne zmiany w ilości pojazdów oraz ich strukturze, mogą wyniknąć po wprowadzeniu opłat za przejazd autostradą. W dalszej perspektywie krytycznym miejscem może okazać się skrzyżowanie dróg wojewódzkich w Dąbiu w terenie zabudowanym (już teraz wielu kierowców stosuje objazd ulicą Kościuszki – nieprzystosowaną do obsługi tranzytu drogą powiatową).

Dla dróg powiatowych i gminnych brak jest pomiarów ruchu. Poziom ruchu na ważniejszych drogach powiatowych jest zbliżony do wielkości ruchu na drogach wojewódzkich (np. wspomnianej powyżej ulicy Kościuszki). Na pozostałych drogach publicznych w gminie, ruch jest znacznie mniejszy.

Klasy dróg w stanie istniejącym przedstawiono na rysunku uwarunkowań. Przy klasyfikacji wykorzystano dane i informacje udostępnione przez zarządców dróg. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U.99.43.430). Przez klasę drogi rozumie się przyporządkowanie drodze odpowiednich parametrów technicznych, wynikających z jej cech funkcjonalnych. Zasadniczym problemem przy określaniu klas dróg istniejących jest niepełne dostosowanie parametrów technicznych dróg do funkcji przez nie pełnionych. Większy ruch i zakres obsługi ruchu ponadlokalnego, szczególnie międzyregionalnego, wymagają lepszych parametrów technicznych i ograniczenia obsługi zagospodarowania – dostępności do drogi.

W stanie istniejącym droga krajowa nr 2 posiada standard wymagany dla autostrady (A) i obsługuje wyłącznie ruch ponadlokalny – krajowy i regionalny.

Drogi wojewódzkie zaliczone są obecnie do klasy dróg głównych (G), drogi te obsługują ruch regionalny i lokalny. Odległości między skrzyżowaniami na odcinkach pozamiejskich w większości odpowiadają wymaganiom dla dróg klasy głównej. Drogi na terenach zabudowy posiadają chodniki, natomiast na obszarach poza zabudową wyposażone są w pobocza gruntowe. W przypadku drogi nr 473, niekorzystny jest jej przebieg w Dąbiu, który poprowadzony jest ulicami o zwartej obustronnej zabudowie w centrum miasta i trzy razy zmienia kierunek pod kątem zbliżonym do prostego. Stanowi to znaczną uciążliwość dla mieszkańców i użytkowników centrum miasta, zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu oraz utrudnia sprawny przejazd. Część użytkowników wybiera równoległą ulicę Kościuszki, będącą drogą powiatową o lepszych warunkach dla ruchu, wykorzystywaną m.in. przez komunikację autobusową. Należy zaznaczyć jednak, że konstrukcja drogi, stan techniczny urządzeń wodociągowych oraz zwarta zabudowa nie pozwalają na obciążenie ruchem drogowym o charakterze tranzytowym.

Drogi powiatowe z uwagi na ich obecne parametry techniczne i użytkowe oraz funkcje w sieci, mają klasę do dróg zbiorczych (Z) z wyjątkiem niektórych ulic w mieście, które sklasyfikowano jako drogi lokalne (L).

Odległości między skrzyżowaniami dróg zbiorczych i zakres obsługi zagospodarowania w większości odpowiadają wymaganiom dla tej klasy drogi. Dla części dróg konieczne jest poszerzenie jezdni do wymaganych 5,5 – 7,0 m. Drogi powiatowe nie posiadają chodników, poza odcinkami na terenach zabudowy oraz ścieżek rowerowych.

Drogi gminne posiadają klasy dróg lokalnych. Podstawowym problemem jest niedostateczne wyposażenie tych dróg w nawierzchnie twarde oraz zbyt małe szerokości jezdni i pasów drogowych, co utrudnia budowę jednocześnie jezdni i chodników.

I.14.1.2. Parkowanie pojazdów.

Na terenie gminy nie występują istotne problemy z parkowaniem pojazdów, poza najstarszą częścią Dąbia w rejonie Placu Mickiewicza.

I.14.1.3. Kolej

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 131 Chorzów Batory – Tczew (tzw. „Magistrala Węglowa"), jest to linia magistralna, dwutorowa, zelektryfikowana,

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2010r. w sprawie wykazu linii kolejowych o znaczeniu państwowym (Dz.U. z 2010 nr 164 poz. 1110), linia ta znajduje się w wykazie linii kolejowych, które ze względów gospodarczych, społecznych, obronnych lub ekologicznych mają znaczenie państwowe. Linia objęta jest *Umową europejską z 01.02.1991 r. o ważnych międzynarodowych linach transportu kombinowanego i obiektach towarzyszących* (AGTC), w której oznaczona jest CE65/2, co oznacza, że obsługiwać będzie przede wszystkim ruch towarowy, stanowiąc alternatywę i uzupełnienie w tym zakresie dla Centralnej Magistrali Kolejowej Gdańsk – Warszawa – Katowice – granica państwa.

Na terenie gminy, w miejscowości Kupinin znajduje się stacja „Dąbie nad Nerem", przystosowana do obsługi osób i ładunków. Na odcinku przechodzącym przez gminę, obecnie prowadzony jest tylko ruch pociągów towarowych. Z uwagi na przebieg i lokalizacje stacji, linia ta nie jest atrakcyjna ani istotna dla gminy dla przewozów pasażerskich.

I.14.1.4. Komunikacja publiczna

Obsługę zapewniają linie autobusowe. Głównym węzłem komunikacji autobusowej jest przystanek przy ulicy Kościuszki w Dąbiu, skąd w dniu powszednim, w ciągu doby odjeżdża blisko 30 autobusów. Najwięcej kursów prowadzonych jest drogami wojewódzkimi i częściowo powiatowymi w kierunku Koła, a także Kłodawy, Grabowa i Łodzi. Uzupełnieniem regularnej komunikacji autobusowej są kursy autobusów szkolnych, stanowiących często jedyne połączenie dla niektórych obszarów. Oferta przewozowa dostosowana jest do istniejącego zapotrzebowania.

Komunikacja autobusowa zapewnia zadawalające warunki obsługi dla terenów położonych wzdłuż dróg wojewódzkich i części dróg powiatowych. Część zabudowy znajduje się poza zasięgiem bezpośredniej obsługi komunikacją autobusową – przystanki znajdują się w odległości 1 – 3 km, dotyczy to w szczególności terenów, do których nie prowadzą drogi twarde.

I.14.1.5. Ruch pieszy i rowerowy

Na terenie miasta, na odcinkach zabudowanych drogi wyposażone są w chodniki dla pieszych. Większość dróg zamiejskich w gminie, w tym wojewódzkie i powiatowe nie posiadają wydzielonych chodników dla pieszych, które znajdują się jedynie na odcinkach z intensywną zabudową. Stanowi to poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa pieszych.

Na terenie miasta i gminy brak jest wydzielonych ścieżek rowerowych. Ruch rowerowy odbywa się na jezdniach dróg publicznych na zasadach ogólnych. Zagrożenie bezpieczeństwa dla rowerzystów będzie narastać w miarę wzrostu ruchu, szczególnie na drogach wojewódzkich.

W zachodniej części gminy znajduje się znakowany kolorem niebieskim Nadwarciański Szlak Rowerowy o przebiegu Międzychód – Poznań – zbiornik Jeziorsko. W rejonie Dąbia szlak prowadzi m.in. przez Koło, Grzegorzew, Przybyłów, Budy Przybyłowskie, Majdany, Rzuchów, Chełmno, Chruścin, Lekaszyn, Wilamów, Uniejów. We wsi Majdany od tego szlaku odchodzi szlak czerwony do pomnika b. Obozu Zagłady Chełmno w lesie Żuchowskim i dalej w kierunku wsi Ladorudzek i Koła.

I.14.1.6. Transport ładunków

W mieście i gminie brak jest znaczących źródeł i celów ruchu towarowego. Obiekty tego rodzaju znajdują się przy węźle autostrady oraz w Dąbiu i Chełmnie. Pozostałe obiekty wymagające dojazdu pojazdami ciężarowymi, to przede wszystkim duże gospodarstwa rolne, położone przy drogach wojewódzkich i powiatowych.

Tranzytowy ruch ciężarowy występuje głównie na drodze krajowej nr 2 (autostradzie A-2) oraz wojewódzkich nr 263 i 473.

Wobec położenia gminy przy węźle autostrady należy spodziewać się wzrostu tego rodzaju ruchu, zarówno tranzytowego, jak i docelowo-źródłowego, związanego z nowymi obiektami w gminie.

I.14.1.7. Uwarunkowania rozwoju komunikacji wynikające z uwarunkowań zewnętrznych, dotychczasowych ustaleń planistycznych, strategii, planów rozwoju oraz wniosków do Studium.

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (przyjęta przez Sejm 17 listopada 2000 r.) ustala m.in. przebieg przez województwo wielkopolskie transeuropejskiego korytarza transportowego nr II (Berlin – Warszawa – Mińsk – Moskwa – Niżnyj Nowogród), którego wypełnieniem w gminie Dąbie jest autostrada A2. Zgodnie z *Koncepcją d*ecydujące znaczenie dla rozwoju będą miały pasma, których osie wyznaczać będą autostrady i drogi ekspresowe, przede wszystkim o znaczeniu europejskim.

Dodatkowo na terenie państw Unii Europejskiej przebiegają korytarze TEN-T (*TransEuropean Network – Transport*), której zadaniem jest zwiększenie efektywności współdziałania w zakresie rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej, a tym samym efektywności funkcjonowania transportu intermodalnego. Sieć TEN-T obejmuje m.in. autostrady, drogi ekspresowe i linie kolejowe, w tym autostradę A2 (E30) i linię kolejową nr 131 (CE65/2) – stanowiącą odgałęzienie podstawowego przebiegu linii CE65 Gdynia – Warszawa – Zebrzydowice.

Głównym celem *Strategii rozwoju kraju 2007–2015* (przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006r.) jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski, przez co rozumie się m.in. możliwość korzystania z funkcjonalnej i łatwo dostępnej infrastruktury technicznej (w tym transportowej) i życie w czystym, zdrowym i sprzyjającym środowisku przyrodniczym. Wśród priorytetów określających działania, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie głównego celu, wymienia się poprawę infrastruktury technicznej. Dostępność i stan infrastruktury są istotnymi uwarunkowaniami przyspieszania rozwoju i podnoszenia konkurencyjności gospodarki.

W transporcie przewiduje się w szczególności budowę spójnej sieci autostrad i dróg ekspresowych, a także modernizację sieci dróg, w szczególności stanowiących połączenie z systemem transeuropejskich korytarzy transportowych TEN-T.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu w piśmie GDDKiA-O/PO.P-5.ep.031/59/10 z dnia 30.04.2010 r. prosi o uwzględnienie w *Studium* następujących uwag:

- przez gminę przebiega autostrada A2, administrowana przez GDDKiA Oddział w Poznaniu, w odniesieniu do tej drogi należy kierować się wymaganiami jak dla drogi klasy autostrady (A),
- pas drogowy autostrady A-2, objęty decyzją lokalizacyjną, nie może podlegać zmianie,
- przy lokalizowaniu obiektów budowlanych na terenach sąsiadujących z autostradą należy uwzględnić strefę uciążliwości drogi dla stałych użytkowników sąsiadujących obszarów, zagrożenie dla upraw, budowli oraz narażenie na degradację stałych komponentów środowiska naturalnego; zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunków jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, dopuszcza się wznoszenie budynków w zasięgu uciążliwości drogi, określonych w przepisach o ochronie i kształtowaniu środowiska pod warunkiem zastosowania przez inwestorów środków technicznych, zmniejszających uciążliwości do poziomu określonego w w.w. przepisach oraz w ustawie Prawo Ochrony Środowiska;
- odległości negatywnego oddziaływania związanego z ruchem drogowym, które należy uwzględnić w *Studium* podane są w „Raportach o oddziaływaniu na środowisko" oraz w ustawie o drogach publicznych; dla autostrady A-2 odległości te wynoszą:
    - min. 120 m dla jednokondygnacyjnych obiektów budowlanych z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
    - min. 150 m dla wielokondygnacyjnych obiektów budowlanych z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
    - min 50 m dla obiektów budowlanych nie przeznaczonych na pobyt ludzi,
- obsługa komunikacyjna terenów położonych przy autostradzie możliwa jest wyłącznie poprzez układ dróg obsługujących z włączeniem na istniejących węzłach drogowych,
- dla prowadzenia infrastruktury technicznej, niezwiązanej z funkcjonowaniem drogi, należy zarezerwować teren poza pasem drogowym autostrady,

PKP PLK SA Zakład Linii Kolejowych w Bydgoszczy w piśmie IZDB6-505-26/10 z dnia 7 maja 2010 r. informują, że należy uwzględnić ograniczenia zagospodarowania terenów usytuowanych w sąsiedztwie linii kolejowej nr 131, wynikające z przepisów:

- ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym:
    - usytuowanie budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywanie robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowych może mieć miejsce w odległości nie zakłócającej ich eksploatacji, działania urządzeń związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego, a także nie powodującej zagrożenia bezpieczeństwa ruchu kolejowego,
    - budowle i budynki mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego, z tym, że odległość ta od osi skrajnego toru nie może być mniejsza niż 20 m,
- ustawy Prawo Budowlane i związanych z nią rozporządzeń w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle kolejowe i ich usytuowanie, skrzyżowania linii kolejowych z drogami publicznymi, a także budynki i ich usytuowanie,
- rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych.

Ponadto PKP PLK SA informują, że w latach 2012-2014 planowana jest realizacja inwestycji p.n. „Rewitalizacja linii kolejowej 131 Chorzów Batory – Tczew na odcinku Inowrocław – Zduńska Wola", w ramach której będą realizowane roboty na stacji Dąbie nad Nerem.

Zgodnie z *Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego* (zmienionym uchwałą Nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r.) gmina Dąbie znajduje się w obszarze wzdłuż autostrady A2, która wyznaczać będzie jedno z potencjalnych najważniejszych pasm rozwoju w województwie.

Celem *Planu* jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Wśród celów szczegółowych znajduje się wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem.

Plan ustala klasyfikację połączeń komunikacyjnych, uwzględniającą ich znaczenie dla województwa i systemu transportowego.

Do sieci komunikacyjnej I stopnia, nawiązującej do korytarzy europejskich i ważnych powiązań o znaczeniu ponadregionalnym i zewnętrznych, zaliczono w szczególności autostradę A2 oraz magistralną linię kolejową nr 131.

Do sieci komunikacyjnej II stopnia, służącej powiązaniom regionalnym, ponadlokalnym i zewnętrznym, zaliczono m.in. drogi wojewódzkie nr 263 i 473.

Pozostała sieć połączeń nieklasyfikowanych zapewnia dostępność do sieci ponadlokalnej jednostkom osadniczym o znaczeniu lokalnym.

Główne działania w zakresie połączeń I i II stopnia będą koncentrować się na:

- przebudowie dróg krajowych i wojewódzkich pod kątem podniesienia ich standardu,
- poprawie warunków bezpieczeństwa dla ruchu pieszego i rowerowego,
- modernizacji linii kolejowych.

Polityka rozwoju ponadlokalnych systemów transportowych w zakresie dróg wojewódzkich polegać będzie na:

- podniesieniu standardów technicznych do poziomu europejskiego dróg i odcinków dróg ujętych w sieci I i II stopnia połączeń, umożliwiających ich wykorzystanie w transporcie międzynarodowym, m.in. dróg nr 263 i 473,
- realizacji skrzyżowań dwupoziomowych dróg wojewódzkich z liniami kolejowymi objętymi umowami międzynarodowymi, co dotyczyłoby obecnego jednopoziomowego skrzyżowania drogi nr 263 z linią kolejową nr 131 (CE65/2).

Plan nie przewiduje zmian przebiegów tych dróg wojewódzkich, ani budowy obwodnicy Dąbia, natomiast w załączniku nr 9 postuluje się dla nich klasy – dla drogi nr 263 (obecnie główna /G/) główną/główną ruchu przyspieszonego (G/GP) bez precyzowania odcinków, a dla drogi nr 473 bez zmian, t.j. główną (G). Przy czym z załączników graficznych należy wnosić, że modernizacja dotyczyć powinna nie tylko drogi nr 263, ale ciągu dróg 473 i 263 na odcinku węzeł Dąbie – Kłodawa – Słupca, w szczególności jako ważnego dla wschodniej części powiatu kolskiego dojazdu do autostrady i jej połączenia z „drogą alternatywną" nr 92.

Plan nie odnosi się do kwestii modernizacji linii kolejowej nr 131, wskazując jednocześnie, że kolej w województwie musi stać się równoważnym i konkurencyjnym środkiem transportu drogowego, zarówno dla przewozów towarowych, jak i pasażerskich.

Plan ustala przebieg europejskich, krajowych i regionalnych dróg rowerowych, z których przez gminę Dąbie przebiega Nadwarciański Szlak Rowerowy Międzychód – Poznań – Jeziorsko o znaczeniu regionalnym. Rozbudowa systemu dróg rowerowych o nowe połączenia, pozostaje zgodna z *Planem*.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 19.12.2005 r. jako cel generalny rozwoju województwa ustala poprawę jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej, skutkującą wzrostem poziomu życia mieszkańców. Jednym z celów operacyjnych jest wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem. Cel ten będzie realizowany przez inwestycje transportowe, promocję komunikacji zbiorowej i wzrost bezpieczeństwa komunikacyjnego.

Departament Infrastruktury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w piśmie DI IV 201-7323/381/10 z dnia 29 kwietnia 2010 r. informuje o następujących ponadlokalnych celach publicznych z dziedziny transportu, występujących w zapisach *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego*, związanych z terenem gminy Dąbie:

- autostrada A2 z węzłem „Dąbie",
- drogi wojewódzkie nr 473 i 263, którym planuje się zapewnienie klasy drogi głównej (G),
- linia kolejowa systemu AGC (o planowanej prędkości 160 i 250 km/h) oraz (planowana) trasa szybkiej kolei relacji Berlin – Poznań – Warszawa (której przebieg zostanie ustalony w studium opracowywanym obecnie przez Ministerstwo Infrastruktury).

Zgodnie z pismem w *Studium* należy dążyć do: zapewnienia sprawnego transportu publicznego oraz wprowadzania ułatwień w ruchu pieszym i rowerowym, a także optymalizacji sieci ulic (realizacji nowych ulic, segregacji ruchu). Należy także uwzględnić postulaty koncentracji zainwestowania w obrębie jednostek osadniczych położonych przy drogach krajowych i wojewódzkich i – w miarę możliwości – nie obudowywania ich.

Powyższe wnioski nie są w pełni spójne z ustaleniami *Planu* w zakresie klas dróg wojewódzkich, a w odniesieniu do linii kolejowych, także ustaleń rangi krajowej. W szczególności zgodnie z uchwałą nr 276/2008 Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie przyjęcia strategii ponadregionalnej - *Programu budowy i uruchomienia przewozów kolejami dużych prędkości w Polsce*, planowane jest wybudowanie nowej linii kolejowej w układzie tzw. „Y", łączącej Warszawę, Łódź, Poznań i Wrocław. Najbardziej efektywne rozwiązanie układu tras Kolei Dużych Prędkości (KDP) uzyskano przyjmując wspólny przebieg tras Warszawa – Poznań i Warszawa – Wrocław na możliwie najdłuższym odcinku, z rozgałęzieniem linii w rejonie Kalisza. Oznacza to, że z dalszych rozważań wykluczono m.in. rozpatrywany wcześniej wariant przebiegu KDP na znacznym odcinku nawiązujący do korytarza autostrady A2, m.in. w rejonie Dąbia. Przebieg linii określi studium wykonalności KDP. Przewiduje się, że cała inwestycja powinna zostać zakończona do 2020 roku.

Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu w piśmie WZDW.32.73231/12/10 z dnia 30.04.2010 r. informuje, że w odniesieniu do obszarów położonych przy drogach wojewódzkich nr 263 i 473, w *Studium* należy uwzględnić następujące uwagi:

- dla istniejącego przebiegu dróg wojewódzkich należy utrzymać istniejące granice pasa drogowego oraz przyjmować parametry techniczne właściwe dla dróg klasy głównej (G),
- regulacja granic pasa drogowego będzie następowała zgodnie z potrzebami rozbudowy dróg,
- obiekty budowlane przeznaczone na pobyt ludzi należy lokalizować poza zasięgiem uciążliwości dróg, określonej w przepisach o ochronie i kształtowaniu środowiska lub w ich zasięgu, pod warunkiem zastosowania przez inwestorów środków technicznych zmniejszających uciążliwości do poziomu określonego w tych przepisach, Polskich Normach, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska oraz rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;

nieuwzględnienie powyższych wymogów nie może powodować roszczeń do zarządcy drogi z tytułu uciążliwości tych dróg,

- pozostawić poza obszarem zabudowanym teren wolny od zabudowy kubaturowej wzdłuż dróg wojewódzkich w odległości co najmniej 20 m, licząc od zewnętrznej krawędzi jezdni, przyjmując docelowa szerokość jezdni równą 7,0 m; obiekty budowlane nie przeznaczone na pobyt ludzi należy lokalizować przy drogach wojewódzkich w odległościach zgodnych z art. 42 i 43 ustawy o drogach publicznych,
- dostępność do dróg wojewódzkich należy zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi, połączonymi z tymi drogami poprzez drogi niższej kategorii lub przez istniejące zjazdy; bezpośrednie połączenie z drogami wojewódzkimi powinno uwzględniać bezpieczeństwo ruchu na tych drogach, np. budowa lewoskrętów, zmiana lokalizacji zjazdów przy równoczesnej likwidacji zjazdów istniejących, budowa dróg wewnętrznych itp.
- nie wyraża się zgody na lokalizację parkingów w pasie drogowym dróg wojewódzkich,
- podziały geodezyjne działek winny spełniać w.w. warunki i nie generować dodatkowych zjazdów na drogi wojewódzkie,
- ustalić linie rozgraniczające wzdłuż dróg wojewódzkich poza ich pasem drogowym na prowadzenie infrastruktury technicznej nie związanej z funkcjonowaniem dróg; dopuszcza się lokalizacje infrastruktury technicznej w istniejącym pasie drogowym celem przejścia poprzecznego lub celem wykonania przyłącza do istniejących urządzeń.

Wieloletnie Programy Inwestycyjne na lata 2010 – 2012, stanowiące załącznik nr 12 do Uchwały Nr XLVI/688/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r. w sprawie budżetu województwa na rok 2010, nie przewidują wydatków na drogi wojewódzkie, przebiegające przez miasto i gminę Dąbie.

Strategia Rozwoju Powiatu Kolskiego do 2015 roku, przyjęta uchwałą nr XXIX/127/2001 Rady Powiatu Kolskiego z dnia 30 stycznia 2001 r., jako cel strategiczny przyjmuje zrównoważony rozwój powiatu, natomiast wśród celów operacyjnych znajdują się m.in. rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i dróg powiatowych.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Kolskiego na lata 2004 – 2006, z przedłużonym okresem programowania do 2013 roku, przyjęty uchwałą nr XXVIII/136/2004 Rady powiatu Kolskiego z dnia 30 grudnia 2004 r., zmieniony uchwałą nr XLVI/227/2006 z dnia 28 maja 2006 r. wśród celów rozwoju wyróżnia rozwój i modernizacje infrastruktury drogowej.

Podobne cele znajdują się również we wstępnym projekcie *Planu Rozwoju Lokalnego dla Powiatu Kolskiego na lata 2007 – 2013.*

Wieloletnie Programy Inwestycyjne na lata 2010 – 2011, stanowiące załącznik nr 10 do uchwały Nr XLVIII/225/2009 Rady Powiatu Kolskiego z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie budżetu na 2010 r. nie przewidują wydatków na drogi powiatowe w mieście i gminie Dąbie.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Dąbie, przyjęta uchwałą Nr XXVII/154/2001 Rady Miejskiej w Dąbiu w dniu 28 grudnia 2001 r., jako cel nadrzędny wskazuje zrównoważony rozwój gminy, wśród celów szczegółowych wymienia rozbudowę infrastruktury technicznej, w tym modernizację dróg gminnych.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Dąbie na lata 2004 – 2006 oraz 2007 – 2013 przyjęty uchwałą Nr XIX/126/2004 Rady Miejskiej w Dąbiu z dnia 29.10.2004 r. , wymienia zadania na lata 2007 – 2013 służące poprawie warunków zamieszkania w gminie, w tym przebudowę 42 odcinków dróg gminnych, polegającą głównie na budowie nawierzchni bitumicznych.

Wieloletnie Programy Inwestycyjne na lata 2010 – 2012, stanowiące załącznik nr 7 do uchwały Nr XXXIV/245/2010 Rady Miejskiej w Dąbiu z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie budżetu na 2010 r. przewidują m.in. wydatki na przebudowę drogi gminnej w Majdanach oraz budowę chodnika wzdłuż drogi nr 473 z Dąbia do Domanina. Ponadto w 2010 r. ustalono wydatki na przebudowę dróg gminnych Rzuchów – Ladorudz i Karszew – Krzewo.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbie, przyjęte uchwałą nr XIII/68/99 Rady Miejskiej w Dąbiu z dnia 20 grudnia 1999 r. w kierunkach rozwoju ustala m.in.:

- koncentrację nowej zabudowy w mieście oraz przy drodze wojewódzkiej nr 473 wokół węzła autostrady A2,
- przebieg autostrady A2, wraz z węzłem, miejscami obsługi podróżnych i strefami ograniczonego zagospodarowania dla terenów wzdłuż niej położonych,
- modernizację dróg wojewódzkich, związaną z budową autostrady.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Dąbie, z wyłączeniem działki zabudowanej nr 1272 przy ulicy Nadrzecznej, przyjęty uchwałą nr XVI/110/2004 Rady Miejskiej w Dąbiu z dnia 12 maja 2004 r. ustala m.in. przebiegi dróg i ulic oraz ich klasy, w tym ustala docelową zmianę przebiegu drogi wojewódzkiej, poprzez jej przełożenie na ulicę Kościuszki (obecnie droga powiatowa klasy zbiorczej /Z/), wraz ze zmianą klasy tej ulicy na drogę główną (G), przedłużeniem jej ulicy do ulicy Łęczyckiej oraz wynikającymi z tego zmianą przebiegu fragmentu drogi powiatowej nr 3402P i zmianą klasy ulic, którymi obecnie przebiega droga wojewódzka na zbiorcze (Z). Powyższa zmiana pozwoli na usprawnienie ruchu w mieście, szczególnie tranzytowego i zmniejszenie jego uciążliwości dla zwartej zabudowy mieszkaniowej.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dąbie, przyjęty uchwałą nr XVI/111/2004 Rady Miejskiej w Dąbiu z dnia 12 maja 2004 r. ustala m.in. przebiegi dróg i ulic oraz ich klasy, w tym powyższą docelową zmianę przebiegu drogi wojewódzkiej 243 i powiatowej 3402P.

I.14.1.8. Ocena funkcjonowania i możliwości rozwoju systemu transportowego gminy.

Do podstawowych problemów funkcjonowania systemu transportowego gminy należą:

- nie w pełni zhierarchizowany układ drogowy – drogi wojewódzkie o dużym udziale ruchu tranzytowego, których podstawową funkcją, wynikającą z położenia w sieci powinno być prowadzenie ruchu ponadlokalnego, obsługują jednocześnie przyległą zabudowę, powoduje to niejednorodność ruchu pod względem struktury rodzajowej pojazdów i prędkości,
- przebieg dróg wojewódzkich przez obszar zabudowy miasta, szczególnie niekorzystny dla sprawności ruchu, bezpieczeństwa i warunków środowiskowych, jest skomplikowany przebieg ważnej drogi wojewódzkiej nr 473 przez centrum miasta o zwartej zabudowie i koncentracji różnych funkcji o istotnym znaczeniu dla gminy,
- zagrożenie bezpieczeństwa ruchu, wynikające z dużej dostępności do dróg wyższych klas (poza drogą krajową) i konfliktów będących skutkiem wspólnego wykorzystywania jezdni przez wszystkich użytkowników, a w szczególności „niechronionych uczestników ruchu" (pieszych i rowerzystów), zmuszonych do korzystania z jezdni ze względu na brak chodników i ścieżek rowerowych,

- trudności w poprawie parametrów technicznych i użytkowych dróg wojewódzkich na terenach zabudowy, w zakresie ograniczenia dostępności do drogi i obsługi przyległego zagospodarowania z uwagi na ograniczoną szerokość pasa drogowego (brak możliwości poszerzenia jezdni, budowy jezdni serwisowych /zbiorczych/ lub dodatkowych pasów ruchu dla obsługi zagospodarowania bez poszerzenia istniejących pasów drogowych) oraz zwiększenia odległości pomiędzy skrzyżowaniami, poprzez ograniczenie ich liczby, ponieważ spowodowałoby to znaczne utrudnienia w dostępie do zagospodarowania lub wręcz uniemożliwiło z uwagi na brak dróg alternatywnych,
- braki w wyposażeniu w nawierzchnie twarde ulepszone dużej części dróg gminnych,
- parametry techniczne części dróg wojewódzkich i powiatowych nie odpowiadające wymaganiom określonym dla poszczególnych klas dróg publicznych w zakresie szerokości jezdni, pasa drogowego i dostępności do drogi,
- trudny dostęp do komunikacji autobusowej poza jej głównymi trasami przebiegającymi drogami wojewódzkimi i częścią powiatowych.

Uwarunkowaniami sprzyjającymi rozwojowi gminy są:

- korzystne położenie gminy pod względem komunikacyjnym,
- lokalizacja węzła autostrady A-2 w gminie,
- istniejący i planowany korzystny przestrzennie układ powiązań drogowych z nadrzędną siecią drogową oraz gminami sąsiednimi – dobra dostępność komunikacyjna gminy,
- dobrze rozwinięta sieć dróg, zapewniająca powiązania zewnętrzne i wewnętrzne oraz dojazd do zagospodarowania - dobra dostępność komunikacyjna poszczególnych terenów w gminie,
- gęstość sieci drogowej odpowiednia do struktury osadniczej,
- wysoki udział dróg o nawierzchni twardej, wśród dróg o podstawowym znaczeniu dla gminy,
- deklarowane w polityce państwa oraz w strategii i planie zagospodarowania województwa realizacja polityki transportowej opartej na zasadach rozwoju, w tym poprawa stanu dróg i funkcjonowania komunikacji zbiorowej i wsparcie dla działań lokalnych w tym zakresie,
- możliwość uzyskania środków na rozwój infrastruktury z funduszy Unii Europejskiej,
- możliwości przestrzenne rozbudowy dróg oraz chodników i ścieżek rowerowych na terenach otwartych – poza terenami zwartej zabudowy.

Zagrożeniami dla rozwoju mogą być:

- nadmierny wzrost ruchu drogowego, za którym nie będzie nadążała rozbudowa układu drogowego,
- rozpraszanie zabudowy, powodujące wzrost zapotrzebowania na transport,
- brak decyzji właściwych zarządców dróg w sprawie zmiany przebiegu drogi wojewódzkiej i przedłużenia ulicy Kościuszki do ulicy Łęczyckiej,
- brak sprawnego wdrażania polityki transportowej państwa oraz województwa,
- opóźnienia w rozbudowie i modernizacji układu drogowego,
- wstrzymywanie inwestycji drogowych,
- stałe pogarszanie się jakości obsługi komunikacją publiczną, szczególnie dostępności do niej,
- niedostatek środków finansowych na rozwój i utrzymanie sieci drogowej oraz komunikacji publicznej, w tym na wkład własny, konieczny do uzyskania wsparcia ze środków Unii Europejskiej,
- konflikty społeczne i ekologiczne, ujawniające się przy modernizacji i rozbudowie układu drogowego.

I.14.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

I.14.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Działalność w zakresie zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Dąbie prowadzi Zakład Usług Wodnych Spółka z o.o. w Koninie Oddział Terenowy (OT) Koło. Miasto i wszystkie miejscowości gminy Dąbie są zwodociągowanie . Na całym obszarze obsługi występują pojedyncze siedliska nie podłączone do wodociągu.

System zaopatrzenia w wodę gminy Dąbie oparty jest na:

- zakupie wody pitnej z ujęcia wody w Chwalborzycach w sąsiedniej gminie Świnice Warckie - w ilości ok. 7 500 m^3/rok dla wsi Domanin i Cichmiana Górna;
- czterech własnych (zlokalizowanych na obszarze miasta i gminy Dąbie) ujęciach wód podziemnych (w Dąbiu, Chełmnie Parcele, Krzewie i Augustynowie) eksploatowanych przez Zakład Usług Wodnych Spółka z o.o. w Koninie OT Koło.

Woda pitna ze wszystkich opisanych powyżej źródeł zaopatrzenia jest systematycznie badana, zgodnie z częstotliwością ustaloną przez PSSE Koło.

Na obszarze gminy Dąbie zlokalizowane są:

1) ujęcie (2 studnie) i stacja uzdatniania wody na działkach o nr. ew. 254/1, 253/3 **w Dąbiu** (pow. 0,5222 ha) przy ul. Łęczyckiej, ujmujące wodę z poziomu kredy w ilości 128 173 m3/rok;

Zgodnie z decyzją OŚ.6223-33/00 Starosty Kolskiego z dnia 09. 01. 2001 roku, pobór wód podziemnych z ujęcia wód ze studni: nr 2 (zasadnicze źródło wody), nr 1 (awaryjne źródło wody) pracujące na przemian:

Q max h = 48,0 m3/h;

Q sr. h = 36,0 m3/h;

Q śr. dob = 740,0 m3/dobę;

Q max roczne = 350 400 m3/rok;

Ujęcie i urządzenia wodne stacji wodociągowej **w Dąbiu** zaopatrują w wodę miasto Dąbie oraz kilka zabudowań we wsi Sobótka.

Decyzja ważna jest do 31. 12. 2010 roku.

2) ujęcie (2 studnie) i stacja uzdatniania wody na działce o nr. ew. 65/1 **w Krzewie** (pow. 0,68 ha) ujmujące wodę z poziomu kredy – wydajność 72 073 m3/rok;

Zgodnie z decyzją OŚ.6223-39/01 Starosty Kolskiego z dnia 28. 09. 2001 roku, pobór wód podziemnych z ujęcia wód ze studni: nr 1 (zasadnicze źródło wody), nr 2 (awaryjne źródło wody) pracujące na przemian:

Q max dob = 1 770,0 m3/dobę;

Q śr. dob = 1 326,1 m3/dobę;

Q max h = 165,0 m3/h;

Q śr. roczne = 484 026,5 m3/rok;

Ujęcie i urządzenia wodne stacji wodociągowej **w Krzewie** zaopatrują w wodę wsie: Krzewo, Kupinin, Rośle, Lisice, Wiesiołów, Zalesie, Tarnówka i Tarnówka Wiesiołowska.

Decyzja ważna jest do 30. 09. 2011 roku.

3) ujęcie (2 studnie) i stacja uzdatniania wody na działce o nr. ew. 64/4 **w Chełmnie Parcele** (pow. 0,35 ha) ujmujące wodę z poziomu kredy – wydajność 60 312m3/rok;

Zgodnie z decyzją OŚ.II.6210/315/98 Wojewody Konińskiego z dnia 01. 10. 1998 roku, pobór wód podziemnych z ujęcia wód w ilości:

Q max h = 110,0 m3/h.

Ujęcie i urządzenia wodne stacji wodociągowej **w Chełmnie Parcele** zaopatrują w wodę wsie: Chełmno, Rzuchów, Majdany, Grabina, Sobótka, Ladorudz, Chełmno Parcele.

Decyzja ważna jest do 31. 12. 2010 roku.

4) ujęcie (2 studnie) i stacja uzdatniania wody na działce o nr. ew. 626/2 i 622/2 **w Augustynowie** ujmujące wodę z poziomu kredy – wydajność 27 268 m3/rok;

Zgodnie z decyzją OŚ.6210a/15/93 Wojewody Konińskiego z dnia 14. 09. 1993 roku, pobór wód podziemnych z ujęcia wód w ilości:

Q max h = 55,0 m3/h;

Q max dob = 594,7 m3/dobę;

Q śr. dob = 444,0 m3/dobę.

Ujęcie i urządzenia wodne stacji wodociągowej **w Augustynowie** zaopatrują w wodę wsie: Augustynów , Lutomirów, Cichmiana, Gaj, Baranowiec, Chruścin, Krzykosy.

Decyzja ważna jest do 31. 12. 2010 roku.

W wymienionych powyżej decyzjach ustanowiono strefy ochrony bezpośredniej w promieniu 10 m od studni. Nie ustanowiono stref ochronnych pośredniej ww. ujęć wody.

Rezerwa na obszarze obsługi (dotyczy celów socjalno – bytowych tj. odbiorców indywidualnych):

- SUW Dąbie – 15% (brak retencji)
- SUW Krzewo – 30%
- SUW Chełmno – 15% (brak retencji)
- SUW Augustynów – 10% (brak retencji)

Łączna długość rozdzielczej sieci wodociągowej wynosi 152,7 km, z czego 11,7 na obszarze miasta i 141,0 km na obszarze gminy. Długość przyłączy wynosi, zaś: 8,8, km na obszarze miasta i 51,5 km na obszarze gminy.

Wskaźnik zwodociągowania gminy (ilość mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej do ogólnej liczby ludności) wynosi 99%, przy czym na obszarze miasta ilość odbiorców wynosi 533 szt., zaś na obszarze gminy 1 177 sztuk.

Sieci wodociągowe ujęć: „Krzewo" i „Chełmno" są ze sobą połączone. Jednak to połączenie nie gwarantuje możliwości zasilania jednej sieci w oparciu o ujęcie z drugiej, np. w przypadku awarii, ze względu na dużą rozległość sieci. Miasto Dąbie ma oddzielną sieć pomimo, że sąsiaduje od strony zachodu z siecią ujęcia w Chełmnie Parcele a od wschodu z siecią ujęcia Krzewo. Podobnie całkowicie odrębną jest sieć ujęcia Agustynów. Aktualnie opracowywane są projekty na połączenia wodociągów Dąbie i Krzewo.

Sieć wodociągowa pozostaje w dobrym stanie technicznym.

I.14.2.2. Oczyszczanie i odprowadzanie ścieków

Kanalizacja sanitarna

Zorganizowane systemy oczyszczania i odprowadzania ścieków znajdują się jedynie na terenie miasta Dąbie. Na terenie gminy funkcjonują indywidualne rozwiązania oparte o przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków lub zbiorniki bezodpływowe.

Aglomeracja Dąbie, ustanowiona i zatwierdzona w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych przez Ministerstwo Środowiska i Wojewodę Wielkopolskiego, posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków typu ZBW-BOS-BG-400 zlokalizowaną na działce 1243/3 w Dąbiu, do której odprowadzane są ścieki z obszaru miasta.

RLM aglomeracji zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym aglomeracje wynosi 2 400, przy rzeczywistej liczbie Mk w aglomeracji (stan na 31.12.2006 r.) wynoszącej 2176.

Łączna długość sieci kanalizacyjnej w aglomeracji wynosi 10,8 km, przy czym % Mk rzeczywistych korzystających z sieci kanalizacyjnej wynosi 82,7 [km]. RLM korzystających z sieci kanalizacyjnej wynosi 2024 (stan na 31.12.2006 r.).

przepustowość istniejącej oczyszczalni:

Q śr..dob. = 400 [m3/d]

Q max..godz. = 41,67 [m3/d]

Q śr..dob. = 500 [m3/d]

Q śr..rocz. = 146 000,0 [m3/d]

wydajność istniejącej oczyszczalni 667 [RLM]

planowana[24] wydajność oczyszczalni 5000 [RLM]

Surowe ścieki doprowadzane są do oczyszczalni grawitacyjnie systemem kanalizacji sanitarnej. Na oczyszczalni znajduje się punkt zlewny ścieków. Aktualnie (dane na czerwiec 2010 roku) oczyszczalnia wykorzystywana jest w 60 % mocy przerobowej.

Oczyszczone wody odprowadzane są do rzeki Ner w km 12+710, natomiast osady wywożone na składowisko odpadów.

Pozwolenie wodno – prawne na szczególne korzystanie z wód w zakresie wprowadzania oczyszczonych ścieków komunalnych do rzeki Ner z mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w mieście Dąbie obowiązuje do 22. 08. 2015 roku.

Aglomeracja Dąbie jest wskazywana w dokumencie „Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych 2009 - AKPOŚK 200925" jako aglomeracja priorytetowa dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego (wymieniona w załączniku nr 1 do tego opracowania). W związku z powyższym zaliczana jest do grupy o finansowaniu w pierwszej kolejności (są to aglomeracje w których ograniczono zasięg sieci kanalizacyjnej, tak aby nie uwzględniał kanalizowania terenów o zabudowie rozproszonej, peryferyjnych, ograniczono plany w zakresie kanalizacji w danej aglomeracji, tak aby wskaźnik długości sieci był zachowany w każdym przypadku (nie mniejszy niż 120 Mk/km nowobudowanej sieci), ograniczono nakłady na sieci kanalizacyjne).

Zakres prowadzonej inwestycji ujętej w załącznikach jest uszczegóławiany i oparty na dokumentacji projektowej w momencie aplikowania o dofinansowanie przedsięwzięcia. Ponadto w każdym przypadku zasadność przyznania środków finansowych powinna być poparta odpowiednim przygotowaniem inwestycji pod kątem efektywności środowiskowej i ekonomicznej.

Sieć kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalnia ścieków w Dąbiu są administrowane przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (ul. Przemysłowa 1 w Dąbiu).

Ponadto Urząd Gminy szacuje, że na jej terenie zlokalizowanych jest ok. 1000 zbiorników zamkniętych (szamb). Ich szczelność jest często niezadowalająca ze względu na wymogi ochrony środowiska.

Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i budowa oczyszczalni przyzagrodowych jest jednym z pilniejszych zadań do rozwiązania przez gminę.

---

[24] Zgodnie z opracowaniem: „Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych 2009 - AKPOŚK 2009", 2010 r.

[25] KPOŚK jest Programem strategicznym i planistycznym, w którym szacuje się potrzeby w zakresie uregulowania gospodarki wodno-ściekowej na podstawie informacji przekazywanych przez samorządy.

Kanalizacja deszczowa

Na terenie gminy obecnie znajduje się około 4,5 km sieci deszczowych (z rur betonowych) o średnicach 300-400 mm. Kanalizacja deszczowa występuje jedynie na terenie miasta, a kanały deszczowe wykonane w latach 1935-50. Jej stan techniczny jest bardzo zły – wiele odcinków nie ma przepustowości. System nie zwiera sprawnych kanałów burzowych. Wody opadowe nie podlegają oczyszczaniu i są zrzucane do Neru.

Na terenie gminy występują jedynie sieci drenarskie.

Wody opadowe z terenów nieobjętych kanalizacją deszczową trafiają do cieków, gruntu lub do kanalizacji sanitarnej. W tym ostatnim przypadku powodują one duże przeciążenie sieci w czasie i po intensywnych opadach deszczu.

Sieć kanalizacji deszczowej jest administrowana przez Gminę Dąbie.

I.14.3. GOSPODARKA ODPADAMI

W miejscowości Sobótka znajduje się nieczynne (eksploatowane do 2005 roku), zrekultywowane (zgodnie z decyzją starosty Kolskiego nr OŚ. 7649-72/04/05 z dnia 31.03.2005 r.) składowisko odpadów o ogólnej powierzchni 2,12 ha.

Na terenie gminy nie ma instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów z sektora gospodarczego (składowisk odpadów z sektora gospodarczego, „mogilników", spalarni odpadów medycznych…). Zbiórką odpadów komunalnych zajmują się koncesjonowane firmy.

Głównym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest ich składowanie (w 2008 r. była to ilość- 832,08 Mg - na składowiska: Maciejewo, Konin i Kleczew).

Odzysk odpadów komunalnych jest prowadzony na niewielką skalę i dotyczy głównie surowców wtórnych.

Na obszarze gminy funkcjonuje system segregacji odpadów u źródła. Wystawione w poszczególnych miejscowościach pojemniki są przystosowane do odbioru czterech frakcji odpadów: szkła białego, szkła kolorowego, makulatury oraz opakowań z tworzyw sztucznych typu PET.

Do gromadzenia odpadów komunalnych stosowane są pojemniki w miejscach publicznych. Odpady opakowaniowe są segregowane i przekazywane do recyklingu. Odpady wielkogabarytowe najczęściej trafiają na składowiska odpadów, gdzie następnie są rozbierane dla pozyskania materiałów użytecznych.

Odpady powstające w sektorze gospodarczym z reguły są zbierane selektywnie, w zależności od dalszego postępowania z nimi. Sposób zbiórki, wymagania stawiane pojemnikom oraz miejscom tymczasowego magazynowania odpadów regulowane są zapisami odpowiednich aktów prawnych.

Na terenie gminy powstają odpady niebezpieczne np. pokrycia azbestowe, baterie, przeterminowane leki itp. Gmina posiada opracowany „PROGRAM USUWANIA AZBESTU i WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA PODSTAWIE DANYCH BĘDĄCYCH W POSIADANIU GMIN TWORZĄCYCH ZWIĄZEK MIĘDZYGMINNY „KOLSKI REGION KOMUNALNY"", 2008)

Gmina Dąbie wraz z innymi miejscowościami przystąpiła do projektu „Uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie subregionu konińskiego", który ma na celu realizację ustawowych wymagań krajowych i unijnych w zakresie ochrony środowiska.

Projekt przewiduje organizację we wszystkich miejscowościach objętych projektem selektywnej zbiórki surowców wtórnych oraz budowę kilku stacji przeładunkowych.

W przypadku odpadów zmieszanych planuje się budowę kilku punktów ich odbioru dla lokalnych przewoźników gdzie będą gromadzone i przewożone do Miejskiego Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Koninie. Tam będą podlegały procesowi segregacji i spalania. Osady ściekowe będą gromadzone i wykorzystywane w rolnictwie, ogrodnictwie i energetyce.

I.14.4. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Dostawcą energii elektrycznej do gminy Dąbie jest ENERGA – OPERATOR SA Oddział w Kaliszu.

Głównym punktem zasilania jest stacja 110/15 kV zlokalizowana w Kraskach na terenie gminy Świnice Warckie. Istniejący na terenie gminy układ na poziomie napięć SN i nN gwarantuje pokrycie aktualnego zapotrzebowania na moc i energię elektryczną, a także odpowiedni poziom niezawodności zasilania odbiorców.

Cały obszar gminy jest zelektryfikowany. Jednakże systematyczny wzrost zużycia energii związany z upowszechnieniem urządzeń zasilanych energią elektryczną zarówno w gospodarstwach domowych jak i rolnych wymaga modernizacji istniejącej sieci energetycznej. Modernizacja i rozbudowa o nowe linie elektroenergetyczne SN i nn oraz stacje transformatorowe SN/nn pozwoliłaby wyeliminować zdarzające się awarie skutkujące uciążliwymi przerwami w dostawach energii, jak i zapewni dostawę energii stosownie do potrzeb odbiorców.

Wszystkie istniejące na obszarze urządzenia elektroenergetyczne należy wkomponować w projektowane zagospodarowanie przedmiotowego terenu, zachowując bezpieczne odległości zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami.

Gmina posiada *Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe*.

Zakłada się, że do roku 2015 produkcja energii, w stosunku do jej obecnego zużycia w powiecie, z odnawialnych źródeł powinna wynosić 12 %. W związku ze stale rosnącymi cenami paliw kopalnych (węgiel, ropa, gaz) stosowanie obecnie odnawialnych źródeł energii ma uzasadnienie nie tylko ekologiczne, ale również ekonomiczne.

W gospodarce energetycznej miasta i gmin Dąbie mogą być wykorzystywane, m.in. takie **źródła energii odnawialnej**, jak:

- **energia wiatru,**
- **energia wody,**
- **energia biomasy,**
- **energia geotermalna,**
- **energia otoczenia, wykorzystywana przez tzw. pompy ciepła,**
- **energia wytwarzana w skojarzeniu.**

W Dąbiu znajdują się trzy **elektrownie wiatrowe** o max mocy 200 kW i wysokości całkowitej 36 m każda, wraz z urządzeniami do przesyłu energii elektrycznej. Elektrownie stanowią własność prywatną.

Należy pamiętać, że elektrownie wiatrowe nie powinny być lokalizowane w miejscach cennych przyrodniczo lub w ich sąsiedztwie. Wybudowanie elektrowni wiatrowej może kolidować z trasami przelotów ptaków. Kolizja taka jest tym bardziej prawdopodobna, że celem zwiększenia efektywności pracy elektrowni, turbiny wiatrowe lokalizuje się często w miejscach występowania prądów powietrznych, wykorzystywanych także przez migrujące ptaki. Biorąc pod uwagę znaczenie obszarów Natura 2000 jako korytarzy ekologicznych dla przemieszczania się i migracji ptaków, obecność elektrowni wiatrowej może zakłócić ciągłość tych korytarzy. Z tego względu celowym byłoby zlecenie specjaliście z zakresu ornitologii przed inwestycyjnej całorocznej oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia w odniesieniu do obszarów Natura 2000, uwzględniając trasy przelotowe ptaków, jak również ich siedliska. Należy także przeanalizować przewidywane skumulowane oddziaływania inwestycji w powiązaniu z istniejącymi lub proponowanymi przedsięwzięciami, które w powiązaniu mogą spowodować znaczące oddziaływanie na obszary Natura 2000 i określić, czy potencjalne oddziaływania skumulowane będą istotnie negatywnie wpływać na integralność obszary Natura 2000. W związku z powyższym cały proces planowania posadowienia elektrowni wiatrowych powinien być przeprowadzony z udziałem specjalistów z zakresu ochrony przyrody.

Pomocnym przy ocenie tego typu inwestycji na środowisko może być przewodnik dla inwestorów: „Ocena ryzyka środowiskowego przy realizacji inwestycji w energetyce wiatrowej" opracowany przez Polską Izbę

Gospodarczą Energii Odnawialnej oraz „Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki" opracowane przez Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej oraz Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków.

Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania sieci elektroenergetycznej, a tym samym bezpieczeństwa dla zdrowia i życia osób oraz mienia operator sieci ENERGA – OPERATOR SA ustalił minimalne odległości usytuowania turbin wiatrowych od istniejących napowietrznych linii energetycznych o napięciu do 45kV. Przy dowolnym stanie pracy turbiny wiatrowej jakikolwiek jej element a w szczególności łopaty turbiny nie mogą znaleźć się w odległości mniejszej niż:

- dla linii napowietrznych o napięciu do 1kV: jednotorowych 20m, dwutorowych 25m;
- dla linii napowietrznych o napięciu do 45kV: jednotorowych 25m, dwutorowych 30m;

Wyznaczone odległości dotyczą wyłącznie usytuowania turbin wiatrowych. Dla innego typu zagospodarowania obowiązują następujące pasy techniczne wyznaczone przez operatora sieci:

- dla napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 5 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii dla 15 kV,
- dla napowietrznych linii elektroenergetycznych niskiego napięcia 3 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii 0,4 kV.

Planowana rozbudowa elektrowni wiatrowych wymaga budowy linii kablowych 15 kV z rozdzielni 15 kV zespołu elektrowni wiatrowych do GPZ-u lub sieci energetycznej. ENERGA – OPERATOR SA Oddział w Kaliszu nie gwarantuje możliwości przyłączenia wszystkich zgłaszanych odnawialnych źródeł energii na terenie miasta i gminy.

Należy rozwijać możliwości zastosowania na mała skalę nowoczesnych obiektów odnawialnych źródeł energii (wiatru, słońca) oraz małej energetyki wodnej. Plany zakładają budowę siłowni wiatrowych na terenie miejscowości: Rośle, Karszew, Dąbie, Domanin, Cichmiana, Augustynów, Krzykosy, Rzuchów i Lutomirów, Kupinin, Baranowiec.

W gminie istnieje także możliwość wykorzystania istniejących cieków wodnych do budowy małych (mikro) **elektrowni wodnych**, jednak taka inwestycja wymaga szczegółowej analizy warunków wodnych, prędkości przepływu, oraz analiz techniczno-ekonomicznych. Potencjał energetyczny tych wód (za wyjątkiem rzeki Odry) jest mały. Energia elektryczna produkowana w małych elektrowniach wodnych może być wykorzystywana do napędu wielu urządzeń lokalnych (przepompowni, oczyszczalni ścieków i innych urządzeń).

Spośród odnawialnych źródeł energii duże znaczenie ma **biomasa**. Stanowią ją m.in. drewno odpadowe pochodzące z lasów, drewno ze specjalnych plantacji energetycznych (np. wierzba energetyczna), słoma z podstawowych zbóż, słoma rzepakowa czy trzcina.

Modernizując systemy cieplne na terenie miasta i gminy Dąbie można wykorzystać jako paliwo biomasę, w tym słomę. Energetyka oparta na produktach pochodzących z produkcji rolniczej przede wszystkim na słomie, etanolu i olejach roślinnych jest szansą na zintensyfikowanie w regionie produkcji rolniczej.

Biopaliwa (biomasa, etanol, oleje roślinne) mogą być również wykorzystywane do napędu bloków grzewczo – elektrycznych, tzw. mikroelektrociepłowni, w których oprócz energii elektrycznej produkowana jest energia cieplna.

Rozwój odnawialnych źródeł energii, zwłaszcza w wyniku wykorzystywania biomasy, stwarza szansę szczególnie dla lokalnych społeczności na zwiększenie niezależności elektrycznej, rozwoju regionalnego, powstawania nowych miejsc pracy, a także na proekologiczną modernizację systemów energetycznych.

W Polsce istnieją dość dobre warunki do wykorzystania **energii promieniowania słonecznego** przy dostosowaniu typu systemów i właściwości urządzeń wykorzystujących tę energię do charakteru, struktury i rozkładu w czasie promieniowania słonecznego.

Potencjał ten jest wystarczający do wykorzystania na potrzeby bytowe mieszkańców, do podgrzewania ciepłej wody, choć koszty inwestycji są obecnie zbyt duże w stosunku do możliwości osób fizycznych. Ze względu na dużą zmienność sezonową i dobową nie zaspokoi ten potencjał potrzeb produkcyjnych przemysłu rolnego i rolno-spożywczego.

Energia geotermalna może być wykorzystywana w układach centralnego ogrzewania jako podstawowe lub wspomagające źródło energii cieplnej. Woda jest wydobywana na powierzchnię przez odwierty sięgające do głębokości jej zalegania. Jeden z odwiertów służy do tłoczenia wody, z której odebrano część energii cieplnej, z powrotem do złoża.

Gmina Dąbie leży w korzystnej strefie wód geotermalnych, dlatego trzeba opracować studium możliwości wykorzystania wód geotermalnych.

Przypuszczalnie na terenie gminy Dąbie trudne będzie uzyskanie wód o najwyższych temperaturach w Polsce (ok. 80C), lecz najprawdopodobniej gradient geotermiczny będzie wystarczająco korzystny lub co najmniej spełniać będzie warunki do wykorzystywania wód do celów balneologicznych.

Należałoby opracować Projekty założeń planów energetycznych uwzględniających OZE.

I.14.5. ZAOPATRZENIE W GAZ

Obecnie gmina nie posiada dostępu do gazu przewodowego. Aktualnie barierą jest znaczna odległość od gazociągów źródłowych oraz niska liczba osób i podmiotów zainteresowanych przyłączeniem do sieci gazowej lub zgłaszających zapotrzebowanie na paliwo gazowe. Wysokie nakłady inwestycyjne na budowę sieci przesyłowej i rozdzielczej przy niewielkiej liczbie odbiorców nie spełniają warunków ekonomicznych koniecznych do przeprowadzenia rozbudowy sieci.

Zarówno Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Warszawie Oddział Gazownia Łódzka oraz Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Poznaniu nie mają w planach gazyfikacji obszaru gminy. Pochodną tego jest fakt, iż Urząd Gminy Dąbie nie posada koncepcji programowej gazyfikacji. Nie mniej jednak Gmina Dąbie wraz z Gminami: Grabów, Grzegorzew oraz Olszówka podpisała umowę o współpracy w zakresie gazownictwa, na podstawie której w latach 2008 – 2011 miała nastąpić gazyfikacja miasta Dąbie. Do dnia dzisiejszego zapisów umowy nie zrealizowano.

Gazyfikacja pozwoliłaby na znaczną redukcję emitowanych zanieczyszczeń. Gaz jest paliwem zarówno mniej szkodliwym dla środowiska jak i w dłuższym okresie czasu tańszym w eksploatacji urządzeń grzewczych.

I.14.6. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ

Na terenie miasta i gminy Dąbie brak jest zcentralizowanej produkcji energii cieplnej. Brak jest również większych centralnych systemów zaopatrzenia w ciepło. Jedyna kotłownia zasilająca budynki wielorodzinne znajduje się na osiedlu mieszkaniowym w Dąbiu.

Z uwagi na charakter zabudowy (zabudowa wiejska z przewagą domów jednorodzinnych wolnostojących), obiekty zarówno użyteczności publicznej, jak i budownictwa mieszkaniowego oraz podmiotów gospodarczych o różnych funkcjach, korzystają z indywidualnych systemów grzewczych. Stosowane są rozwiązania indywidualne, jednak z przewagą wykorzystania węgla. Podobnie jest w budynkach użyteczności publicznej. Z ciepła

uzyskanego w kotłowni olejowej korzysta szkoła w Chełmnie, Urząd Miejski OSP Dąbie, ośrodek zdrowia w Dąbiu oraz trzy bloki mieszkalne.

Pożądanym byłoby zastępowanie lokalnych ciepłowni węglowych nowoczesnymi urządzeniami spalającymi olej opałowy lub gaz.

I.14.7. TELEKOMUNIKACJA

Telefonia przewodowa obejmuje teren całej gminy, zaspokajając w 100% potrzeby mieszkańców w zakresie łączności. Wszystkie miejscowości gminy są podłączone do sieci telefonicznej, jednak stopień ztelefonizowania obszaru gminy zależy od odległości obiektów od centrali telefonicznej i w mniejszym stopniu innych uwarunkowań (zainteresowanie i możliwości ekonomiczne mieszkańców).

Usługi telekomunikacyjne zapewnia również system telefonii bezprzewodowej wszystkich operatorów sieci komórkowej. Na terenie gminy znajduje się pięć stacji bazowych telefonii komórkowej:

1) Dąbie, ul. Kolska – składa się z systemu antenowego zainstalowanego na wieży kratowej o wysokości 50 m oraz urządzeń zasilająco-sterujących umieszczonych w kontenerze posadowionym obok wieży.
2) Rzuchów gm. Dąbie – składa się z wolnostojącej wieży antenowej o wysokości 60 m, kontenera technologicznego wyposażonego w radiowe urządzenia nadawczo-odbiorcze, anten sektorowych (8 szt.) i anten linii radiowych (6 szt.).
3) Dąbie, ul. 3-go Maja;
4) Dąbie, ul. Narutowicza;
5) Chełmno gm. Dąbie przy szkole.

Na terenie miejscowości Dąbie możliwe jest korzystanie z szerokopasmowego dostępu do Internetu typu Neostrada oraz systemów bezprzewodowych.

I.14.8. RUROCIĄG PALIWOWY

Przez teren gminy przebiega fragment rurociągu paliwowego o średnicy 400 mm relacji Płock – baza paliw w Ostrowie Wielkopolskim. Rurociąg posiada wyznaczony pas technologiczny wolny od zabudowy o szerokości 12,0 metrów od jego osi.

I.15. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Na terenie miasta i gminy Dąbie nie występują inwestycje celu publicznego o znaczeniu krajowym.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego (2010 r.) wskazano poniższe inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

Linie kolejowe oraz drogi publiczne kategorii krajowej i wojewódzkiej– zamierzenia realizacyjne

Lp.	Nr	STAN ISTNIEJĄCY			STAN DOCELOWY			
		kategoria linii/drogi	klasa techniczna	przebieg linii/drogi	kategoria linii/drogi	klasa techniczna	oznaczenie linii w sieci AGC/AGTC	wskazane włączenie linii do sieci AGC/AGTC
Linie kolejowe								
1	131	państwowa	magistralna	Chorzów Batory – Tczew	państwowa	magistralna	- / C-E65	--
Drogi publiczne								

2	A2	krajowa	A	Nowy Tomyśl – Poznań – Września – Konin – Koło – Dąbie – Stryków	krajowa	A	--	--
3	263	wojewódzka	G	Słupca – Ślesin – Sompolno – Kłodawa – Dąbie	wojewódzka	G/GP	--	--
4	473	wojewódzka	G	Koło – Dąbie – Uniejów – Balin – Szadek – Łask	wojewódzka	G	-	--

Powyższy wykaz nie ogranicza możliwości lokalizacji innych nie ujętych w Planie, inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. Można je realizować przy zachowaniu działań minimalizujących ewentualne negatywne oddziaływanie i skutki planowanej inwestycji oraz łagodzących kolizje z docelowymi funkcjami terenów. Wskazane w PZP lokalizacje urządzeń infrastruktury technicznej oraz przebiegi planowanych inwestycji liniowych mają charakter kierunkowy i stanowią ilustrację zasad rozwoju systemu. Ustalanie lokalizacji szczegółowej należy do zakresu działania samorządu lokalnego oraz innych organów na podstawie przepisów szczególnych.

Zgodnie z art. 1 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady z dnia 7 maja 1999 r. (Dz.U. z 1999 r, Nr 41, poz.412, z późn. zm.) ochrona Pomników Zagłady jest celem publicznym z zakresu administracji rządowej.

I.16. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.

Na terenie gminy występują dwie duże rzeki, podlegające pod inne jednostki zarządzające. Warta, znajduje się w administracji Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej (RZGW) a rzeka Ner podlega pod Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych.

Warta, za wyjątkiem ujścia Neru, jest na terenie gminy obwałowana. W północno-zachodniej części gminy oraz przy ujściu Neru znajdują się dwa poldery zalewowe będące w zarządzie WZMiUW w Poznaniu: polder Majdany i polder Krzykosy. Obszar narażony na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi zamyka się w obwałowaniach rzeki oraz w obrębie wyznaczonego polderu Majdany (brak informacji o zasięgu polderu Krzykosy). Biorąc pod uwagę otwarty charakter ujścia Neru i brak obwałowań na tym terenie powierzchnia zalewu może objąć znaczny obszar.

Dla rzeki Ner w 1998r. opracowano operat zasięgu wody 1%, pozwalający oszacować zasięg zagrożenia oraz ewentualny obszar wymagający ewakuacji. Opracowanie zostało sporządzone przez Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu. Zasięg zagrożenia obejmuje prawie wszystkie tereny położone na południe od Neru (za wyjątkiem położonej wyżej Cichmiany Górnej oraz niektórych wzniesień wydmowych). Operat ten nie uwzględnia obwałowania Warty (zasięg zalewu obejmuje oba brzegi rzeki) ani zaszłych zmian w rzeźbie terenu powstałych w wyniku realizacji autostrady A2. Opracowanie wymaga aktualizacji, stąd nie może być podstawą do wprowadzenia ograniczeń w zabudowie terenu.

Do czasu realizacji opracowania i weryfikacji obszarów narażonych na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi, wskazane jest ograniczenie lokalizacji zabudowy w pobliżu cieków wodnych i na obszarach występowania łąk wilgotnych. Nowo powstające budynki na terenach potencjalnie narażonych na niebezpieczeństwo należy budować bez podpiwniczenia.

GMINA DĄBIE

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

skala 1 : 65 000

SCHEMAT NR 1
-- ROZMIESZCZENIE WNIOSKÓW
O ZMIANĘ PRZEZNACZENIA
ORAZ ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY
OBOWIĄZUJĄCYM STUDIUM
I PLANAMI MIEJSCOWYMI --

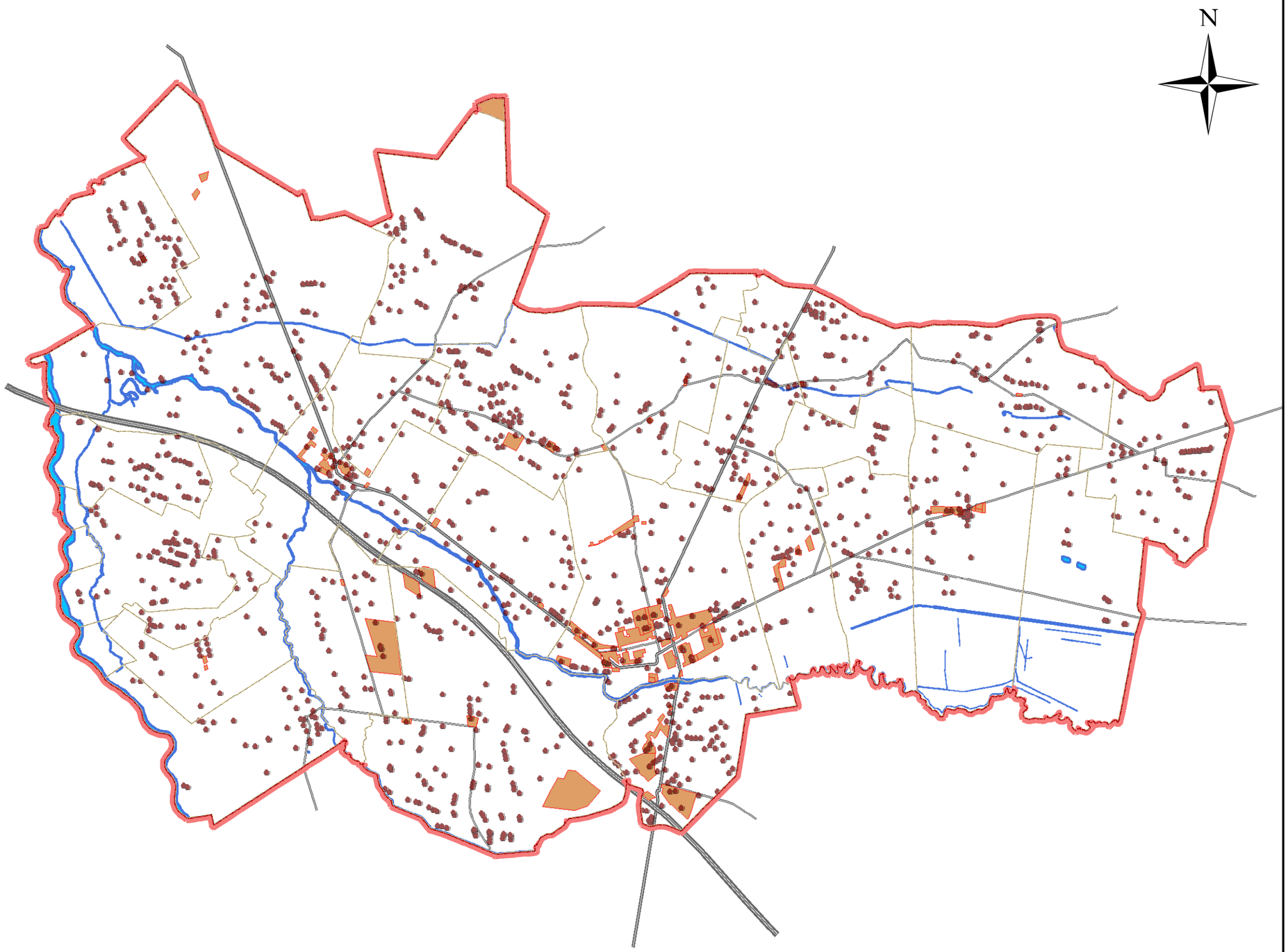

L E G E N D A :

GRANICA ADMINISTRACYJNA GMINY
GRANICE OBRĘBÓW

WNIOSKI ZŁOŻONE DO ZMIANY STUDIUM
OBSZARY NIEZGODNOŚCI POMIĘDZY STUDIUM I PLANAMI MIEJSCOWYMI

INSTYTUT GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I MIESZKALNICTWA - IGPiM -

INSTITUTE OF SPATIAL MENAGEMENT AND HOUSING - IGPiM -

ul. Targowa 45, 03-728 Warszawa
Telefon: 022 619 13 50
Fax 619 24 84
NIP 526 266 27 33

45, Targowa Street, 03-728 Warsaw, Poland
Phone: 48 22 619 13 50
E-mail: igpim@igpim.waw.pl
REGON 015279884

GMINA DĄBIE

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

skala 1 : 65 000

SCHEMAT NR 2
-- SIEĆ HYDROLOGICZNA GMINY ORAZ TERENY POTENCJALNIE NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI--

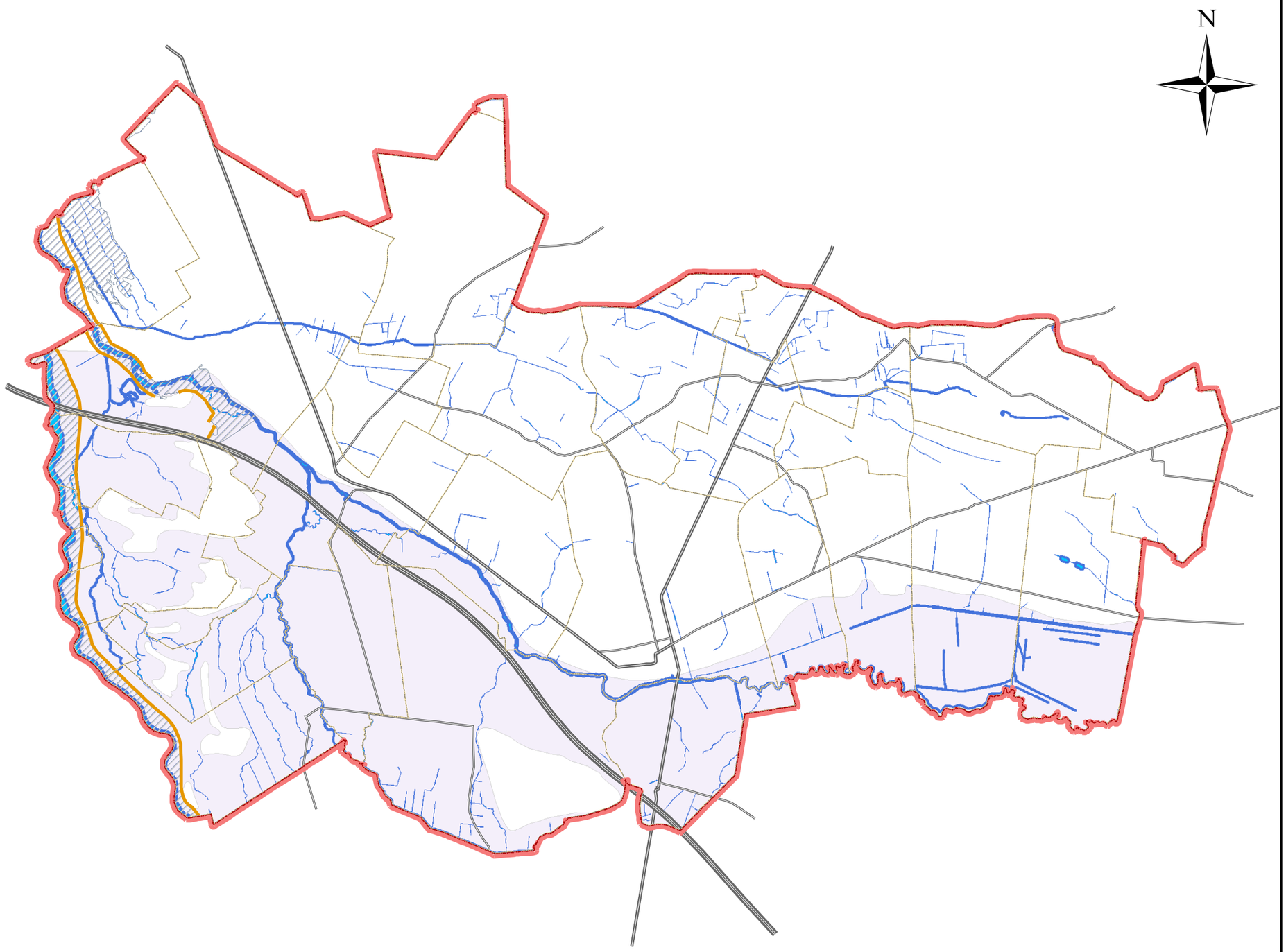

L E G E N D A :

GRANICA ADMINISTRACYJNA GMINY
GRANICE OBRĘBÓW

WODY POWIERZCHNIOWE
WAŁY PRZECIWPOWODZIOWE WG RZGW

TERENY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI
wg RZGW
wg OPRACOWANIA WOJEWÓDZKIEGO ZARZĄDU MELIORACJI I URZĄDZEŃ WODNYCH Z 1998r

INSTYTUT GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I MIESZKALNICTWA - IGPIM -

INSTITUTE OF SPATIAL MENAGEMENT AND HOUSING - IGPIM -

ul. Targowa 45, 03-728 Warszawa
Telefon: 022 619 13 50
Fax 619 24 84
NIP 526 266 27 33

45, Targowa Street, 03-728 Warsaw, Poland
Phone: 48 22 619 13 50
E-mail: igpim@igpim.waw.pl
REGON 015279884

GMINA DĄBIE

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

skala 1 : 65 000

SCHEMAT NR 3
-- SYSTEM PRZYRODNICZY --

L E G E N D A :

- GRANICA ADMINISTRACYJNA GMINY
- GRANICE OBRĘBÓW
- GŁÓWNE CIĄGI EKOLOGICZNE
- WODY POWIERZCHNIOWE
- LASY
- TRWAŁE UŻYTKI ZIELONE
- TORFOWISKA

INSTYTUT GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I MIESZKALNICTWA - IGPiM -

INSTITUTE OF SPATIAL MENAGEMENT AND HOUSING - IGPiM -

ul. Targowa 45, 03-728 Warszawa
Telefon: 022 619 13 50
Fax 619 24 84
NIP 526 266 27 33

45, Targowa Street, 03-728 Warsaw, Poland
Phone: 48 22 619 13 50
E-mail: igpim@igpim.waw.pl
REGON 015279884

GMINA DĄBIE

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

skala 1 : 65 000

SCHEMAT NR 4
-- OBSZARY CHRONIONE --

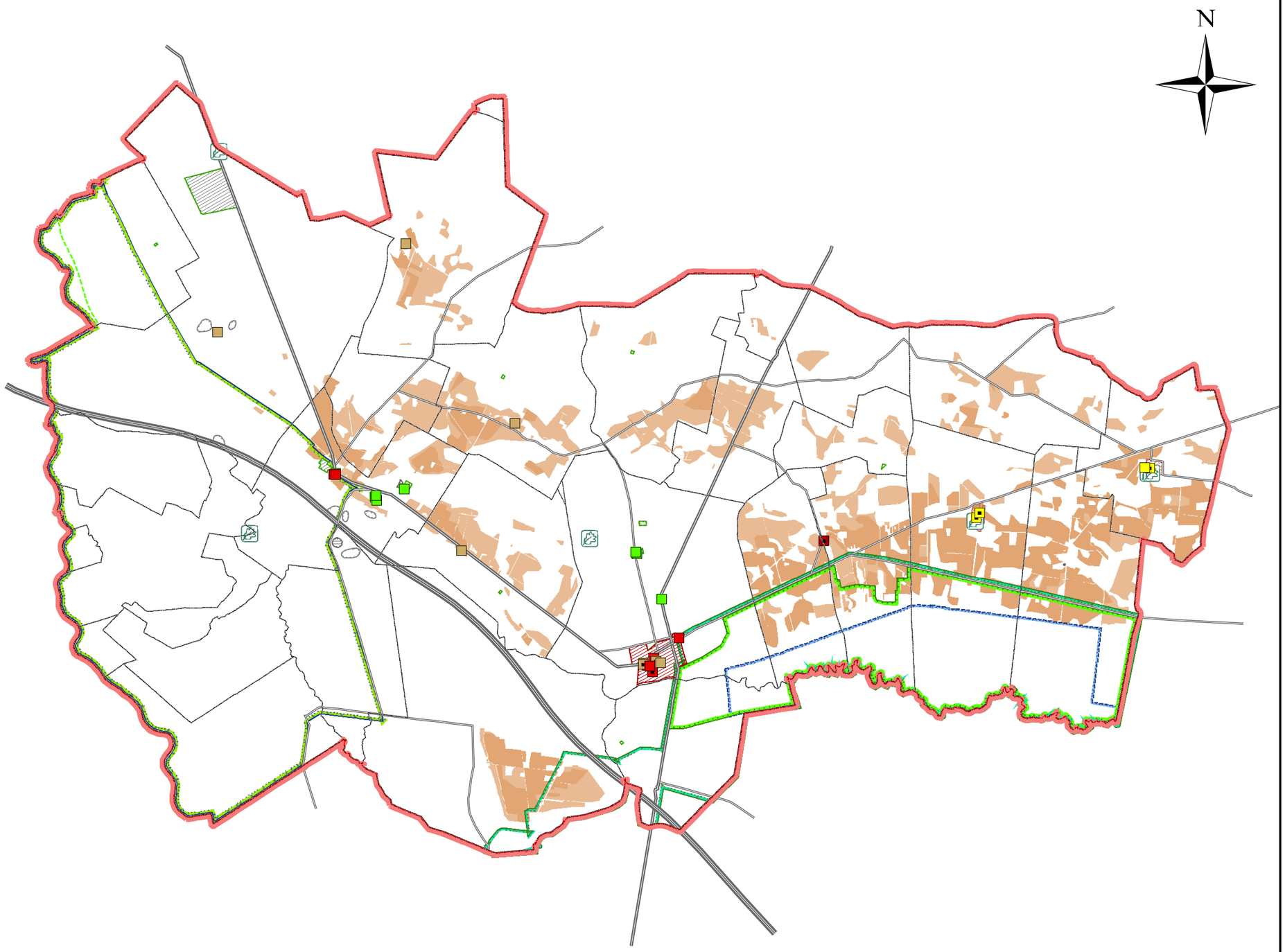

L E G E N D A :

GRANICA ADMINISTRACYJNA GMINY
GRANICE OBRĘBÓW

WARTOŚCI KULTUROWE

OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW:
- zespół dworski
- budownictwo sakralne
- budownictwo użyteczności publicznej
- zabudowa mieszkalna

OBIEKTY PROPONOWANE DO WPISU:
- zespoł dworski
- budownictwo sakralne
- zabudowa mieszkalna
- cmentarze

OBSZARY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW:
- zespoł dworski
- historyczny układ urbanis
- miejsce pamięci

OBSZARY PROPONOWANE DO WPISU:
- cmentarze czynne
- cmentarze zamknięte
- stanowiska archeologiczne

INNE:
- cmentarze zamknięte
- stanowiska archeologiczne
- zieleń historyczna

WARTOŚCI PRZYRODNICZE

OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ

ISTNIEJĄCE:
- Natura 2000 OSO Dolina Środkowej Warty
- Natura 2000 OSO Pradolina Warszawsko-Berlińska
- Natura 2000 SOO Pradolina Bzury-Neru
- UŻYTEK EKOLOGICZNY DĄBSKIE BŁOTA
- POMNIKI PRZYRODY

PROJEKTOWANE:
- Projektowany rezerwat faunistyczny Dobrów

GLEBY KLAS CHRONIONYCH

INSTYTUT GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I MIESZKALNICTWA - IGPiM -

INSTITUTE OF SPATIAL MENAGEMENT AND HOUSING - IGPiM -

ul. Targowa 45, 03-728 Warszawa
Telefon: 022 619 13 50
Fax 619 24 84
NIP 526 266 27 33

45, Targowa Street, 03-728 Warsaw, Poland
Phone: 48 22 619 13 50
E-mail: igpim@igpim.waw.pl
REGON 015279884

GMINA DĄBIE

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

skala 1 : 65 000

SCHEMAT NR 5
-- ROZMIESZCZENIE TRENÓW ZAINWESTOWANYCH NA TLE SIECI DROGOWEJ I URZĄDZEŃ INFRASTRUKTURY GMINY --

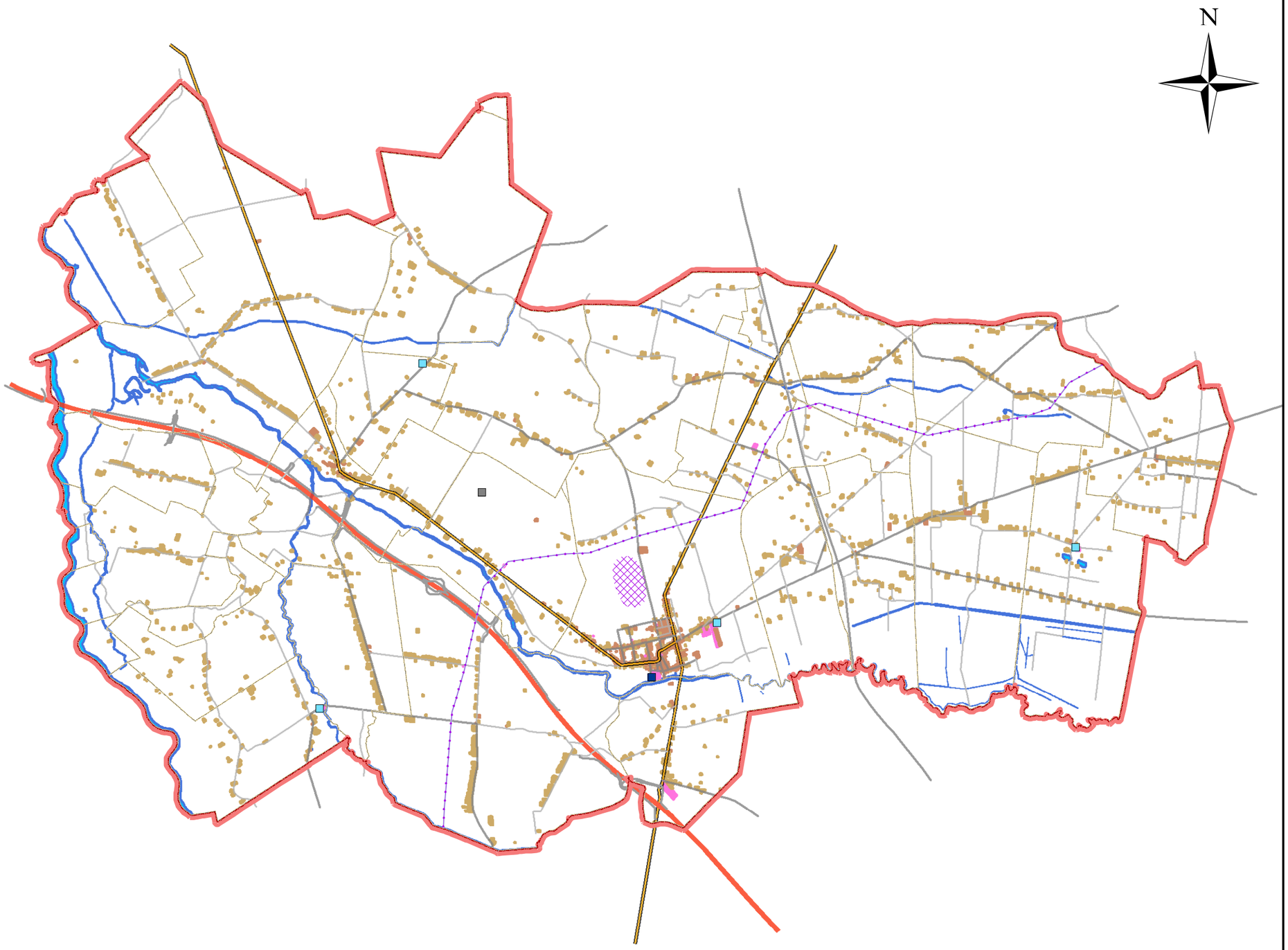

L E G E N D A :

GRANICA ADMINISTRACYJNA GMINY
GRANICE OBRĘBÓW

TERENY ZAINWESTOWANE
ZABUDOWA WIELOFUNKCYJNA
TERENY PRZEMYSŁOWE

LINIOWE OBIEKTY INFRASTRUKTURY
KOMUNIKACJA DROGOWA
AUTOSTRADA
DROGA WOJEWÓDZKA
DROGA POWIATOWA
DROGA GMINNA

ROPOCIĄG
OBIEKTY PUNKTOWE
OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW
SUW
REKULTYWOWANE WYSYPISKO ŚCMIECI
OBSZAR LOKALIZACJI SIŁOWNI WIATROWYCH

INSTYTUT GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I MIESZKALNICTWA - IGPiM -

INSTITUTE OF SPATIAL MENAGEMENT AND HOUSING - IGPiM -

ul. Targowa 45, 03-728 Warszawa
Telefon: 022 619 13 50
Fax 619 24 84
NIP 526 266 27 33

45, Targowa Street, 03-728 Warsaw, Poland
Phone: 48 22 619 13 50
E-mail: igpim@igpim.waw.pl
REGON 015279884